

การพัฒนาความเข้าใจและเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโดยวิธีการใช้
เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดมงคลวราราม
สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

พฤษภาคม 2554

การพัฒนาความเข้าใจและเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโดยวิธีการใช้
เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดมงคลวราราม
สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาความเข้าใจและเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโดยวิธีการใช้
เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดมงคลวราราม
สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
พฤษภาคม 2554

ปิยะเมศ อินทจำรัส. (2554). การพัฒนาความเข้าใจและเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยวิธีการใช้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ, รองศาสตราจารย์ ดร.ส วาสนา ประवालพฤษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความเข้าใจและเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระหว่างก่อน และหลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม และ(2) เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจ และเจตคติ ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ระหว่างครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กับครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท หลังจากครูได้รับเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นข้าราชการครูโรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โดยอาสาสมัคร จำนวน 16 คน ประกอบด้วยครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี 12 คน และครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 8 หน่วย แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.87 และ 0.72 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples) และในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent samples) และการวิเคราะห์เนื้อหาข้อเสนอโครงการวิจัยของครู

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา พบว่าครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษา ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. หลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา พบว่าครูที่ มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยช่วยให้ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทมีพัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยไม่ช่วยให้ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทมีพัฒนาการของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน

5. ข้อเสนอโครงการวิจัย ของครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม จำนวน 16 คน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่(ร้อยละ 75)

THE DEVELOPMENT OF UNDERSTANDING AND ATTITUDE OF DOING CLASSROOM
RESEARCH OF TEACHERS USING KNOWLEDGE DOCUMENT AND COUNSELING:
A CASE STUDY OF WATMONGKOL WARARAM SCHOOL, CHOMTHONG ACADEMIC
REGION UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University

May 2011

Piyames Inthajamras. (2011). *The Development of Understanding and Attitude of Doing Classroom Research of Teachers Using Knowledge Document and Counseling: a Case Study of Watmongkol Wararam School, Chomthong Academic Region Under Bangkok Metropolitan Administration*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc Prof. Chusri Wongrattana, Assoc Prof. Dr. Sor Wasna Pravalpruk.

The objectives of this research were (1) to compare the understanding and attitude toward classroom research of the teacher who graduated in bachelor degree and master degree before and after the distribution of knowledge enhancement document that concerns about the classroom research having counseling by researcher; between the teacher who graduated in bachelor degree and master degree. (2) To compare the understanding and attitude toward classroom research between the teachers who graduated in bachelor degree and the teachers who graduated in master degree. The official teacher of Wat Mongkol Wararam school in the second semester of the 2010 academic year are used as the exempling group. They are 16 volunteer teachers composed of 12 teachers graduated in bachelor degree and 4 teachers graduated in master degree. The using tools for research are composed with 8 units of the knowledge enhancement document that concerns to the classroom research, the questionnaire of attitude toward classroom research and the achievement test. The reliabilities of the questionnaire and the test were 0.87 and 0.72 respectively. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test for dependent samples, t-test for independent samples and the content analysis for proposal of research project of 16 teachers.

The findings were as follows:

1. After studying the enhancement document that concerns to the classroom research and counseling by researcher, it was found that the teachers with bachelor degree and with master degree gained higher score on understanding for classroom research than before with the statistical significant at 0.01 level.

2. After studying the enhancement document that concerns to the classroom research and counseling by researcher, it was found that the teachers with bachelor degree gained higher score on attitude toward classroom research than before with the statistical significant at 0.01 level. and the teacher with master degree gained higher score on attitude toward classroom research than before with the statistical significant at 0.05 level.

3. The usage of knowledge enhancement document that concerns to the classroom research and counseling by researcher, help to the teachers with educational background of bachelor degree and educational background of master degree have obtained the understanding for the classroom research is different with the statistical significant at 0.01 level.

4. The usage of knowledge enhancement document that concerns to the classroom research and counseling by researcher, don't help to the teachers with educational background of bachelor degree and educational background of master degree to have different obtained the attitude to the classroom research.

5. Research proposal of the 16 teachers of Watmongkol Wararam School measure the quality was good as most.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาความเข้าใจและเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโดยวิธีการใช้เอกสารเสริมความรู้
และการให้คำปรึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ของ

ปิยะเมศ อินทจำรัส

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุพรรณ เข้มเฮง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ส วาสนา ประवालพฤษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา และแนะนำการทำงานวิจัยทุกขั้นตอนจนเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำวิจัยอันมีคุณค่าอย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งถึงความกรุณาดังกล่าว และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวพร เข้มเฮง ที่กรุณาเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปริญญานิพนธ์และได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและที่สำคัญยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษาทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีค่าและเป็นพื้นฐานสำคัญในการวิจัยในครั้งนี้

ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้รับความเอื้อเฟื้อและสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนวัดมงคลวรารามที่ท่านได้อำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณคณะครูโรงเรียนวัดมงคลวรารามทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือและตั้งใจในการรับการอบรมด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณผู้อำนวยการนิษฐ มีรักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนางนอง(พิพัฒน)ที่ท่านได้กรุณาอนุญาตให้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปหาคุณภาพ และคณะครูโรงเรียนวัดนางนอง(พิพัฒน)ทุกท่านที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวอินทจรัสทุกท่าน และบรรพคณาจารย์ทุกท่านของผู้วิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้วิจัย และขอขอบคุณเพื่อนๆ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา และเพื่อนๆทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการดำเนินการวิจัยเสมอมา

ปิยะเมศ อินทจรัส

สารบัญ

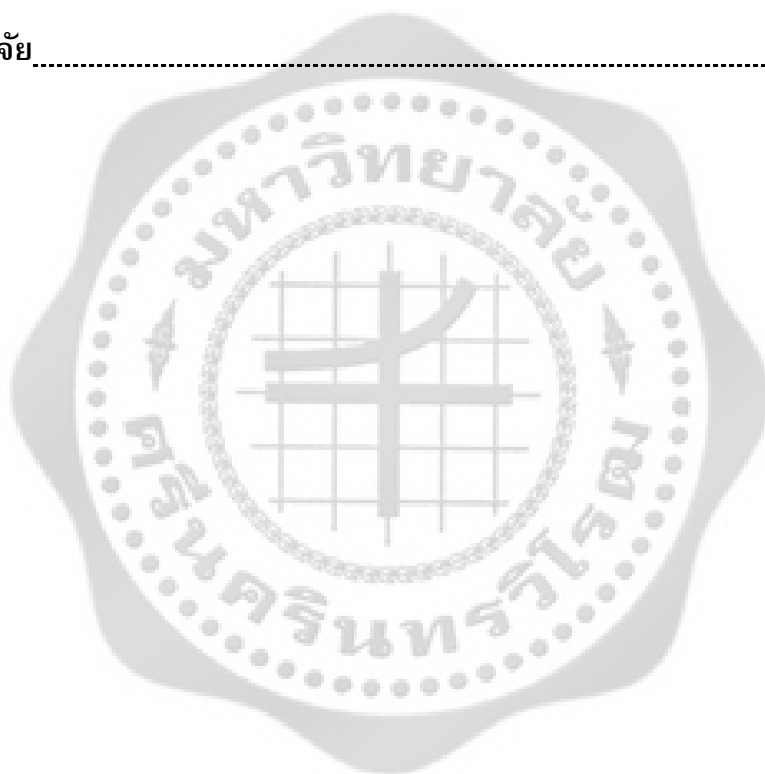
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
2 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน	7
ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน	7
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน	10
ข้อจำกัดของการวิจัยในชั้นเรียน	13
ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน	14
ข้อแตกต่างระหว่างการศึกษาเชิงวิชาการกับการวิจัยในชั้นเรียน	21
ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน	22
แนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู	29
บทบาทของครูกับการวิจัยในชั้นเรียน	30
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน	32
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเอกสารเสริมความรู้	35
ลักษณะของบทเรียนโมดูล	35
คุณสมบัติที่สำคัญของบทเรียนโมดูล	36
องค์ประกอบของบทเรียนโมดูล	36
แบบแผนของบทเรียนโมดูล	37
ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนโมดูล	38
คุณค่าและประโยชน์ของบทเรียนโมดูล	39
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา	40
ความหมายของการให้คำปรึกษา	40
ลักษณะของการให้คำปรึกษา	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
องค์ประกอบเบื้องต้นของการให้คำปรึกษา.....	42
กลวิธีการให้คำปรึกษา.....	42
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ.....	46
ความหมายของเจตคติ.....	46
การเกิดของเจตคติ.....	46
ลักษณะของเจตคติ.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....	58
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
สังเขปของความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการวิจัย.....	77
สรุปผลการวิจัย.....	79
การอภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	84
บรรณานุกรม.....	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก ชื่อเรื่องข้อเสนอโครงการวิจัยของคุณ.....	91
ภาคผนวก ข ตัวอย่างข้อเสนอโครงการวิจัยของคุณ.....	94
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101
ภาคผนวก ง คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	104
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	108

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.....	17
2 แสดงความแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงวิชาการกับการวิจัยในชั้นเรียน.....	21
3 แสดงขั้นตอนการทดลองโดยสรุป.....	60
4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนหลังการ ศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา ของครูโรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม.....	69
5 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียน วัดมิ่งคลวราราม ระหว่างก่อนและหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการ ทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม.....	70
6 ค่าสถิติพื้นฐานของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการศึกษา เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา ของครูโรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม.....	72
7 เปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม ระหว่างก่อนและหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัย ในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม.....	73
8 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม ระหว่างครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัย ในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา.....	74
9 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม ระหว่างครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท หลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและ การให้คำปรึกษา.....	75
10 ประเด็นปัญหาที่พบในการตรวจข้อเสนอโครงการวิจัยในชั้นเรียนของครู.....	76
11 ร้อยละของครูจำแนกตามระดับคุณภาพของการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย.....	76
12 ชื่อหัวข้อวิจัยของครูที่เข้าร่วมพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้เอกสารเสริมความรู้ และการให้คำปรึกษา.....	92
13 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยว กับการทำวิจัยในชั้นเรียน.....	105
14 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน.....	107

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 วิธีชีวิตของการปฏิบัติการในชั้นเรียนของคุณ.....	18
3 วงจรวิจัยปฏิบัติการของ เคมมิต.....	23
4 วงจรการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.....	25
5 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร และนักวิจัยในชั้นเรียน.....	32
6 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยกับการจัดการเรียนรู้.....	33
7 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน.....	34
8 ลำดับขั้นของการสร้างบทเรียนโมดูล.....	39

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาใน มาตรา 24 (5) กำหนดไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542: 14-16) ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีความ สำคัญมากที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาก็คือครู ครูจะต้องมุ่งมั่นในการจัดและ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ เต็มศักยภาพ ซึ่งจะต้องอาศัยวิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย และต้อง เปลี่ยนมโนทัศน์ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ใหม่ โดยให้ครูมีบทบาทเป็นนักวิจัย ใช้การวิจัยเป็นงาน เสริมการสอน ซึ่งเป็นงานหลักของครู กล่าวคือใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้ หรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2544: 1-2)

ครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2547: 23) ตามจุดประสงค์ ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559 เร่งปฏิรูปการเรียนรู้ตามธรรมชาติและเต็มตาม ศักยภาพ ด้วยการปฏิรูปปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้แก่การปรับปรุงหลักสูตรให้ มีสาระสอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ และการแข่งขันในสังคมโลก ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดหยุ่นให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนในสิ่งที่สอดคล้องกับความ สนใจ ความถนัด สามารถแสวงหาความรู้ และฝึกการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง รู้จักคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาด้วยตัวเองโดยส่งเสริมและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถ ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ สนับสนุน อำนวยความสะดวก มีการใช้สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งมีการประเมินผลการศึกษาเพื่อ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้สามารถสร้างคนที่พร้อมด้วยความรู้คู่คุณธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2547: 7)

ยุทธวิธีในการพัฒนาครูเพื่อช่วยให้ครูได้ปฏิรูปการเรียนรู้ของตนเองมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ยุทธวิธีที่ได้รับความนิยมโดยหน่วยงานและบุคคลผู้สนับสนุนครู และครูบางท่านที่ได้ปฏิรูปการ เรียนรู้ของตนเองแล้วคือการวิจัยชั้นเรียน (classroom research) ซึ่งปรากฏในหลายชื่อ เช่นการ

วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (classroom action research) การวิจัยของครู (teacher research) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู (teacher's research for learning and teaching development) และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนเป็นต้น ศรัทธาตั้งกล่าวว่าจะมาจากประสบการณ์จริงที่ดั่งงามของบุคคลที่เคยทำวิจัยปฏิบัติการ คือ การสร้าง ความรู้จริงจากการปฏิบัติงาน แล้วใช้ความรู้จริงที่ค้นพบและสร้างขึ้นในการเชื่อมโยงและต่อยอดการพัฒนาการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีเหตุผลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นจนเกิดประโยชน์ชัดเจนต่อส่วนรวม โดยแท้จริง การวิจัยชั้นเรียน คือกระบวนการสร้างความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้ในการปฏิบัติงานของครู เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน และทุกคนตามธรรมชาติให้เต็มศักยภาพและครบคุณภาพของสถานศึกษา อาณิสงส์ที่สำคัญของการวิจัยชั้นเรียน คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้และกระบวนการปฏิบัติงานตนเองของครู ครูนักวิจัยจึงเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สามารถรับรู้ข้อมูลและสารสนเทศหลายลักษณะจากหลายแหล่งได้อย่างว่องไวและถูกต้อง มีทักษะในการคิด เขียน สืบ สอบ ค้นพบความจริงแล้วสร้างและสื่อความรู้และสามารถใช้ความรู้เพื่อการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง สร้างสรรค์ และมีอิสรภาพเพื่อส่วนรวม ดังนั้น การวิจัยชั้นเรียนจึงเป็นหนึ่งยุทธวิธีที่ได้รับความหวังและศรัทธาว่าจะช่วยสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (พิมพันธ์ เตชะคุปต์, ลัดดา ภูเกียรติ, สุวัฒนา สุวรรณชาติ. 2543: 25-26)

การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นสำหรับครูไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการสอน เนื่องจากผลการวิจัยในชั้นเรียนสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนของนักเรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม หรือทั้งชั้นเรียน ปรับปรุงวิธีการสอนและการวัดผลการเรียนของครูให้เหมาะสมกับตัวนักเรียนแต่ละวิชาที่สอน ตลอดจนใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน (สรชัย พิศาลบุตร. 2549: คำนำ)

การที่ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถ และมีพื้นฐานที่ดีในการทำวิจัย จะทำให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการวิจัยจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ผู้วิจัยนอกจากจะมีความสามารถด้านการวิจัยแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้วิจัยจะต้องมีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย (ศิริพร สลิ่งศ์ .2548: 2 ; อ้างอิงจากเยาวภา เจริญบุญ .2538 : 12) จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครของศิริพร สลิ่งศ์ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่ทำวิจัยชั้นเรียน และมีรายงานการวิจัยเก็บอยู่ที่สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครระหว่างปีการศึกษา 2544-2545 พบว่าครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี นั้นหมายความว่าถ้าครูมีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแล้วก็สามารถทำให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนให้ประสบความสำเร็จได้

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาและพัฒนาได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ผู้วิจัยจึงได้สร้างเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ

พัฒนาความรู้ความเข้าใจและเจตคติต่อการการทำวิจัยในชั้นเรียนขึ้นมา ถ้าครูมีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน มองเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนแล้วจะเป็น พื้นฐานที่สำคัญที่จะช่วยให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ด้วยตนเอง และสามารถพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนได้ ซึ่งจะทำให้ครูสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของ ผู้เรียนแต่ละคน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระหว่างก่อน และหลังการ ให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา และโดยรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระหว่างก่อน และหลังการให้เอกสาร เสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและ โดยรวม
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ระหว่างครูที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี กับครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท เมื่อได้รับเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับ การทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ระหว่างครูที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาตรี กับครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท เมื่อได้รับเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการ ทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหารสถานศึกษา และนักเรียน ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้แนวทางในการนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในกระบวนการ การจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน
2. ช่วยให้ครูได้แนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นไปตามตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครู ตลอดจนได้แนวทางในการทำผลงานทางวิชาการ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับ บริบทในตําานักเรียน และความต้องการของชุมชน
4. ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และความถนัดของแต่ละคน และมีความ สุขในการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้าราชการครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 32 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้าราชการครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 16 คน โดยอาสาสมัคร

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1) การใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา

2) ระดับการศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ ปริญญาตรี และปริญญาโท

2. ตัวแปรตาม

ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมี 8 หน่วยดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

หน่วยที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ 3 การศึกษาเอกสารเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

หน่วยที่ 4 การออกแบบการวิจัยและการดำเนินการวิจัย

หน่วยที่ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

หน่วยที่ 6 การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย

หน่วยที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูล

หน่วยที่ 8 การเขียนรายงานการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญทักษะในการปฏิบัติงาน อันจะเป็นผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงวิธีการทำให้ครูโรงเรียนวัดมงคลวรารามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยวิธีการศึกษาเอกสารเสริมความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และการให้คำปรึกษา

2. เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง เอกสารที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน มีทั้งหมด 8 หน่วย แต่ละหน่วยประกอบด้วย ชื่อหน่วย ขอบข่ายของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ แบบประเมินก่อนศึกษาเอกสาร เนื้อหา ใบงาน และแบบประเมินหลังศึกษาเอกสาร

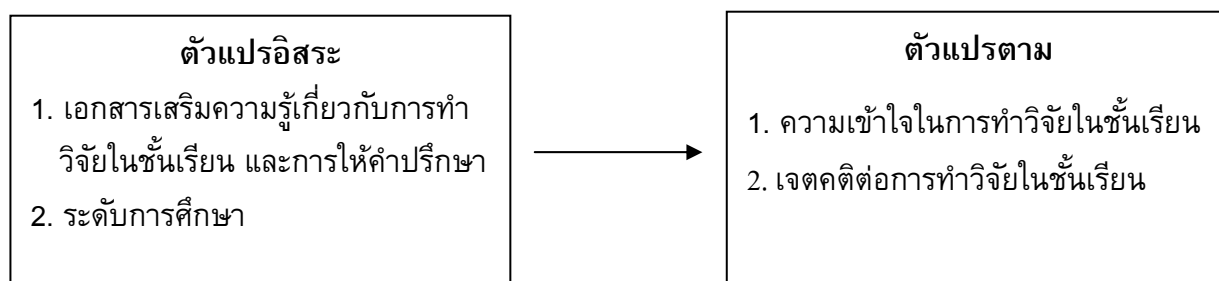
3. การให้คำปรึกษา หมายถึง วิธีการให้ความช่วยเหลือครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาได้แก่ การฟัง การตั้งคำถาม การสรุป การตีความ การชี้แนะ การแสดงความเห็นชอบ และ การให้ความมั่นใจ

4. ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถในการบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ โดยการแปลความแล้วเปรียบเทียบกับย่อเอาแต่ใจความสำคัญหรือผสมผสานสิ่งใหม่ที่พบเห็นกับประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วย ขั้น กำหนดปัญหาหรือค้นหาคำปัญหา ขั้นเตรียมการและวางแผน ขั้นปฏิบัติตามแผน ขั้นสังเกต ขั้นสะท้อนกลับ ขั้นวิเคราะห์และสรุปผล ขั้นเขียนรายงานการวิจัย โดยวัดจากแบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนผู้ใดมีคะแนนสูงก็แสดงว่าผู้ผู้นั้นมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนน้อยกว่า

5. เจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นของบุคคลซึ่งเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือเห็นด้วยหรือคัดค้านไม่เห็นด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สนใจที่จะพัฒนาความเข้าใจและเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมิ่งคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยวิธีการใช้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษา ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. หลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยนั้นเรียนและการให้คำปรึกษา ครูมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา
2. หลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยนั้นเรียนและการให้คำปรึกษา ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา
3. หลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน
4. หลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.3 ข้อจำกัดของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.4 ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.5 ข้อแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงวิชาการ กับการวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.6 ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.7 แนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
 - 1.8 บทบาทของครูกับการวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.9 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเอกสารเสริมความรู้
 - 2.1 ลักษณะของบทเรียนโมดูล
 - 2.2 คุณสมบัติที่สำคัญของบทเรียนโมดูล
 - 2.3 องค์ประกอบของบทเรียนโมดูล
 - 2.4 แบบแผนของบทเรียนโมดูล
 - 2.5 ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนโมดูล
 - 2.6 คุณค่าและประโยชน์ของบทเรียนโมดูล
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน

1.1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาอย่างมีระบบ โดยเน้นการศึกษาปัญหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครู และแสวงหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหา เป็นการวิจัยประยุกต์ประเภทหนึ่ง

ที่มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การปรับปรุงการเรียนการสอนของคุณ ไม่เน้นการอ้างอิงผลการวิจัยไปยังประชากรใด จึงมีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ หรือการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะ การวิจัยในชั้นเรียนจึงมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ได้แก่ การวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยชั้นเรียน การวิจัยในห้องเรียน (Classroom research) การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom action research) การวิจัยของคุณ (Teacher research, Teacher-based research) หรือการวิจัย เอลเลียต (Elliot. 1991: 49)

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการในการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ครูรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ เพื่อสืบค้นให้ได้สาเหตุของปัญหา แล้วหาวิธีแก้ไขหรือพัฒนาที่เชื่อถือได้ เช่นการสังเกต จดบันทึก และวิเคราะห์หรือสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของคุณ และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (ไพจิตร สะดวกการ, ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. 2545: 4)

การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) หรือการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน(Classroom Action Research) หรือการวิจัยสำหรับครู (Teacher Research) หมายถึงการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่กระทำในบริบทของชั้นเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนของคุณในชั้นเรียนของตน การวิจัยดังกล่าวให้โอกาสแก่ครูสำรวจและทดสอบความคิดใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้ ผลจากการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนหลักสูตรและการสอนต่อไป ผู้ที่ทำการวิจัยในชั้นเรียน จำแนกได้ 3 ประเภท ซึ่งอาจเป็นครูคนเดียว คณะครูทำวิจัยร่วมกับบุคคลภายนอก เช่นอาจารย์ มหาวิทยาลัยหรือบุคคลภายนอก (นพเก้า ฅน พัทลุง. 2550: 4)

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการหาความรู้ใหม่ โดยอาศัยการทำงานที่มีระบบเข้ามาช่วย โดยหวังว่าข้อมูลที่ได้จะมีความน่าเชื่อถือสูง และสรุปผลได้ถูกต้อง (ประวิต เอราวรรณ์. 2545: 2)

การวิจัยในชั้นเรียน คือ การแก้ ปัญหาให้นักเรียนบางคน บางเรื่อง เพื่อพัฒนา (ปรับปรุงนักเรียนอ่อน เสริมนักเรียนเก่ง) นักเรียนคนนั้น กลุ่มนั้น เพื่อจะได้เรียนทันเพื่อนกลุ่มใหญ่ หรือได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของเขา (อุทุมพร จามรมาน. 2544: 1)

การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการที่ให้ได้มาซึ่งความรู้หรือคำตอบซึ่งครูเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตน (วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. 2546: 1)

การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมทางเลือกในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน (พิชิต ฤทธิจรรย์. 2544: 24)

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำโดยครู ผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียน การสอน หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้ง

ตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุทิศของครูและผู้เรียน (สุวิมล ว่องวาณิช. 2553: 21)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน /ห้องเรียนหรือโรงเรียน หมายถึงกระบวนการของการวิจัยที่ใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง (ที่ไม่เข้มงวดกับการควบคุมตัวแปร ด้วยแบบแผนการวิจัยมากจนเกินไปนัก) ในอันที่จะทำให้ผลของการวิจัยมีคุณภาพเชื่อถือได้และเหมาะสมกับการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงในชั้นเรียน หรือโรงเรียนหนึ่งๆ ได้ คณะหรือทีมงานของผู้วิจัยปฏิบัติการจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่คาดว่าจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และบุคคลหรือกลุ่มบุคคล (เช่นนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน) เหล่านี้จะเข้ามามีส่วนร่วม (participation) ในเกือบทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัย นอกจากนั้นยังให้ความร่วมมือ (collaboration) กับคณะผู้วิจัยในการตอบคำถามต่างๆ เพื่อช่วยในขั้นตอนการวางแผนการศึกษาวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการตีความหมาย และอธิบายผลของการกระทำของตนเองและกลุ่ม รวมทั้งปรับทางสังคม และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยใช้วิจยารณญาณอย่างละเอียดถี่ถ้วน การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องเหล่านี้นำมาซึ่งความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม (sense of ownership) ของผลการวิจัย ดังนั้นจึงทำให้ผลการวิจัยมีโอกาสถูกนำไปใช้ในทางปฏิบัติโดยครู ผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน หรือผู้ปกครอง ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใกล้ชิดที่สุดในอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ทางบวกขึ้นภายในชั้นเรียนห้องเรียนของตนเองหรือกลุ่ม(องอาจ นัยพัฒน์ 2543: 35-36)

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยประเภทปฏิบัติการ (action research) คือการวิจัย ที่มีเป้าหมายเพื่อการนำผลไปใช้ปฏิบัติงานจริงด้วย เพราะเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ทำการวิจัย จึงเรียกว่าวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเพื่อนำผลไปพัฒนา และถ้าพบข้อบกพร่องก็ทำการวิจัยและนำผลไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการวิจัยและพัฒนา (research & development) การวิจัยในชั้นเรียนคือการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ค้นคว้าเพื่อสร้างความรู้ใหม่ทางการศึกษาและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ทางการศึกษา ความรู้ใหม่ทางการศึกษาเช่น วิธีการสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการสอนใหม่ หลักการสอนใหม่ ทฤษฎีการสอนใหม่ส่วนสิ่งประดิษฐ์ใหม่ทางการศึกษาคือ สื่อการเรียนการสอน เช่น ชุดการเรียนแบบฝึกหัด โปรแกรมการเรียน ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผ่านการตรวจสอบอย่างมีระบบ ผลการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีประโยชน์คือ ใช้ผลการค้นพบเป็นแนวทางนำไปจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย อี กทั้งเป็นการพัฒนาตนเอง คือเป็นผู้สร้างความรู้เป็น หรือกล่าวว่าคุณครูเป็นนักวิจัยและพัฒนา ทำให้เป็นผู้ก้าวหน้าในอาชีพคุณครู (พิมพ์พันธ์ เคชะคุปต์,เพียวาร์ ยินดีสุข. 2551: 147-148)

จากการศึกษาเอกสารสามารถสรุปความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนได้ว่าวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการศึกษาหาความรู้ การพัฒนาและแก้ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ และปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน อย่างมีระบบ และเชื่อถือได้ โดยครูเป็นผู้ทำวิจัยในขณะที่การเรียนการสอนยังคงดำเนินอยู่ กระบวนการวิจัยจะเริ่มจากการสำรวจปัญหาหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น วางแผน เลือกรูปวิธีการแก้ปัญหา ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ในขณะที่ทำการวิจัยผู้สอนเป็นผู้สังเกตและประเมินผล มีการสะท้อนผล เพื่อนำไปปรับแผนหรือแก้ไขให้ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และปัญหาด้านพฤติกรรมของ

นักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้เรียนในทุกๆ ด้าน และสามารถเผยแพร่เป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษได้

1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน

ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

สุวัทนา สุวรรณเขตนิกม (2540: 28 – 30) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่าจะเป็นการช่วยให้ครูมีวิถีชีวิตของการทำงานครูอย่างเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนวและสามารถใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน กำกับ และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างดี ผลจากการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเป็นที่คาดหวังว่าเมื่อครูผู้สอนได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับการปฏิบัติงานสอนอย่างเหมาะสมแล้วจะก่อให้เกิดผลดีต่อวงการศึกษอย่างน้อย 3 ประการคือ

1. นักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. วงวิชาการศึกษามีข้อความรู้ และ / หรือ นวัตกรรมทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นจริงเกิดมากขึ้น จะเป็นประโยชน์ต่อครูและเพื่อนครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
3. วิถีชีวิตของครูหรือวัฒนธรรมในการทำงานของครู จะพัฒนาไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ (Professional Teacher) มากยิ่งขึ้น

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 3) ได้ให้ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาหลักสูตร และปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย
2. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู
3. เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ
4. เป็นการส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

ชาติรี เกิดธรรม (2544: 13-14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาทางเลือกในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมด้วยตัวของครูผู้สอนเอง มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เกิดผลดีที่สุดด้วยตัวของครูเอง ซึ่งการวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน โดยการนำนวัตกรรมเทคนิค หรือวิธีการที่มีคุณภาพ ผ่านกระบวนการวิจัยที่นำเชื่อถือได้มาแล้ว มาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยตรง อันจะมีผลให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้
2. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นและยังเป็นการแสดงถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู

3. เป็นการเผยแพร่ความรู้จากการปฏิบัติจริง อันเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. เป็นการส่งเสริมสนับสนุนความก้าวหน้าด้านการวิจัยทางการศึกษา และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นได้

5. เป็นการส่งเสริมหรือพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน การแก้ปัญหาหรือการพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนด้วยกระบวนการวิจัยที่ครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติ เป็นสิ่งที่เป็นผลดีแก่ผู้เรียนมากกว่าการที่ครูแก้ปัญหาในชั้นเรียน ของตนตามผลการวิจัยของผู้อื่นเนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ครูจึงย่อมรู้ธรรมชาติ ภูมิหลังและสภาพแวดล้อมของผู้เรียนของตนดีกว่าผู้อื่น แต่ครูก็ต้องพยายามศึกษาค้นคว้าหาแนวทางการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ผู้อื่นทำวิจัยไว้ เพื่อนำมาเป็นฐานความคิดในการปรับนำไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนของตน และจะได้รู้ถึงข้อควรระวังที่ผู้วิจัยคนก่อนได้นำเสนอไว้ เพื่อป้องกันความผิดพลาดซ้ำรอยเดิม รวมทั้งควรปรึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ภายในโรงเรียน หรือบุคคลภายนอกเพื่อปรับแนวคิดและประสบการณ์เหล่านั้น มาใช้ ป็นแนวทางที่นำมาใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียนของตนได้อย่างมั่นใจต่อไป

การวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่สิ่งใหม่แปลกแยกไปจากการพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งเป็นงานในหน้าที่ของครูโดยทั่วไป และไม่ใช่เรื่องที่ยุ่งยากเกินความสามารถของครู แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นงานที่ต้องใช้เวลา และต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง การวิจัยในชั้นเรียนจึงไม่ใช่การวิจัยที่ทำเพียงครั้งเดียว แต่ควรทำอย่างต่อเนื่องจนเป็นปกติของงานในหน้าที่ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนของครู (ไพจิตร สะดวกการ, ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. 2545: 4-5)

จากศึกษาเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่าการที่ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเองจะเกิดประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนมากกว่าการให้ผู้อื่นทำวิจัยให้หรือแก้ปัญหาโดยผู้อื่นเพราะครูผู้สอนจะรู้สภาพของปัญหาและบริบทแวดล้อมอื่นๆในห้องเรียนของตนดีที่สุดสามารถวางแผนในการแก้ปัญหาได้ ถูกต้องมากกว่า ถ้ามีการเผยแพร่ผลการวิจัยก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และความก้าวหน้าทางการวิจัยการศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

เชลดอนและอัลเลียน(Sheldon; & Allain. 1987: 113-115) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนช่วยให้ครูสามารถสร้างทฤษฎีหรือฐานความรู้ (Knowledge Base) ที่สำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของครูได้เป็นอย่างดี โดยครูสามารถเลือกตัดสินใจหรือเลือกกิจกรรมได้อย่างอัตโนมัติ และรู้ผลสะท้อนกลับได้ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจึงช่วยพัฒนางานสอนได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์

ชาติรี เกิดธรรม (2544: 20) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากยิ่งขึ้น เพราะครูผู้สอนสามารถใช้นวัตกรรม สื่อการสอน วิธีการหรือเทคนิคการสอนใหม่ๆ ที่มีคุณภาพในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอน
2. ครูพัฒนางานของตนเองให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น และสามารถใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอขอตำแหน่งให้สูงขึ้นได้
3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตามศักยภาพสูงสุดของผู้เรียน
4. เป็นข้อมูลในการปรับปรุง การบริหาร หรือพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ไพจิตร สะดวกการ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2545: 5-7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อผู้เรียน ครู โรงเรียน และวงการศึกษา ดังนี้ไว้ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนในชั้นเรียนมีความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน ถ้าครูใช้รูปแบบการสอนเพียงแบบเดียวกับนักเรียนทุกคน อาจทำให้ผู้เรียนบางคนไม่ได้รับการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อในเรื่องปัญหาอื่น เช่น จากปัญหาพฤติกรรมการเรียนส่งผลกระทบต่อปัญหาความประพฤติ ส่งผลกระทบต่อครูวิชาอื่น ครูผู้รับช่วงชั้นต่อไป โรงเรียน และสังคมโดยรวม จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องพยายามวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา แล้วคิดหาทางแก้ปัญหาจนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้ดีขึ้น พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ใฝ่เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และไม่มีปัญหาการเรียนอีกต่อไป ซึ่งส่งผลให้เกิดการจัดปัญหาและผลกระทบอื่นๆ อีกด้วย

2. ประโยชน์ต่อครู ครูมีการวางแผนการทำงานในหน้าที่ของตนได้ อย่างมีระบบ ได้แก่วางแผนการเรียนการสอน ออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ประเมินผลการทำงานเป็นระยะ โดยมีเป้าหมายชัดเจนว่าจะทำอะไร กับใคร เมื่อไร เพราะอะไร และทำให้ทราบผลการกระทำว่า บรรลุเป้าหมายได้อย่างไร เพียงใด ช่วยให้ครูเกิดความคิดสร้างสรรค์ ในการหาทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ได้นวัตกรรมที่ผ่านการปรับปรุงจนเป็นที่ยอมรับได้ และเกิดความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น สามารถอธิบายได้ว่าตนเองสามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแต่ละคนอย่างไร

3. ประโยชน์ต่อโรงเรียน ครูในโรงเรียน มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นทั้งภายในหมวดวิชา และระหว่างหมวดวิชา มีการร่วมกันคิดแก้ปัญหาตั้งแต่การวิเคราะห์สาเหตุจนถึงการเขียนรายงานการได้ระดมสรรพกำลังจากความถนัดของแต่ละคนจะทำให้งานวิจัยมีคุณภาพยิ่งขึ้น เช่นครูคณิตศาสตร์ช่วยในเรื่องการคำนวณ การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ครูบรรณารักษ์ดูแลการเขียนบรรณานุกรม ครูภาษาไทยช่วยตรวจสอบการสะกดคำ ครูภาษาอังกฤษช่วยด้านการอ่านเอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ที่ครูรับผิดชอบอยู่ จะช่วยให้งานบริหารวิชาการในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถวิเคราะห์ สาเหตุและชี้ประเด็นปัญหาได้ชัดเจน แก้ปัญหาได้ตรงจุด เป็นการสร้างเครือข่ายกัลยาณมิตรทางวิชาการในโรงเรียน และยกระดับมาตรฐานวิชาการของโรงเรียนให้สูงขึ้น

4. ประโยชน์ต่อวงการศึกษ ผลงานวิจัยในชั้นเรียนสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูเกี่ยวกับ วิธีการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนที่ครูแต่ละคนดำเนินการว่ามีความเหมือนกันหรือต่างกันอย่างใด ครูผู้สอนแต่ละคนจะประยุกต์นำไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของตนได้อย่างไร เป็นการสร้างสังคมทางการศึกษา และกระตุ้นให้มีการพัฒนาผลงานทางวิชาการที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์อันมีค่า คุณค่าของครูอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้วิชาชีพครูมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น

สุวิมล ว่องวานิช (2549: 25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพ ครู เนื่องจากให้ข้อค้นพบที่ได้จากกระบวนการสืบค้นที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ และครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาผู้มีส่วนร่วม นำไปสู่การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ และด้วยหลักการปฏิบัติที่เน้นการสะท้อนผล ทำให้การวิจัยแบบนี้ส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานแบบประชาธิปไตยที่ทุกฝ่ายเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และยอมรับในข้อค้นพบร่วมกัน

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนสามารถสรุปได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพของ ครูให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และงานวิจัยในชั้นเรียนของครูยังเป็นข้อมูลในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาของประเทศ

1.3 ข้อจำกัดของการวิจัยในชั้นเรียน

สุวิมล ว่องวานิช (2549: 26- 27) เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อจำกัดของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการวิจัยส่งผลกระทบต่อขอบเขตและขนาดของงานวิจัย การวิจัยแบบนี้มักจะมีขนาดเล็กซึ่งทำให้มีผลต่อ ความเป็นตัวแทนของข้อค้นพบ จึงก่อให้เกิดข้อจำกัดในการสรุปอ้างอิงผลการวิจัย

2. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมักไม่ได้ออกแบบการวิจัยให้สามารถควบคุมตัวแปรภายนอกได้เหมือนการวิจัยเชิงวิชาการ การวิจัยปฏิบัติการใน ชั้นเรียนจึงมีตัวแปรภายนอกส่งผลกระทบต่อ เนื่องมาจากสภาพการที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนจะปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติ ข้อค้นพบที่ได้บางครั้งจึงไม่สามารถยืนยันได้หนักแน่นว่าผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนนั้นเกิดขึ้นมาจากปัจจัยใด แต่ทราบได้ที่ปัญหาในชั้นเรียนหมดไปก็ถือว่าการวิจัยครั้งนั้นประสบความสำเร็จ

3. ธรรมชาติของงาน วิจัยกำหนดเงื่อนไขที่มีเรื่องของคุณธรรม เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในการทำงาน ทำให้การทดลองต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานอาจทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากสิ่งที่ทดลองก็ยังไม่ได้มีการตรวจสอบยืนยันในผลที่จะเกิดขึ้นว่าจะจะเป็นไปในทิศทางใด

4. มีการวิพากษ์เกี่ยวกับเจ้า ฆของผลงานวิจัยและมีการหวั่นเกรงกันว่าจะมีการแย่งผลงานวิจัย เนื่องจากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้วิจัยภายนอก เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัย ไม่ว่าจะเป็นครูนักวิจัย หรือนักวิชาการต้องทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนและตกลงในเรื่องนี้ให้เข้าใจตรงกัน

5. กระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่ได้แยกครูออกมาจากการวิจัยเนื่องจากผู้วิจัยต้องเกี่ยวข้องในการทำงานของตนเองและผู้อื่นตลอดเวลา การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจึงเป็นการเพิ่มภาระงานของครูมากขึ้นจากการทำงานปกติ โดยเฉพาะในช่วงแรกของการวิจัยที่ครูนักวิจัยต้องวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดแนวทางการแก้ไข เพื่อให้การวิจัยไม่เป็นภาระสำหรับครูมากเกินไป จึงต้องออกแบบการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนให้มากที่สุด

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า งานวิจัยในชั้นเรียนมีข้อจำกัดคือ การวิจัยแบบนี้มักจะมีขนาดเล็ก การออกแบบการวิจัยจะออกแบบให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียน การสอนไม่ได้ออกแบบการวิจัยให้สามารถควบคุมตัวแปรภายนอกได้เหมือนการวิจัยเชิงวิชาการ ทำให้ข้อค้นพบที่ได้บางครั้งไม่สามารถยืนยันได้หนักแน่นว่าผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนนั้นเกิดขึ้นมาจากปัจจัยใดธรรมชาติของงานวิจัยกำหนดเงื่อนไขที่มีเรื่องของคุณธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในการทำงาน ทำให้การทดลองต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานอาจทำได้ไม่เต็มที่

1.4 ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนมีลักษณะเป็นการวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งมีผู้เสนอรูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการเอาไว้ ที่สำคัญคือ

กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 6-7) ได้กล่าวไว้ว่า

การวิจัยเป็นวิธีการหนึ่งที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนได้ ครูจะเข้าใจว่าวิจัยเป็นวิธีการยุ่งยากซับซ้อนต้องใช้สติปัญญา และต้องมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเป็นอย่างดี แต่แท้ที่จริงแล้วครูได้ทำงานในลักษณะของการวิจัยอยู่บางส่วนแล้ว คือสอนไปพร้อมกับการแก้ปัญหาในห้องเรียนไป

การวิจัย เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ อย่างเป็นระบบ มีแบบแผน มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนการวิจัยในชั้นเรียน คือ กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ จุดเน้นของการวิจัยในชั้นเรียนคือ การแก้ปัญหาหรือการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาและวิจัยควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาและ / หรือ พัฒนาการสอนของตนเองและเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นต่อไป

กล่าวโดยสรุปขอบเขตของการวิจัยในชั้นเรียน จะให้ความสำคัญกับการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. สื่อการเรียนการสอนที่เป็นสิ่งประดิษฐ์
2. กิจกรรมการพัฒนาหรือเทคนิคการสอน

ทัศนาศาสตร์ (2543, พฤษภาคม) กล่าวถึงลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
ในชั้นเรียนไว้พอสรุปได้ดังนี้

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับครูและนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ วิจัยจาก
การปฏิบัติงานของครู มุ่งศึกษาเฉพาะในห้องเรียนหรือโรงเรียนเท่านั้น การศึกษาวิจัยไม่เน้น
ระเบียบวิธีการวิจัยมากนัก ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องสุ่มตัวอย่างเพราะกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนไม่มาก
ไม่เน้นสถิติ ผลการวิจัยไม่เน้นสรุป อ้างอิง ส่วนวิจัยการศึกษาเป็นการศึกษาเรื่องทั่ว ๆ ไปที่
เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยจากทฤษฎีทางการศึกษา มีการหาคำตอบที่เป็นระบบน่าเชื่อถือได้ ดังนั้น
ในการวิจัยจะต้องถูกต้องตามกรอบระเบียบวิธีการวิจัย วิจัยการศึกษามีกระบวนการซับซ้อนและใช้
เวลานานแต่การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนใช้เวลาสั้น ๆ ในการแก้ปัญหา

ชาติร์ เกิดธรรม(2544: 14-15) ได้กล่าวถึงลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่าการวิจัย
ในชั้นเรียนไม่จำเป็นต้องยึดรูปแบบที่เคร่งครัดเหมือนกับการวิจัยเชิงวิชาการ โดยทั่วไปแล้วการวิจัย
ในชั้นเรียนควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการวิจัยจากปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. เป็นการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
3. การวิจัยดำเนินไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ สอนพร้อมกับการทำ
วิจัยไปด้วย แล้วนำผลการวิจัยมาใช้แก้ปัญหา และทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

การวิจัยในชั้นเรียนต่างจากการวิจัยทั่วไปในโรงเรียนตรงที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก
มักศึกษาในห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่ง เป้าหมายที่สำคัญคือเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน
และเป็นการวิจัยโดยครูผู้สอน

อาย์ริส, ซุน, คาร์, เคอมิส, อิลีออร์ท, เลวิน (องอาจ นัยพัฒน์ 2543: 32 -34; อ้างอิงจาก
Argyris; & Schon. 1991; Carr; & Kemmis. 1986; Elliott. 1978; Lewin. 1946) กล่าวไว้ว่าการวิจัยเชิง
ปฏิบัติการในชั้นเรียน/ห้องเรียน หรือโรงเรียนมีลักษณะโดยทั่วไป ดังนี้

1. เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ทางด้านการปฏิบัติงาน (practical problem) ที่ครูมักประสบ
ในขณะที่ทำการสอนหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ในแต่ละวันมากกว่าการเกี่ยวข้องกับปัญหาทางทฤษฎี
(theoretical problem) ซึ่งได้รับการนิยามหรือกล่าวถึงโดยนักวิจัยบริสุทธิ์ (pure researchers) ใน
สาขาวิชาความรู้ใดๆ โดยเฉพาะ

2. มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการทำความเข้าใจต่อสภาพปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
ของครูอย่างลุ่มลึกและกระจ่างชัด ภายใต้กระบวนการ สะท้อนกลับผลของยุทธวิธีปฏิบัติหน้าที่
นักวิจัยปฏิบัติการได้กระทำลงไปอย่างใคร่ครวญในเชิงวิพากษ์ (critically self-reflective
processes) อันจะนำไปสู่แนวทางการได้วิธีการสำหรับการแก้ปัญหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท
แวดล้อม นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานรวมทั้งสภาพการณ์เงื่อนไข
ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานมากกว่าการมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างองค์ความรู้บางอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. เหตุการณ์ (events) หรือสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจะถูกตีความหมาย ตามความคิดเห็นหรือทัศนะของผู้ปฏิบัติหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวโดยตรง มากกว่าการอาศัยหลัก กฎ หรือหลักการทางวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ (laws or principles of natural science) ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อว่าท่าทาง การกระทำ การติดต่อสื่อสาร หรือพฤติกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ ทั้งที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดและไม่เห็นเด่นชัดในเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ของปัญหาหนึ่งๆ สามารถอธิบาย หรือตีความหมายได้โดยการสรุปอ้างอิง (inference) แรงจูงใจ (motivation) ความเชื่อ (beliefs) เจตนา (intention) หรือจุดมุ่งหมาย (purpose) ของผู้แสดงพฤติกรรมทั้งบริบท (contexts) แวดล้อมที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำเหล่านั้นขึ้น เช่น บรรทัดฐาน (norms) ค่านิยม (values) และกฎเกณฑ์ต่างๆ ทางสังคมหนึ่งๆ เป็นสำคัญ

4. ผลการวิจัยจะถูกรายงานด้วยการใช้ถ้อยคำภาษาในระดับเดียวกับผู้ปฏิบัติ โดยพยายามหลีกเลี่ยงคำศัพท์เฉพาะสาขาวิชา และภาษาที่มีลักษณะค่อนข้างเป็นนามธรรม ดังนั้นจึงทำให้ง่ายต่อการเข้าใจของผู้ปฏิบัติ นอกจากนี้คำอธิบายเกี่ยวกับผลการวิจัย รวมทั้งกระบวนการวิจัยอื่นๆ สามารถตรวจสอบความเที่ยงตรงได้จากการสนทนาแบบเป็นกันเอง (unconstrained dialogue) กับผู้ปฏิบัติการและผู้มีส่วนร่วมมือเกี่ยวข้องในทุกๆ ระยะหรือขั้นตอนของกระบวนการวิจัย

5. การดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอนต้องอยู่ภายใต้บรรยากาศของการมีส่วนร่วม การร่วมมือร่วมใจ การเชื่อถือและไว้วางใจ การเป็นมิตร และการมีอิสระและเสมอภาคทางความคิด เช่น ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมในการวิจัยจะต้องมีอิสระในการเข้าถึงหรือได้รับทราบข้อมูลที่แท้จริง ที่เกี่ยวกับปัญหาซึ่งกันและกัน แน่นนอนที่สุด ว่ากิจกรรมต่างๆ ในขั้นตอนนี้จะต้องกระทำภายใต้บรรยากาศความไว้วางใจ และความเชื่อถือนระหว่างผู้วิจัย และผู้เข้าร่วมในการวิจัย การให้สัญญาของผู้วิจัยต่อผู้เข้าร่วมการวิจัยว่าจะเก็บรักษาข้อมูลการวิจัยที่ได้รับไว้เป็นความลับเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่สร้างความไว้วางใจ เป็นต้น

6. วิธีการศึกษาค้นคว้า ไม่ยึดติดอยู่ภายใต้กรอบของ การวิจัยเชิงทดลอง และการควบคุมตัวแปรอย่างเคร่งครัดด้วยแบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research designs) หรือวิธีการทางสถิติใดๆ เหมือนกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ หรือการวิจัยพื้นฐานบริสุทธิ์อื่นๆ ที่เน้นการหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาเชิงทฤษฎีในสาขาวิชาใดๆ โดยเฉพาะเท่านั้น อย่างไรก็ตามก็ไม่ได้หมายความว่า การวิจัยปฏิบัติการละเอียดหรือมองข้ามความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าด้วยการอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หากแต่มีการปรับวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการดังกล่าวให้กลมกลืน หรือ สอดคล้องกับปัญหา สภาพการณ์ต่างๆ รวมทั้งบริบทของสังคมที่แวดล้อม ด้วยเหตุนี้ การวิจัยปฏิบัติการโดยทั่วไปอาจใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ที่อาศัยแบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง (quasi-experimental designs) หรือการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เช่น การศึกษาเฉพาะกรณี (case study) และการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณา (ethnography) เป็นต้น

7. การสรุปอ้างอิงผลการวิจัยหรือการขยายผลการวิจัยให้ครอบคลุมข้ามไปยัง ห้องเรียนหรือโรงเรียนที่มีทำเลที่ตั้งหรือบริบทอื่นๆ แตกต่างไปจากทำเลหรือบริบทการวิจัยจริง การวิจัยปฏิบัติการมีลักษณะค่อนข้างจำกัดกว่าการวิจัยเชิงทดลองทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้เพราะการสรุป อ้างอิงผลของการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการไม่สามารถอาศัย “ กฎของความครอบคลุม ” (covering law) ตามหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์หรือการอ้างเชิง สาเหตุ (causal relationships or inferences) ดังนั้นในทางปฏิบัติโดยทั่วไปการสรุปอ้างอิง ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการจึงมีแนวโน้มที่จะกระทำได้เฉพาะในขอบเขตของสถานที่ บุคคล และเวลาที่ทำการวิจัยหนึ่งๆ อย่างไรก็ตามถ้าต้องการขยายผลของการวิจัยให้ครอบคลุมข้าม ไปยังขอบเขตอื่นที่นอกเหนือจากสถานที่ บุคคล และเวลาที่ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการก็สามารถ กระทำได้ ถ้าปัจจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นมีลักษณะใกล้เคียงหรือได้รับการยืนยันจากผลของการ ศึกษาวิจัยอื่นๆ ประกอบ

ลักษณะเด่น 7 ประการข้างต้นเป็นลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน / ห้องเรียน หรือโรงเรียนซึ่งแตกต่างจากการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ หรือทางสังคมศาสตร์เชิงประยุกต์ แบบอื่นๆ

สุวิมล ว่องวานิช (2549: 25) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่า ต้อง มีการดำเนินงานที่ เป็นวงจรต่อเนื่อง มีกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และเป็นกระบวนการที่ เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานปกติ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่สามารถปฏิบัติได้ จริ่งการนำแนวทางการวิจัยปฏิบัติการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ต้องดำเนินการไปพร้อม กัน นั่นคือ ขณะที่กิจกรรมการเรียนการสอนกำลังดำเนินการอยู่ ก็ต้องมีการวิจัยเพื่อแสวงหาวิธีการ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน และทำการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการเรียนรู้อีกต่อไป กิจกรรม การเรียนการสอน การวิจัยแ ละการพัฒนาจึงเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานพร้อมกันในการทำงานปกติ โดยสรุปได้ดังตาราง 1

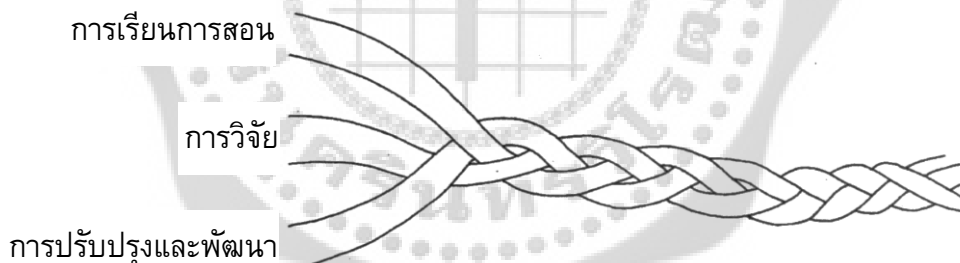
ตาราง 1 แสดงลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่มีลักษณะดังนี้	
ใคร	ครูผู้สอนในห้องเรียน
ทำอะไร	ทำการแสวงหาวิธีการแก้ปัญหา
ที่ไหน	ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน
เมื่อไร	ในขณะที่การเรียนการสอนกำลังเกิดขึ้น
อย่างไร	ด้วยวิธีการวิจัยที่มีวงจรการทำงานต่อเนื่องและสะท้อนกลับการทำงาน ของตนเอง (self-reflection) โดยขั้นตอนหลักคือ การทำงานตามวงจร PAOR (Plan, Act, Observe, Reflect & Revies)

ตาราง 1 (ต่อ)

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่มีลักษณะดังนี้	
เพื่อจุดมุ่งหมายใด	มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน
ลักษณะเด่นของการวิจัย	เป็นกระบวนการวิจัยที่ทำอย่างรวดเร็ว โดยครูผู้สอนนำวิธีการแก้ปัญหาที่ตนเองคิดขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนทันที และสังเกตผลการแก้ปัญหา นั้น มีการสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนครูในโรงเรียน เป็นการวิจัยแบบร่วมมือ (collaborative research)

ลักษณะสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนต้องมีการดำเนินงานที่เป็นวงจรต่อเนื่อง มีกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม และเป็นกระบวนการที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน นปกติ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่สามารถปฏิบัติได้จริง การนำแนวทางการวิจัยปฏิบัติการไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนจึงมีลักษณะดังภาพประกอบ 2 นั่นคือ ขณะที่กิจกรรมการเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ต้องมีการวิจัยเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างเรียน และทำการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผู้เรียนควบคู่กันไป กิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาจึงเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานพร้อมกันในการทำงานปกติ

ภาพประกอบ 2 วิถีชีวิตของการปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู

ที่มา: สุวิมล ว่องวาณิช. (2553). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. หน้า 23.

ทิศนา แคมมณี นงลักษณ์ วิรัชชัย (2546: 12) ได้เสนอลักษณะของงานวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ปัญหางานวิจัยต้องเกี่ยวข้องกับงานที่ทำ คือถ้าโครงการวิจัยเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน ก็ต้องกำหนดปัญหาวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน ถ้าโครงการวิจัยเกี่ยวข้องกับวิธีสอน ปัญหาการวิจัยก็ต้องเกี่ยวกับวิธีสอน เช่นเป็นการพัฒนาวิธีสอน หรือการพัฒนาแนวทางใหม่ๆ

2. นักวิจัยต้องเป็นผู้กำหนดปัญหาการวิจัยด้วยตนเอง คือ ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดปัญหาการวิจัยเอง เพราะครูผู้สอนเป็นผู้รู้สภาพความเป็นไปในห้องเรียนเป็นอย่างดี แต่สามารถขอคำแนะนำจากท่านผู้รู้ได้

3. งานวิจัยนั้นเมื่อทำเสร็จแล้วต้องได้ผลการวิจัยที่ใช้พัฒนาตนเองได้ ตัวผู้วิจัยต้องมีความรู้ที่ขึ้น พัฒนางานของตนเองให้ดีขึ้นด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับผลประโยชน์จากงานวิจัยด้วย

4. เป็นงานวิจัยที่มีการร่วมมือแบบรวมพลัง ยังมีการวิจัยแบบรวมพลังหลายคนได้จะยิ่งดี มาก โดยทุกคนมีสภาพ มีสิทธิ์ มีเสียง เท่าเทียมกัน ซึ่งในการวิจัยในชั้นเรียนนักเรียนผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพราะในการแสวงหาแนวทางตอบโจทย์ปัญหา การวิจัยบางที่ครูไม่ต้องคิดเอง บางที่คุยกับนักเรียนก็เห็นแนวทางการตอบปัญหา แล้วก็นำแนวทางในการแก้ปัญหาที่นั้นมาทดลองใช้ในการวิจัยได้เลย

5. งานวิจัยต้องเป็นงานเดียวกับงานประจำของครู อาจารย์ที่กำลังทำอยู่

6. ลักษณะของการทำวิจัยต้องใช้วงจร P-D-C-A ซึ่งเป็นวงจรในเรื่องประกันคุณภาพ หรือใช้วงจรของการวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งมีสี่ขั้นตอนเหมือนกัน เรียก P-A-O-R P คือ Plan, A คือ Action, O คือ Observation, R คือ Reflection ขั้นตอน P-A-O-R หรือ P-D-C-A เป็นวงจรลักษณะเดียวกันที่นักวิจัยต้องทำต่อเนื่อง อาจต้องทำในวงจรหลายรอบ

7. อาจทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยเริ่มจากระดับชั้นเรียน แล้วค่อยๆ ขยายจากระดับชั้นเรียนไปสู่ระดับโรงเรียน และระดับชุมชน ลักษณะการวิจัยปฏิบัติการจากที่เริ่มต้นในระดับชั้นเรียน ไม่จำเป็นต้องทำในระดับชั้นเรียน ต่อไปก็สามารถขยายออกไปถึงกา รวิจัยระดับชุมชนได้

วโร เฟิงส์วีสต์ (2546: 3-4) ได้กล่าวถึงลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นลักษณะของการวิจัยปฏิบัติการ อย่างหนึ่ง เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ผู้ปฏิบัติ หรือครูเป็นผู้จัดทำวิจัยขึ้นเองในสภาพการณ์จริง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน โดยมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. จุดเริ่มต้นของการวิจัยเริ่มจากข้อข้องใจในการเรียนการสอนที่ครูพบ ครูต้องการปรับปรุงหรือแก้ปัญหานั้นๆ โดยครูจะลงมือคิดค้นวิธีการแก้ปัญหานั้นเอง

2. ปัญหาการวิจัยเป็นประเด็นปัญหาที่เล็กแต่มีความหมายสำหรับการเรียนการสอนโดยตรง

3. เป็นการวิจัยในสภาพการณ์จริงของห้องเรียน ไม่ได้จัดสถานการณ์ใหม่ หรือจัดห้องเรียนใหม่ขึ้นมาสำหรับการวิจัยโดยเฉพาะ

4. มุ่งเน้นการศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียน ผู้สอน กระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน (classroom context)

5. เป็นการวิจัยที่มุ่งผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในทันทีทันใด เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6. เป็นการวิจัยที่ทำความเข้าใจไปกับการเรียนการสอนปกติ นั่นคือ ครูผู้สอนจะทำหน้าที่สอน และทำหน้าที่วิจัยไปพร้อมๆ กัน

7. เป็นการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกันระหว่างการคิดเชิงสะท้อน (reflective thinking) และ ปฏิบัติ (action) อย่างชัดเจน กล่าวคือ มีการพินิจ พิเคราะห์ ทบทวนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการ ทดลองปฏิบัติ

8. เป็นการวิจัยที่มีความยืดหยุ่น ปรับให้ เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน ใช้สถิติ ที่ไม่ซับซ้อน ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยอาจจะขาดน้ำหนักไปบ้างในด้านความเที่ยงตรงเมื่อ เปรียบเทียบกับการวิจัยทั่วไปที่อิงทฤษฎีและหลักการที่เข้มงวด

วันทิพย์ สิ้นสูงสุด (2549: 32) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ครูผู้สอนเป็นผู้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานของตน
2. วิจัยโดยศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานคือการเรียนการสอน
3. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน
4. ปฏิบัติการวิจัยไปพร้อมกับการเรียนการสอน
5. ครูผู้สอนนำผลการวิจัยมาใช้ าน ปรับปรุงผลการเรียนและลักษณะอันพึงประสงค์ของ

ผู้เรียนให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

บุญเรียง ขจรศิลป์, สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2550: 22) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญ ของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. เป้าหมายของการวิจัย ต้องมีความรู้ที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขงานที่ปฏิบัติอยู่
2. วิธีการหาประเด็นปัญหาหรือคำถามวิจัย ได้จากประเด็นปัญหาในปัจจุบันที่พบ
3. วิธีการตรวจสอบเอกสาร ไม่เน้นการตรวจสอบเอกสารมากนักก่อนลงมือให้ศึกษาจาก

แหล่งทุติยภูมิ

4. การสุ่มตัวอย่าง ไม่เน้นการสุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่นำมาศึกษา มักจะเป็นนักเรียน หรือผู้ที่ เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ไม่เน้นการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้เทคนิคของการวิจัย เชิงคุณภาพ

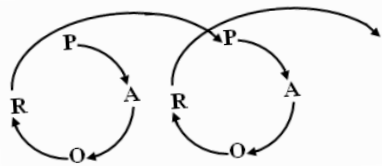
6. การนำผลไปใช้ เน้นความสำคัญที่เป็นผลจากการปฏิบัติ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนสามารถสรุปลักษณะ ของ งานวิจัยในชั้นเรียน ได้ว่างานวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอน ที่ใช้วิธีการวิจัยที่มีความ ยืดหยุ่นโดยปรับให้เหมาะสมตามสภาพการเรียนการสอน การวิจัยดำเนินไปพร้อมๆกับกิจกรรมการ เรียนการสอนที่กำลังดำเนินอยู่ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่เกิดขึ้นในทันทีทันใด เกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งเกิดจากการร่วมมือกันของ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้เรียน และผู้ปกครอง โดย มีการดำเนินการเป็นวงจรต่อเนื่องจนกว่า ปัญหา ที่เกิดขึ้นจะได้รับการแก้ไขจนเป็นที่พอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.5 ข้อแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงวิชาการ กับการวิจัยในชั้นเรียน

ชูศรี วงศ์รัตน์ และคณะ (2545: 7-8) ได้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงวิชาการกับการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงความแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงวิชาการกับการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยเชิงวิชาการ	การวิจัยในชั้นเรียน
1. ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาเฉพาะเรื่องและให้ข้อเสนอแนะ ประเด็นที่ควรทำวิจัยต่อไปให้แก่ผู้สนใจ	1. ใช้แนวทางสังคมศาสตร์เพราะถือเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลในองค์กรวมมีวงจรการทำงานอย่างต่อเนื่อง และทำเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน
2. วงจรของการวิจัย มีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้ 1) กำหนดปัญหา 2) ตั้งสมมติฐาน 3) เตรียมการทดลอง (ออกแบบการวิจัย เตรียมนวัตกรรมและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล 4) ทดลองตามรูปแบบการวิจัยที่กำหนดไว้ 5) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 6) เขียนรายงานเพื่อเผยแพร่ผลการทดลองและเสนอประเด็นที่ควรทำวิจัยต่อไปแก่ผู้สนใจ	2. วงจรการวิจัย มีกิจกรรมสำคัญคือ PAOR P (Plan) : กำหนดปัญหา และวางแผนแก้ปัญหา A (ACT) : ปฏิบัติตามแผน O (Observe) : สังเกตผลที่เกิดขึ้น R (Reflect & Revises) : สะท้อนผลหรือ วิเคราะห์วิจารณ์การปฏิบัติงานและผลที่เกิดขึ้นโดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวิเคราะห์วิจารณ์ด้วย ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานต่อไป โดยไม่เน้น การตีพิมพ์เผยแพร่

ตาราง 2 (ต่อ)

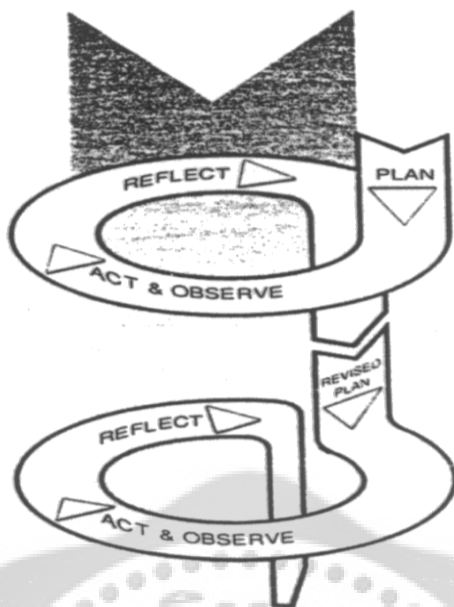
การวิจัยเชิงวิชาการ	การวิจัยในชั้นเรียน
3. เป้าหมายการวิจัย มุ่งสร้างความรู้ทั่วไปที่สามารถสรุปอ้างอิงได้	3. เป้าหมายการวิจัย มุ่งสร้างความรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานและพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนของตนเท่านั้น
4. ผู้วิจัย เป็นนักวิจัยภายนอกที่ผ่านการฝึกฝน เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ลักษณะการทำงานเป็นแบบ Co-option คือ ครูเป็นเพียงกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้มีส่วนร่วมวิจัย	4. ครูเป็นผู้วิจัยและทำงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง (เพื่อนครู ผู้ปกครอง ฯลฯ) หากจะมีนักวิจัยภายนอกร่วมด้วย ก็จะอยู่ในสถานะเสมอกันในลักษณะของ Collaborative (โรงเรียนหลายแห่งอาจทำงานในลักษณะของ Co-operation คือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา)
5. วิธีการวิจัย สร้างกรอบความคิดที่สนับสนุนด้วยทฤษฎีอย่างแน่นหนา มีแบบแผนการวิจัยที่ควบคุมตัวแปรอย่างเคร่งครัด และเน้นการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้สถิติขั้นสูงในการวิเคราะห์ข้อมูล	5. วิธีการวิจัย ไม่เน้นการสร้างกรอบความคิดตามโครงสร้างเชิงทฤษฎี ไม่เคร่งครัดกับการควบคุมตัวแปร ทำเป็นธรรมชาติโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เน้นข้อมูลเชิงคุณภาพและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา มากกว่าสถิติวิเคราะห์ข้อมูล
6. กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มนักเรียนที่เป็นตัวแทนประชากร	6. กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนในห้องเรียน อาจเป็นรายคนหรือทั้งห้อง
7. อิงกรอบทฤษฎีในการวิจัย ผนวกกับความคิดเห็นของนักวิจัย	7. การอภิปราย/แปลความหมายข้อค้นพบ: แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเพื่อนครู วิเคราะห์ วิจัยกรณีกระบวนการปฏิบัติงาน และผลที่เกิดขึ้น
8. การเขียนรายงานและการนำผลการวิจัยไปใช้ มีรูปแบบการเขียน (โดยทั่วไปกำหนด	8. มุ่งตอบคำถามวิจัยโดยไม่เน้นรูปแบบรายงาน (อาจรายงานเพียง 1-2 หน้า)

1.6 ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นตอนในการทำวิจัยในชั้นเรียนอาศัยขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งมีหลายขั้นตอนแตกต่างกันไป นักวิชาการหลายท่านเสนอขั้นตอนของการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้ไว้ดังนี้

เคมมิส (ปริดา เบ็ญการ. 2548: 33-35; อ้างอิงจาก Kemmis; & McTaggart. 1988)

ได้เสนอวงจรการวิจัยปฏิบัติการไว้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 วงจรวิจัยปฏิบัติการของ เคมมิส

ที่มา: Kemmis; & McTaggart. (1988). *The action research planner*. หน้า 11.

จากภาพวงจรวิจัยปฏิบัติการประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญคือ การวางแผน การปฏิบัติการ สังเกต และการสะท้อนผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผน คือ แนวทางการปฏิบัติงานตามโครงสร้างที่คาดหวังไว้ มีลักษณะยืดหยุ่นให้สามารถปรับเข้ากับการเปลี่ยนแปลงและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน มี 2 ลักษณะ ลักษณะแรกคือ ต้องพิจารณาเกี่ยวกับความเสี่ยงเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของสังคม ความขัดแย้งที่อาจเกิดในสภาพจริง ลักษณะที่สอง กิจกรรมที่ถูกเลือกมากำหนดในแผนต้องเป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ดีกว่ากิจกรรมอื่นๆ สามารถลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ และช่วยให้เกิดพลังในการปฏิบัติที่เหมาะสมกว่า และมีประสิทธิภาพมากกว่า ในฐานะนักการศึกษาที่จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ กิจกรรมหรือการปฏิบัติควรมีลักษณะต้องให้ความร่วมมือร่วมใจในการอธิบาย เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์และปรับปรุงการกำหนดแผนงาน ที่จะสามารถปฏิบัติได้จริงในสภาพที่เป็นอยู่

การปฏิบัติ การปฏิบัติในกระบวนการวิจัยนี้ถือเป็นสิ่งที่ละเอียด จงใจ และภายใต้การควบคุมการปฏิบัติงานจากแนวคิดหลากหลายอย่างได้ตรงตรงและรอบคอบ และมีหลักฐานที่ได้รับ การวิจารณ์ และใช้การปฏิบัติที่เป็นฐานของการพัฒนาการปฏิบัติขั้นต่อไป แต่การปฏิบัติจากแนวที่วางไว้มีโอกาสของการเสี่ยงสูงเนื่องจากเป็นสิ่งที่จะต้องทำให้เกิดขึ้นจริงตามสภาพปัจจุบัน (บางครั้งอาจกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมือง) ดังนั้นแผนจึงต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้

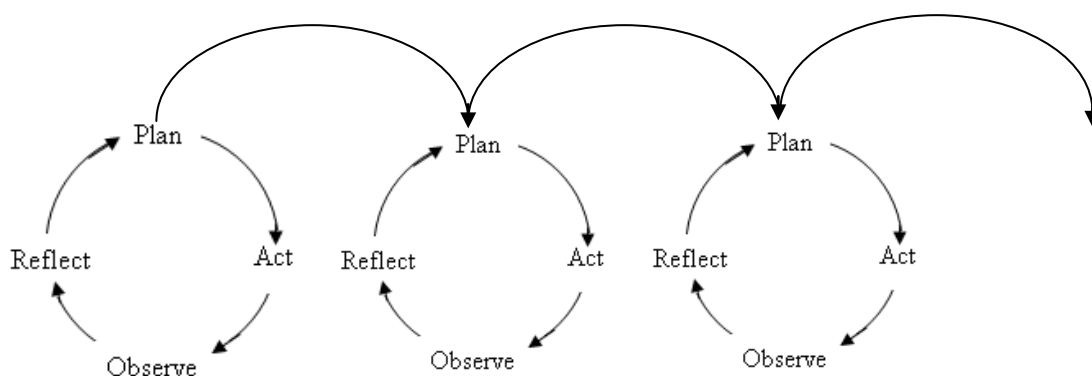
การปฏิบัติจะต้องปรับปรุงไปเรื่อยๆ ตามผลการตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำนั้นๆ เป็นไปตามคุณลักษณะของสิ่งที่มีอยู่ ตามสภาพการต่อสู้ทางสังคม และการเมืองไปสู่การพัฒนา การปรับปรุง การเจรจาต่อรอง และการประนีประนอมกันเป็นสิ่งที่จำเป็นในบริบทของพวกตน ในขั้นแรกอาจหวังผลไว้เพียงปานกลาง การปฏิบัติที่มีการรายงานผลอย่างวิพากษ์วิจารณ์กันในภายหลังก็จะอยู่บนพื้นฐานของผลที่ได้ในการปฏิบัติขั้นที่แล้วมา

การสังเกต เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผลที่ได้จากการปฏิบัติงานอย่างมีรายงานหลักฐานเชิงวิจักษ์การณญาณ การสังเกตจะช่วยให้มองเห็นข้างหน้า โดยเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะสะท้อนเหตุการณ์ในปัจจุบันแต่จะมากขึ้นในลักษณะของเหตุการณ์ในอนาคต ต้อนใกล้ที่ดำเนินการต่อเนื่องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน การสังเกตจะต้องรอบคอบและระมัดระวัง เนื่องจากการปฏิบัติจะมีข้อจำกัดจากการบีบบังคับของสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นโดยไม่ทราบล่วงหน้า การสังเกตต้องมีการวางแผนจนกระทั่งได้ข้อมูลเป็นเรื่องราวสะท้อนต่อเนื่องและสอดคล้องกัน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตต้องตอบสนองและเปิดกว้าง คือจะต้องมองหลายมุมในทุกๆด้าน ประเภทของการสังเกต (รวมถึงการวัด) ที่วางแผนไว้ล่วงหน้าจะไม่เพียงพอ ผู้สังเกตจะต้องมีความไวในการจับภาพหรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งนอกจากการสังเกตข้อมูลตามที่ วางแผนเอาไว้แล้วยังต้องมีความยืดหยุ่นที่จะจัดเก็บข้อมูลที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนด้วย และมีการรายงานผลการสังเกตอย่างครบถ้วน

นักวิจัยปฏิบัติการจำเป็นต้องสังเกตกระบวนการของการปฏิบัติและผลการปฏิบัติ (ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ) สังเกตสถานการณ์และข้อขัดข้องของการ ปฏิบัติสังเกตวิธีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพล หรือผลเกี่ยวเนื่อง และปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้น การสังเกตเป็นพื้นฐานที่สมบูรณ์สำหรับการสะท้อนภาพการกระทำที่สำคัญของตนเอง การสังเกตจะฉายภาพสลัวในผลสัมฤทธิ์ของการสะท้อนภาพการดำเนินงาน ข้อมูลจากการสังเกตจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยเกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น

การสะท้อน เป็นการทำให้หวนกลับไปนึกถึงการกระทำตามที่ได้บันทึกไว้จากการสังเกตเก็บข้อมูลออกมาในรูปของกระบวนการ ปัญหาข้อขัดแย้งและแรงบีบบังคับที่ปรากฏในขั้นการปฏิบัติ การสะท้อนเป็นลักษณะของการเป็นไปได้ออก สสถานการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวกับการกระทำที่ปฏิบัติลงไป การสะท้อนจะใช้การอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้ร่วมงานทำให้ได้ภาพสะท้อนของกลุ่มที่จะนำไปสู่การปรับสถานการณ์ทางสังคม และปรับปรุงโครงการ การสะท้อนภาพจะมีลักษณะเป็นการประเมินอย่างหนึ่งซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติการจะต้อง ตัดสินใจจากประสบการณ์ของตนเอง ผลการปฏิบัติ (ผลที่เกิดขึ้น) เป็นสิ่งที่ต้องการตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติต่อไป นอกจากนั้นการสะท้อนภาพยังหมายถึงการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นก่อนที่จะดำเนินการจริงอีกด้วย การสะท้อนข้อมูลช่วยในการวางแผนการดำเนินการขั้นต่อไปจะเป็นไปได้สำหรับกลุ่มและสำหรับแต่ละบุคคลในโครงการ

สุวิมล ว่องวานิช (2549: 23) ได้เสนอในขั้นตอนของการวิจัยมีกระบวนการการทำงานที่เป็นวงจรการวิจัยแบบซาลวดตามแนวคิดดั้งเดิมที่เสนอโดยเคมมิส (Kemmis, 1988) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 วงจรการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ที่มา: สุวิมล ว่องวานิช. (2553). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. หน้า 23.

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมี 4 ขั้นตอนคือ

แก้ไข

1. Plan คือ การวางแผนหลังจากที่วิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการ
2. Act คือ การปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนด
3. Observe คือ การสังเกตผลที่เกิดขึ้นหลังจากการปฏิบัติงาน
4. Reflect คือ การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานให้ผู้มีส่วนร่วมได้

วิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานต่อไป

ทิศนา ขัมมณี และนงลักษณ์ วิรัชชัย (2546: 20) ได้เสนอขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวของ Freeman ซึ่งแยกเป็น 6 ขั้นตอนคือ

1. การตั้งข้อสงสัยการแสวงหา (inquiry)
2. การกำหนดคำถาม (question)
3. การรวบรวมข้อมูล (data collection)
4. การวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis)
5. การทำความเข้าใจ (understanding)
6. การพิมพ์เผยแพร่ (publishing)

ชาติรี เกิดธรรม (2544: 17-20) ได้กล่าวถึงกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. สืบค้นและวิเคราะห์ปัญหา เป็นการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูว่ามีปัญหาอะไรบ้าง แล้ววิเคราะห์ว่าปัญหานั้นมีสาเหตุมาจากอะไร และจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขสภาพการปฏิบัติงานส่วนใดได้บ้าง ซึ่งครูสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน การสำรวจพฤติกรรมนักเรียน การสังเกตของครู ละข้อมูลจากการประเมินของ

ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้ครูพบปัญหา ข้อสงสัยที่เกิดขึ้น ทั้งจากผู้เรียน ครู และกิจกรรมการเรียน การสอน

2. กำหนดวิธีการแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนด วิธีการ และวางแผน เพื่อลงมือปฏิบัติ (Action) ในการค้นหาคำตอบหรือพัฒนาวัตกรรม และการ แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา โดยจะต่อ ศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง เช่น วารสาร บทความ หลักสูตรผลงานวิจัย หนังสือแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนประสบการณ์ของครู เอง ซึ่งจะทำให้ทราบว่าปัญหาที่คล้ายกับปัญหาของเราเองมีผู้ใดศึกษาไว้บ้าง ใช้วิธีการใดในการ แก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร จะทำให้สามารถเลือกแนวทาง ในการพัฒนาวิธีการหรือ นวัตกรรมได้ถูกต้องและชัดเจนขึ้น โดยการใช้วิธีสอนแบบใหม่ หรือการใช้นวัตกรรมเข้ามาช่วยใน การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของครู

3. พัฒนานวัตกรรม/วิธีการ ในขั้นนี้ต้องกำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมที่ใช้ใน การแก้ปัญหาหรือพัฒนา แล้วดำเนินการหาคุณภาพของวิธีการหรือนวัตกรรมจากผู้รู้ในเรื่องนั้นๆ

4. นำนวัตกรรมหรือวิธีการไปใช้ ขั้นนี้จะเป็นการนำนวัตกรรม หรือวิธีการที่สร้าง ขึ้นในขั้นตอนที่ 3 ไปทดลองใช้โดยระบุขั้นตอนในการทดลองใช้ว่า ทดลองใช้กับใคร เมื่อไร อย่างไร และจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลอย่างไร ขั้นตอนนี้ต้องมีเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งแนว ทางการวิเคราะห์ข้อมูล

5. สรุปผล/เผยแพร่ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยเลือกใช้ สถิติที่เหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ถ้ายังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ตามที่ต้องการ ก็จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการใหม่ จนสามารถ แก้ปัญหาได้ตามต้องการ ถ้าสามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการ ก็เขียนสรุปผลการดำเนินงานตั้งแต่ ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อไป ขั้นตอนนี้ จะได้ผลการวิจัยที่จะสามารถ นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนต่อไป

อุทุมพร จามรมาน (2544: 21) ได้เสนอขั้นตอนการทำวิจัยชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. การระบุปัญหาแท้ที่จะต้องวิจัยและการหาสาเหตุของปัญหา
2. การกำหนดปัญหาและสาเหตุที่ครูสามารถทำได้เอง
3. การระบุคำตอบที่คาดหวัง(สมมติฐาน)
4. การกำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ในการวิจัย
5. การระบุแนวทางที่จะแก้ไขอย่างละเอียด ซึ่งแนวทางแก้ไขนี้มีใช้วิธีสอน หากแต่ เป็นวิธีแก้ปัญหาและสาเหตุที่ตรงจุดและชัดเจน ปฏิบัติได้จริงตามอาการของปัญหา
6. ลงมือแก้ไ้ช้กับนักเรียนบางคนในขณะที่เดียวกันก็สอนนักเรียนกลุ่มใหญ่ด้วย
7. การสังเกต สอบถามนักเรียนที่เป็นปัญหาและจดบันทึกวิธีการและผลการแก้ไข เป็นระยะๆ
8. การสรุปผลการแก้ไขว่า ดีขึ้นอย่างไร อะไรคือตัวชี้ว่าได้ผล

9. การจัดทำรายงานการวิจัยในชั้นเรียนเรื่องที่ 1 สำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ (คนนี้) และในประเด็นนี้

10. การเตรียมวิจัยในชั้นเรียนเรื่องที่ 2 ซึ่งอาจเป็นนักเรียนกลุ่มเดิม (คนเดิม) แต่เป็นเรื่องใหม่ หรือระบุปัญหาสาเหตุใหม่ หรือปัญหาสาเหตุเดิมแต่วิธีแก้ไขใหม่ของนักเรียนคนใหม่ (กลุ่มใหม่)

กิตติพร ปัญญาภิญาผล (2549: 50-51) ได้เสนอขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนดังนี้
 วงจรของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ระหว่าง
 ปฏิบัติงานกิจวัตรประจำวัน โดยเฉพาะครูผู้สอนสามารถใช้ PAOR ในทุกคาบที่สอน และขั้นตอน
 ของวงจร PAOR ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานของขั้นตอนการวิจัย
 (ประยุกต์จาก Hopkins. 1985 และ Mills. 2003) ดังนี้

1. กำหนดปัญหา

- 1.1 ระบุปัญหาต่างๆ ที่ครูพบในชั้นเรียน
- 1.2 การกำหนดปัญหาและสาเหตุที่ครูสามารถแก้ไขได้เอง
- 1.3 ระบุแนวทางหรือวิธีแก้ปัญห
- 1.4 กำหนดชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ลงมือแก้ปัญหตามทีระบุในข้อ 1.3

3. รวบรวมข้อมูลเป็นระยะๆ ในระหว่างการแก้ปัญห ทั้งข้อมูลย่อยๆ และผลรวบ
 ยอดที่เกิดจากการแก้ปัญห

4. วิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายของข้อมูลที่รวบรวมได้ในข้อ 3

5. สรุปผลที่ได้จาก ข้อ 2 , 3 และ 4 ว่าผลแก้ไขเป็นอย่างไร มี ข้อมูลหลักฐาน
 เพียงพอในการสรุปและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

6. เขียนรายงานการวิจัย

เมื่อเขียนรายงานวิจัยแล้วเรื่องหนึ่งสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเรื่องต่อไปได้ โดยอาจใช้
 กลุ่มเดิมเพื่อแก้ปัญหเดิมด้วยวิธีอื่นที่คาดว่าจะได้ผลดียิ่งขึ้น หรือเพื่อแก้ปัญหประเ ดินอื่นๆ ต่อไป
 ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้วิธีแก้ปัญหที่ได้ผลดีจากการวิจัยไปใช้กับกลุ่มใหม่ต่อไป การวิจัย
 ในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูนักวิจัยเรียนรู้อะไรใหม่ๆ และเห็นชัดเจนมากขึ้นของตัวแปรต่างๆ
 ที่มีความเกี่ยวข้องร่วมกัน สามารถรวบรวมเป็นองค์ความรู้การเรียนการสอนในชั้นเรียนได้

เมื่อพิจารณาขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น อาจสามารถเชื่อมโยงกับขั้นตอน PAOR ดังนี้
 ขั้นที่ 1 จัดเป็นขั้นวางแผน (Plan) ข้อที่ 2 จัดเป็นขั้นลงมือทำ (Act) ข้อ 3,4 จัดเป็นขั้นสังเกตหรือ
 รวบรวมข้อมูล และสะท้อนผลการปฏิบัติ (Observe and Reflect) ข้อ 5 เป็นขั้นสรุปผลของ Act ,
 Observe และ Reflect ทั้งหมดที่ได้จากข้อ 2,3 และ 4 ส่วนข้อ 6 เป็นการเขียนรายงานวิจัย
 ในชั้นเรียนไว้เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยและสะสมความรู้ไว้เพื่อศึกษาต่อยอดต่อไป

ชูศรี วงศ์รัตน์ และคณะ (2545: 79 -81) ได้เสนอขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้ การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยประเภทหนึ่งของการวิจัยทางการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียนจะเน้นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนอันเนื่องมาจากการปฏิบัติ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและใช้ในการประเมินผลลัพธ์ของยุทธวิธีที่ผู้วิจัยใช้ใน การปฏิบัติ โดยดำเนิน ตามขั้นตอนของ PAOR โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาหรือค้นหาปัญหา

ขั้นที่ 2 เตรียมการและวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อการแก้ปัญหา หรือปรับปรุงงาน โดยดำเนินการดังนี้

2.1 หาวิธีการหรือหาแนวทางการแก้ปัญหาซึ่งอาจเป็น

- (1) นวัตกรรมประเภทเทคนิควิธีการ
- (2) นวัตกรรมประเภทสื่อการเรียนรู้

2.2 กำหนดแนวทางการปฏิบัติในประเด็นต่อไปนี้

- (1) จะแก้ไขปัญหอะไร กับใคร
- (2) จะแก้ไขเมื่อใด
- (3) จะแก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติตามแผน (Act)

ขั้นนี้เป็นหัวใจสำคัญของการวิจัย โดยครูเป็นผู้ปฏิบัติ ตัวอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์ปกติ ต้องเก็บข้อมูลเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอในระหว่างที่ใช้เทคนิคใหม่ๆ หรือจากการจัดแต่ละกิจกรรมและนำมาเชื่อมโยงกับกิจกรรมต่อไป ซึ่งวิธีการเก็บข้อมูลที่สำคัญที่สุดคือการสังเกต นอกจากนี้การดำเนินการสอนยังสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

ขั้นที่ 4 การสังเกต (Observe)

เป็นวิธีการที่สำคัญที่สุด ครูจะต้องทำการสังเกตอย่างละเอียด รอบคอบ โดยสังเกตอย่างมีระบบต้องมีความไวในการสังเกต โดยสังเกตทั้งกระบวนการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 การสะท้อนกลับ (Reflect)

ครูจะต้องทำการพิจารณาผลการปฏิบัติจากข้อมูลที่ได้ในขั้นที่ 4 เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานในขั้นที่ 3 โดยการวิเคราะห์หรือวิจารณ์การปฏิบัติงาน และผลที่เกิดขึ้นด้วยตนเองและร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อสะท้อนไปสู่การปรับปรุงใหม่หรือทำซ้ำเพื่อยืนยันผล

ขั้นที่ 6 วิเคราะห์และสรุปผล

ขั้นที่ 7 เขียนรายงานการวิจัย

องอาจ นัยวัฒน์ (2543: 38) ได้เสนอขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ระบุแนวคิดและนิยามปัญหาอย่างชัดเจน
2. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของสถานการณ์ปัญหาที่ต้องการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุง

3. วางแผนเพื่อกำหนดยุทธวิธีปฏิบัติการแก้ปัญหา
4. นำแผนยุทธวิธีปฏิบัติที่วางไว้ไปลงมือปฏิบัติจริง
5. สังเกต ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลของยุทธวิธีปฏิบัติที่ได้ลงมือปฏิบัติ

ไปแล้ว

6. สะท้อนผลกลับของการนำยุทธวิธีปฏิบัติที่ได้ลงมือปฏิบัติแล้ว โด ยอาศัยการคิดใคร่ครวญในเชิงวิพากษ์ด้วยทัศนะอันหลากหลายจากคณะผู้วิจัยปฏิบัติการ บนพื้นฐานของข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากขั้นตอนที่ 5

7. ทบทวนและปรับปรุงยุทธวิธีปฏิบัติการแก้ไข้ปัญหา
8. นำกลยุทธ์ปฏิบัติที่ปรับแล้วไปลงมือปฏิบัติจริง
9. สะท้อนกลับผลของการนำกลยุทธ์ปฏิบัติที่ปรับและลงมือปฏิบัติไปแล้ว
10. ดำเนินการเช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆจนกระทั่งคณะผู้วิจัยปฏิบัติการมีความเห็นร่วมกัน

ว่าสถานการณ์ที่เป็นปัญหานั้นได้รับการแก้ไขปรับปรุง ให้อยู่ในระดับที่พอใจภายใต้ข้อจำกัดทางด้านเวลาและทรัพยากรของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนในการทำวิจัยในชั้นเรียนสามารถสรุปขั้นตอนในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ดังนี้คือ ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา ขั้นที่ 2 วางแผนในการแก้ปัญหา ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการแก้ปัญหา ตามแผนที่วางไว้ ขั้นที่ 4 การสังเกตผลการปฏิบัติ ขั้นที่ 5 การสะท้อนกลับ ขั้นที่ 6 ปรับแผนในการแก้ปัญหา ขั้นที่ 7 ดำเนินการวิจัยในรอบต่อไป จนกว่าผลการแก้ปัญหจะเป็นที่น่าพอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่ 8 วิเคราะห์และสรุปผล ขั้นที่ 9 เขียนรายงานการวิจัย

1.7 แนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

สุวิมล ว่องวาณิช (2549: 7-8) ได้เสนอแนวทางใหม่สำหรับการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูจึงเป็นงานวิจัยที่มีลักษณะดังนี้

1. งานวิจัยของครูควรเป็นงานวิจัยขนาดเล็ก (small scale) มุ่งที่การแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับการแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนซึ่งเป็นกระบวนการที่ไม่ใช้เวลาในกา รดำเนินการนานเกินไป จนทำให้งานหลัก (งานสอน) ได้รับผลกระทบ แต่ต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของการสอนตามปกติ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นขั้นตอนของการทดลองใช้ยุทธวิธีใหม่ๆ ด้านการสอนที่คิดค้นขึ้น เพื่อให้การสอนเกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด

2. ในแต่ละภาคเรียนหรือภาคก ารศึกษา ครูสามารถทำการศึกษาในประเด็นวิจัยได้หลายประเด็น และสามารถดำเนินการได้พร้อมกันในขณะเดียวกัน หากปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีหลายปัญหาที่ต้องการแก้ไข ดังนั้น การวิจัยของครูต้องไม่ใช้การวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียวและละเลยประเด็นปัญหาอื่นที่รอแก้ไข้เช่นเดียวกัน

3. การวิจัยของครูเน้นการใช้กระบวนการทางวิทยา ศาสตร์ มาแสวงหาคำตอบ เพื่อให้ข้อค้นพบที่ได้มีความหนักแน่น เชื่อถือ และนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของ

ตนเองได้จริง เป้าหมายหลักของการวิจัยของครูไม่ใช่การมุ่งสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับศาสตร์การสอน การนำเสนอผลการวิจัยจึงไม่มีรูปแบบที่เป็นทางการเหมือนกับ การวิจัยเชิงวิชาการ หรือการวิจัยแบบเป็นทางการ ซึ่งมีกฎเกณฑ์การวิจัยที่เคร่งครัด โดยเฉพาะการนำเสนอผลการวิจัยที่มักมีการจำแนกสาระของการวิจัยออกเป็น 5 บท

4. การวิจัยของครูต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยที่เกิดขึ้นจากสภาพปัญหาที่เป็นจริงขณะนั้น และครูไม่สามารถใช้วิธีการเดิมๆแก้ปัญหาได้ จำเป็นต้องค้นหาวิธีการใหม่ ดังนั้นจุดเริ่มต้นของการทำวิจัยของครูจึงไม่ได้เริ่มต้นด้วยคำถามที่ว่า “ฉันควรทำวิจัยเรื่องอะไรดี” หรือ “เธอช่วยคิดให้ทีว่ฉันควรทำวิจัยเรื่องอะไรดี ” การตั้งคำถามแบบนี้สะท้อนว่าครูไม่ได้เริ่มทำวิจัยในประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนขณะนั้น

5. กระบวนการวิจัยของครูต้องเป็นไปอย่างง่าย ๆ สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในห้องเรียนมาใช้ในการหาคำตอบ และเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องใช้กระบวนการวิจัยในการปฏิบัติงานของตนเอง ต้องไม่คิดว่างานวิจัยเป็นงานที่นอกเหนืองานสอน งานวิจัย ในชั้นเรียนไม่ใช่งานวิจัยที่หากต้องการทำต้องมีการขออนุมัติโครงการวิจัย

สรุปแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามแนวคิดของสุวิมล ว่องวาณิช คือ เป็นงานวิจัยขนาดเล็ก ที่ไม่มีรูปแบบและวิธีการที่เคร่งครัดเหมือนการวิจัยเชิงวิชาการ เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น หรือการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการสอน

1.8 บทบาทของครูกับการวิจัยในชั้นเรียน

ชูศรี วงศ์รัตน์ และคณะ. (2545: 9-10) ได้กล่าวถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในส่วนที่เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูไว้ดังนี้

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 24(5) ได้กำหนดให้สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ”

นอกจากนี้ในมาตรา 30 ยังได้กำหนดว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา”

สาระสำคัญทั้งสองใน พ .ร.บ.ฉบับนี้ชี้ถึงเจตนารมณ์ในการพัฒนานักเรียนและครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ เพราะการวิจัยเป็นกระบวนการที่ฝึกให้มีการคิดอย่างเป็นระบบ และทำงานอย่างเป็นระบบ ข้อสำคัญ การก้าวไปสู่ความเป็น “ครูมืออาชีพ” นั้นครูต้องเป็นผู้นำทางวิชาการที่สามารถวางแผนและตัดสินใจดำเนินการ

ได้เอง ประเมินตนเองได้ วิเคราะห์วิจารณ์ผลงาน หาจุดเด่นและข้อควรปรับปรุงในงานของตนเอง ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นจุดหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนด้วย

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ . (2542: 4-6). ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครูที่เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

ภารกิจที่สำคัญของครูคือ (1) การพัฒนาคน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร และ (2) การพัฒนาตน เพื่อพัฒนาตนเอง (ผู้สอน) ทางด้านวิชาชีพ

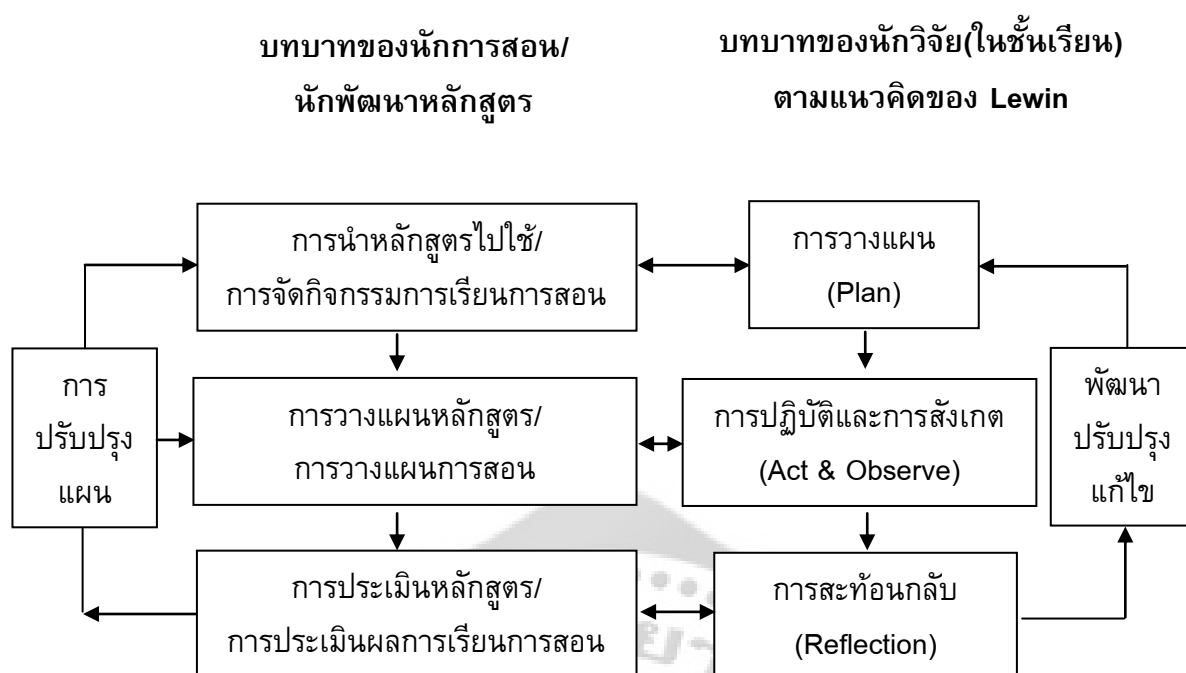
การที่ครูจะสามารถพัฒนาคน และพัฒนาตน ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นครูต้องมีบทบาทที่สำคัญ 3 ประการคือ

- 1) ครูในฐานะนักการสอน
- 2) ครูในฐานะนักพัฒนาหลักสูตร
- 3) ครูในฐานะนักวิจัย

ซึ่งบทบาทของครูทั้ง 3 ประการดังกล่าวข้างต้น เป็นบทบาทที่มีความสัมพันธ์และต้องดำเนินการไปพร้อมๆกัน ทั้งนี้ในส่วนของความเป็นนักการสอน และนักพัฒนาหลักสูตรนั้น มีความหมายและแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น มีองค์ประกอบที่จะต้องพิจารณาเหมือนกัน

การที่ครูทำการพัฒนาและ/หรือปรับแผนการสอน นำแผนการสอนไปใช้และนำข้อมูลที่ได้จากการใช้แผนการสอนไปปรับปรุง แก้ไข นั้น คือ ครูกำลังทำบทบาทหน้าที่ในฐานะนักการสอน และนักพัฒนาหลักสูตร

ทั้งนี้ การพัฒนาปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร และการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน จะมีประสิทธิภาพได้ ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กันไป ดังนั้น “ครูในฐานะนักวิจัย” จึงเป็นบทบาทของครูที่เกิดขึ้นไปพร้อมกับ “ครูในฐานะนักการสอน” และ “ครูในฐานะนักพัฒนาหลักสูตร” เนื่องจาก “ครูในฐานะนักวิจัย” เป็นรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาของครูอันเกิดจากการใช้หลักสูตร กล่าวคือ ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น แล้วทำการปรับปรุง แก้ไข ในด้านต่างๆ เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ ด้านพฤติกรรมของนักเรียน ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูกำลังทำบทบาทหน้าที่ของนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร และนักวิจัยไปพร้อมกัน ทั้งนี้บทบาทของครูในฐานะนักวิจัยดังกล่าวนี้คือ ครูกำลังทำวิจัยในชั้นเรียนนั่นเอง โดยเมื่อใดก็ตามที่ครูวางแผนการสอน นำแผนการสอนไปสู่การปฏิบัติ และนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติ ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การกระทำเช่นนี้เป็นบทบาทของนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร และนักวิจัย ซึ่งบทบาทสำคัญทั้ง 3 นี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่สามารถแยกจากกันได้ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของนักการสอน นักพัฒนาหลักสูตร และนักวิจัยในชั้นเรียน

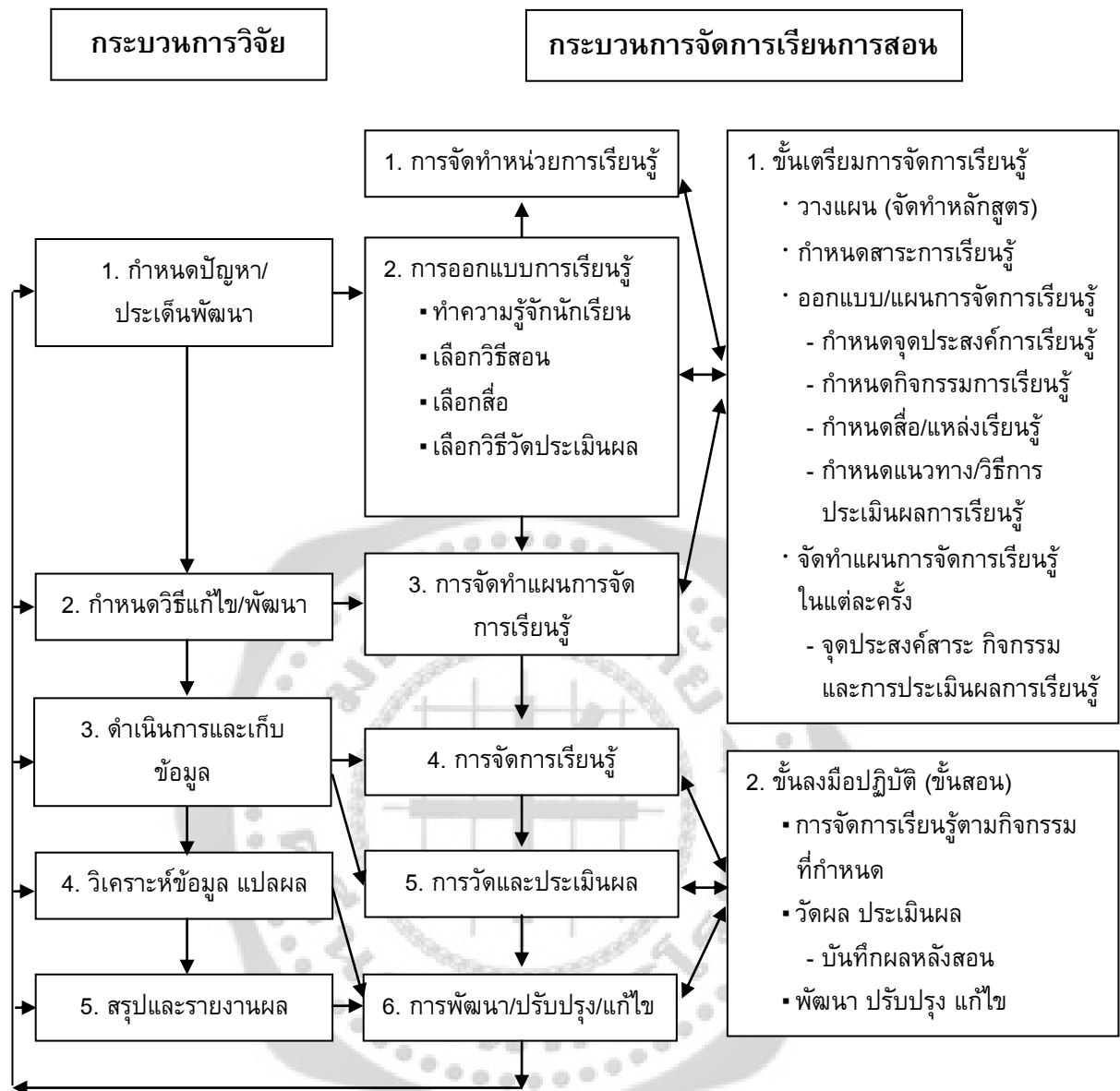
ที่มา: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. หน้า 6.

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นหน้าที่หนึ่งที่ครูจะต้องปฏิบัติ เพื่อพัฒนานักเรียนและครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

1.9 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546 3-4) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยกับการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ครูทุกคนจะมีความหวังใฝ่คิดตลอดเวลาว่าจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้หรือพัฒนานักเรียนแต่ละคนได้อย่างไร ครูจึงพยายามที่จะคิด พยายามที่จะแสวงหาวิธีที่ดีที่สุดที่จะพัฒนาและแก้ปัญหาให้นักเรียน ซึ่งเป็นผลสะท้อนได้อย่างดีว่า แท้ที่จริงการวิจัยได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนตามปกติของครูอยู่แล้ว ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยกับการจัดการเรียนรู้

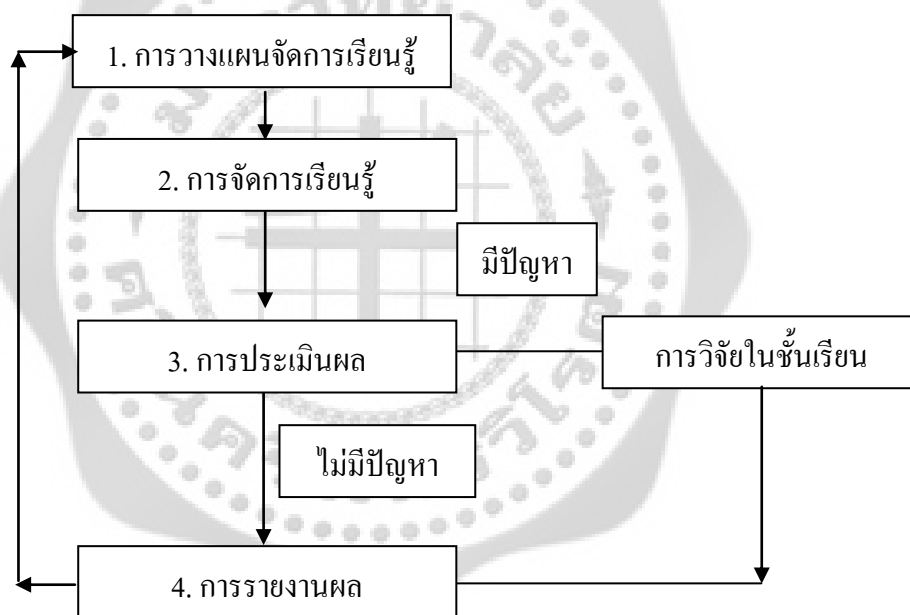
ที่มา: สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). *การวิจัยแบบง่าย : บันไดสู่คุณนักวิจัย (วิจัยแผ่นเดียว) / โดยความร่วมมือระหว่าง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. หน้า 3.

จากภาพประกอบข้างต้น เป็นการปฏิบัติงานของครูตามปกติ จะเห็นว่าการวิจัยได้เข้ามามีบทบาทตั้งแต่การเตรียมการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะครูต้องมีข้อมูลนักเรียน และต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คิดว่าเหมาะสม หรือคาดว่าเป็นวิธีการที่จะ

ทำให้บรรลุเป้าหมาย และเมื่อลงมือปฏิบัติ การสอนและประเมินผลนักเรียนแล้วครู จะต้องศึกษาผลที่เกิดขึ้นหลังการสอนเพื่อนำมาพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนยิ่งขึ้น และประเด็นของการพัฒนาหรือแก้ไขนี้เอง เป็นประเด็นสำคัญที่ครูได้พัฒนานักเรียนตรงกับปัญหา และเป็นระบบ โดยในแต่ละขั้นตอนการทำงานของครู หากครูได้นำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้ ก็ยิ่งเป็นการชี้ชัดว่าครูได้จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยนั่นคือ “ครูเองก็เป็นคุณนักวิจัย”

นพเก้า ฤ พัทลุง. (2550: 13-14) ได้กล่าวถึงการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

การวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาความรู้และแนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้ สามารถนำผลการค้นพบมาแก้ไขการเรียนรู้หรือตัดสินใจเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ การวิจัยเป็นกระบวนการเชิงระบบ ที่ใช้การศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์โดยเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน

ที่มา: นพเก้า ฤ พัทลุง. (2550). *เทคนิคการวิจัยในชั้นเรียน*. หน้า 14.

จากภาพประกอบ 7 แสดงวงจรของการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนจัดการเรียนรู้ 2 การดำเนินการจัดการเรียนรู้ 3 การประเมินผล 4 การรายงานผล ในการประเมินผลการเรียนรู้นั้นหากพบว่าไม่มีปัญหาผู้สอนสามารถจัดทำรายงานผลการเรียนรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อทราบ แต่ในกรณีที่ผู้สอนทำการประเมินผลการเรียนรู้แล้วพบปัญหารุนแรงหรือพบว่ามีบางสิ่ง

จำเป็นต้องพัฒนา ผู้สอนจำเป็นต้องทำวิจัยเพิ่มเติม เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือพัฒนาผู้เรียนและ นำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้อต่อไป

ซูศรี วงศ์รัตนะ; และคณะ. (2545: 10) ได้กล่าวถึงการนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ไปใช้ในการพัฒนาตนเองของครูไว้ว่า กระบวนการของการวิจัยในชั้นเรียนที่ไม่เคร่งครัดต่อแบบแผน และการดำเนินการจึงเชื่อว่า คุณครูทุกคนสามารถใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง ให้เป็น Change Agent สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ผลดีที่เกิดขึ้นกับตัวครูจะส่งผลดีไปถึงนักเรียนด้วย ที่สำคัญคือ ก่อให้เกิดบรรยากาศการทำงานร่วมกันเป็นทีม เนื่องจากเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมกิจกรรมทุกชั้น ตอนของกระบวนการวิจัย นับเป็นนิมิตรหมายที่ดีของการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่าการใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไป กับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะทำให้กระบวนการเรียนรู้อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดสามารถ ใช้พัฒนาผู้เรียน และพัฒนาตนเองของครูได้ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดบรรยากาศการทำงานร่วมกัน เป็นทีม

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเอกสารเสริมความรู้

ในการสร้างเอกสารเสริมความรู้สำหรับ บงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ ใช้รูปแบบของบทเรียน โมดูลมาใช้ในการสร้างเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งได้นำเสนอ ดังนี้

2.1 ลักษณะของบทเรียนโมดูล

บุญเกื้อ คอรรหาเวช. (2543: 78) ได้กล่าวถึงลักษณะของบทเรียนโมดูลไว้ดังนี้

บทเรียนโมดูลหรือหน่วยการเรียนรู้(Instructional Module) จัดว่าเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่ จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย โมดูลอาจจะอยู่ในรูปแบบที่ แตกต่างกันไป เช่น สไลด์ ภาพ การทดลอง หนังสือหรือเอกสาร ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแต่ละ สาขาวิชา

ลอเรนซ์ (Lawrence) ได้กล่าวไว้ว่า โมดูล ไม่ใช่ตำราเรียนหรือสมุดแบบฝึกหัด และ อื่นๆ แต่โมดูลเป็นหน่วยของการสอนที่มีเนื้อหาจบในตัวเองสร้างขึ้นให้ผู้เรียนได้เรียนเองมากกว่าใช้ จะครู ซึ่งประกอบด้วยสื่อการสอนและกระบวนการเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมี ส่วนประกอบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล ตามปกติมักนิยมใช้ใน ลักษณะที่เป็นเอกสารการพิมพ์หรือทำเป็นหนังสือเล่มเล็กๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า บทเรียนโมดูล ก็จัดว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ชนิดหนึ่ง ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ตามความต้องการ โดยที่บทเรียนนั้นจะต้องมีการกำหนด วัตถุประสงค์เอาไว้อย่างแน่นอน มีกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้เรียนเลือกตามความถนัดและความสามารถ ของแต่ละคน มีการประเมินผลก่อนและหลังเรียน มีการทดสอบย่อยในทุกๆ หน่วยของโมดูลและ การเรียนซ่อมเสริมด้วย กระบวนการเรียนการสอนจะเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าผู้สอน

2.2 คุณสมบัติที่สำคัญของบทเรียนโมดูล

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543: 80-81) ได้กล่าวถึงสมบัติของบทเรียนโมดูลไว้ดังนี้

1. โปรแกรมทั้งหมดจะถูกขยายเป็นส่วนๆ เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนกันและสามารถช่วยให้มองเห็นโครงสร้างทั้งหมดของโปรแกรม ในลักษณะเช่นนี้จะเห็นว่าบทเรียนโมดูลเป็นส่วนย่อยๆ ของโปรแกรมทั้งหมด
2. ยึดตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดระบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถเรียนได้ตามความสามารถและความสนใจของเขา
3. มีจุดประสงค์ในการเรียนชัดเจนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะได้รับ ความสนใจก่อนกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น
4. เน้นการเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนแต่ละคนไม่จำเป็นต้องทำกิจกรรมอย่างเดียวกัน ในเวลาเท่าๆ กัน การประเมินผลจะใช้วิธีการตรวจสอบกับจุดประสงค์ของโมดูลเป็นหลัก ไม่มีการเปรียบเทียบผลการเรียนกับคนอื่น ๆ
5. ใช้วิธีการสอนแบบ บต่างๆ ไว้หลายอย่าง รวมทั้งการใช้สื่อการสอนเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไว้
6. เน้นการนำเอาวิธีระบบ(System Approach) เข้ามาใช้ในการสร้างเพื่อให้พัฒนาอยู่ ตลอดเวลาและจะทำให้บทเรียนโมดูลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 องค์ประกอบของบทเรียนโมดูล

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543: 81-82) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญๆ ของบทเรียน โมดูลมีอยู่ 5 ส่วน ด้วยกันคือ

1. หลักการและเหตุผล (Prospectus) ในส่วนนี้จะเป็นการระบุถึงความเป็นมา ความสำคัญ สมมติฐาน โครงสร้างของโมดูล ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนและกระบวนการ เรียนโดยย่อไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องที่จะเรียนอย่างแจ่มแจ้ง
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) จะต้องกำหนดเอาไว้ อย่างชัดเจนสามารถวัดได้จริง
3. การประเมินผลก่อนเรียน(Pre-Assessment) เป็นการศึกษาผู้เรียนก่อนที่จะเรียนว่ามี พื้นฐานความรู้ที่จำเป็นเพียงพอหรือยัง และยังช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีสมรรถภาพตามที่ ระบุไว้ใน จุดมุ่งหมายแล้วหรือยัง การประเมินก่อนเรียนนี้ยังช่วยให้ผู้สอนสามารถเลือกกิจกรรมให้เหมาะสม กับผู้เรียนได้ถูกต้องอีกด้วย ผู้สอนจะเลือกวิธีการต่างๆ เพื่อศึกษาพื้นฐานของผู้เรียนได้หลายวิธี เช่น ทำการทดลองก่อนเรียน ศึกษาจากผลการเรียน สัมภาษณ์ การใช้คำถาม ง่ายๆ หรือให้ผู้เรียน ปฏิบัติในสถานการณ์จำลองก็ได้

4. กิจกรรมการเรียนรู้ (Enabling Activities) บทเรียนโมดูลควรมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างน้อยสองทางเสมอ หรืออาจจะให้ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมเอง ตามความสนใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ก็ได้

5. การประเมินผลหลังเรียน (Post-Assessment) อาจจะใช้แบบทดสอบที่คล้ายคลึงกับการประเมินผลก่อนเรียนก็ได้ แต่ต้องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ควรจะมีอยู่ในบทเรียนโมดูลด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประเมินผลตัวเองได้ว่าผ่านหรือไม่

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า บทเรียนโมดูลมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ คือ หลักการและเหตุผล จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลก่อนเรียนและการประเมินผลหลังเรียน

2.4 แบบแผนของบทเรียนโมดูล

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543: 82-84) ได้กล่าวไว้ว่า บทเรียนโมดูลมีแบบแผนมากมายแตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้ออกแบบ แต่ทุกแบบก็ยึดหลักการอันเดียวกัน ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ตัวอย่างบทเรียนโมดูลของ วิลฟอร์ด เวเบอร์ (Wilford Weber) แห่งมหาวิทยาลัยฮุสตัน ได้เสนอไว้ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง (A Title Page) จะบอกรวมไปถึง ชื่อผู้สร้าง ผู้ปรับปรุง ระดับผู้เรียน และการติดต่อกับผู้สร้าง เอาไว้ด้วย

2. ขั้นตอนกระบวนการเรียน (The Body of the Description) มีลำดับขั้นดังนี้

2.1 หลักการและเหตุผล (Rationale)

2.2 จุดประสงค์ (Objective)

2.3 ความรู้พื้นฐาน (Prerequisite)

2.4 การประเมินผลก่อนเรียน (Pre-Assessment)

2.5 กิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)

2.6 การประเมินผลหลังเรียน (Post-Assessment)

2.7 การเรียนซ่อมเสริม (Remediation)

3. ภาคผนวก (Appendix) จะบอกให้ทราบถึงสื่อการเรียน อุปกรณ์ต่างๆ เอาไว้ มหาวิทยาลัยครุศรีนครินทรวิโรฒ ได้เสนอรูปแบบของบทเรียนโมดูลเอาไว้ มีลำดับขั้นตอนอยู่ 7 ขั้น ดังนี้

1. ชื่อวิชา (Subject Area)

2. เลขที่ของโมดูล (Module Number)

3. เป้าหมาย (Goal)

4. วัตถุประสงค์ (Objectives)

5. การประเมินผลเบื้องต้น (Pre-Assessment)
6. สื่อการเรียนและกิจกรรม (Learning Materials and Activities)
7. การประเมินผลหลังเรียน (Post-Assessment)

การสร้างบทเรียนโมดูล สามารถเลือกเอาแบบใดแบบหนึ่งที่เราเห็นว่าเหมาะสมที่สุดมาใช้ หรืออาจจะนำหลายๆ แบบมาผสมผสานกันให้ได้รับผลสูงสุดที่ต้องการก็ได้

จากการศึกษาเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า บทเรียนโมดูลมีรูปแบบหลายรูปแบบ ผู้ที่จะสร้างบทเรียนโมดูลอาจใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ หรืออาจจะนำหลายๆรูปแบบมาผสมผสานกันก็ได้เพื่อให้เกิดผลสูงสุด

2.5 ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนโมดูล

บุญเกื้อ ควรหาเวช . (2543: 84-86) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างบทเรียนโมดูลไว้ดังนี้

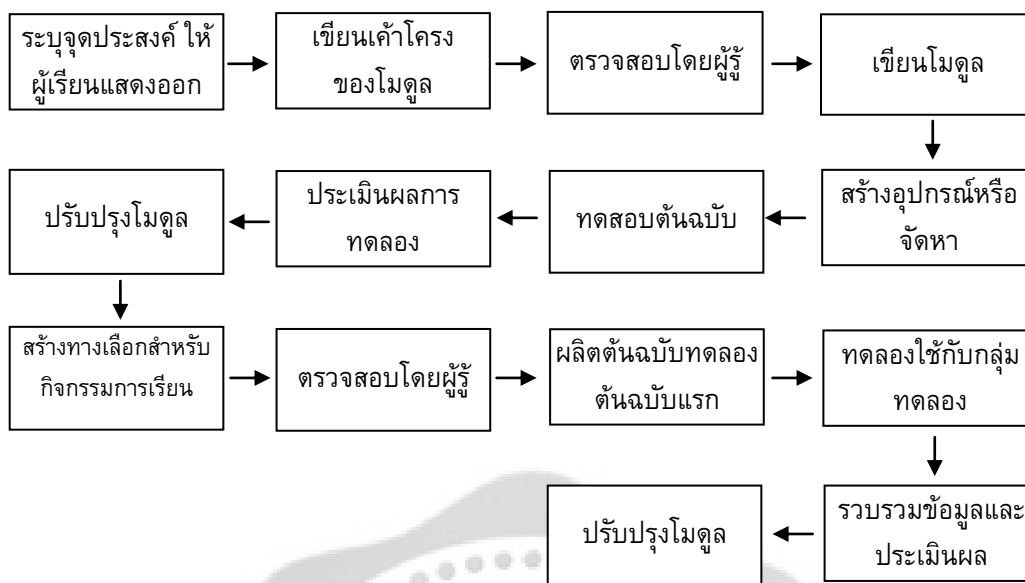
1. การวางแผน ควรคำนึงถึงหลักสูตร จุดมุ่งหมาย ปัญหาการสอน จำนวนนักเรียน แหล่งความรู้ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การทดสอบก่อนและหลังเรียน กิจกรรมการเรียนและทางเลือกของผู้เรียน แผนการนำไปใช้ คำแนะนำในการใช้ในขั้นการวางแผนนี้ จะจบด้วยรายละเอียดต่างๆ ของบทเรียน

2. การสร้าง จะต้องรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นจะต้องใช้ตามที่วางแผนไว้ รวมถึงการคำนวณราคาและอาจจะมีการทดสอบกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์กับกลุ่มตัวอย่างไปพร้อมๆ กับการสร้างด้วย เพื่อหาข้อแก้ไขก่อน ในขั้นนี้บทเรียนโมดูลควรเตรียมพร้อมที่จะนำออกไปทดลองได้

3. การทดสอบต้นแบบ เป็นการนำเอาบทเรียนโมดูลที่สำเร็จเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ

4. ประเมินบทเรียน เป็นการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมได้จากการทดสอบต้นแบบ มาวิเคราะห์ดูความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ในโมดูล สำนวญดูพฤติกรรมหลังเรียนของผู้เรียนว่าเกิดขึ้นตรงกับที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งเวลาที่ใช้การจัดการกับบทเรียน และปฏิกิริยาของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนด้วย เพื่อนำเอาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ผู้สร้างบทเรียนโมดูลจะต้องคิดอยู่เสมอว่า ไม่มีบทเรียนโมดูลใดที่สมบูรณ์แบบที่สุด จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงเป็นระยะๆ ตลอดไป

ฮุสตัน (Houston) ได้กล่าวไว้ว่า ไม่มีบทเรียนโมดูลใดจะสมบูรณ์แบบในตัวเองมากที่สุด จึงต้องมีการประเมินผลการใช้และปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอและได้เสนอลำดับขั้นของการสร้างบทเรียนโมดูลเอาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 8 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างบทเรียนโมดูล

ที่มา: บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543). *นวัตกรรมการศึกษา*. หน้า 85.

การสร้างบทเรียนโมดูลจะต้องมีการนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้บทเรียนโมดูลสมบูรณ์ขึ้น ซึ่งจัดว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก

2.6 คุณค่าและประโยชน์ของบทเรียนโมดูล

นิยม ทองอุดม . (ประหยัด จิระวรพงศ์ . 2527 : 292; อ้างอิงจาก นิยม ทองอุดม . 2520) ได้กล่าวถึงคุณค่าของบทเรียนโมดูลว่า จากพื้นฐานการพัฒนาของบทเรียนโมดูลโดยมีหลักการและทฤษฎีเป็นเบื้องต้นหลังหลายแนวทาง จึงทำให้บทเรียนโมดูลมีคุณค่าหลายประการดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจอย่างมีจุดมุ่งหมาย
2. ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้
3. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าด้วยตนเองได้
4. ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความรับผิดชอบในการศึกษาด้วยตนเอง
5. เป็นเครื่องมือช่วยสอนแทนครูได้ และเป็นเครื่องผ่อนแรงครู ซึ่งสามารถประหยัดเวลาในการสอน
6. ทำให้ครูสามารถใช้เวลาในการเอาใจใส่แก่นักเรียนเป็นรายบุคคลได้มากยิ่งขึ้น และมีเวลาเป็นของตนเอง

บุญเกื้อ คอราหาเวช. (2543: 78-89) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบทเรียนโมดูลไว้ดังนี้

1. เป็นบทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามอัตราความสามารถของตน เป็นการเรียนแบบเอกัตบุคคล
2. เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มีระเบียบแบบแผนและรวมการสอนหลายๆ อย่างเอาไว้ด้วยกัน เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความรู้แตกต่างกัน
3. ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความสามารถและความก้าวหน้าของตนทุกระยะ
4. ช่วยลดภาระของครูในการสอนข้อเท็จจริงต่างๆ ทำให้ครูมีเวลาว่างในการพบปะเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยเหลือเด็กที่เรียนไม่ทันในบางเนื้อหาวิชา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปประโยชน์ของบทเรียนโมดูลได้ว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนสามารถทราบความก้าวหน้าของตนเองเป็นระยะ ช่วยลดภาระในการสอนของครู

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา

3.1 ความหมายของการให้คำปรึกษา ได้มีผู้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาไว้ดังนี้

การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการของสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้บริการปรึกษาซึ่งเป็นนักวิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรม กับผู้รับบริการซึ่งต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้รับบริการเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ได้ปรับปรุงทักษะในการตัดสินใจ และทักษะในการแก้ปัญหา ตลอดจนปรับปรุงความสามารถในการที่จะทำให้ตนเองพัฒนาขึ้น (ไพฑูริ ทรรศัยมี. 2533: 5)

การให้คำปรึกษาหมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้มาขอรับคำปรึกษา โดยฝ่ายแรกได้ให้คำแนะนำเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับการศึกษา รู้จักตนเอง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจุดเด่น และจุดด้อยของตนเอง พร้อมทั้งหา ทางปรับปรุง โครงสร้างทางความคิดรวบยอดของงาน มีการนำเอาศักยภาพทั้งหมดภายในตัวออกมาใช้อย่างเต็มที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามแนวทางที่ปรารถนา

ไทเลอร์ (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา . 2543: 4; อ้างอิงจาก Tyler. n.d.) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาหมายถึงกระบวนการให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้รับคำปรึกษา เพื่อผู้รับคำปรึกษาได้ใช้ความสามารถ และคุณสมบัติที่เขามีอยู่จัดการกับชีวิตตนเองได้

สมิธ (คมเพชร ฉัตรศุภกุล . 2547: 10; อ้างอิงจาก Smith. 1955: 156) ได้อธิบายว่าการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการซึ่งอยู่ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคน บุคคลหนึ่งเป็นผู้ที่มีปัญหา ซึ่งไม่สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ ส่วนบุคคลอีกคนหนึ่งนั้นจะเป็นผู้ที่มีวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี ตลอดจนมีประสบการณ์ที่จะทำให้เขามีความสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของบุคคลหลายๆ ประเภท

หลุยส์ (คมเพชร ฉัตรศุภกุล . 2547: 11; อ้างอิงจาก Louis. 1970: 10) ได้อธิบายค่อนข้างละเอียดว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการซึ่งผู้มี ปัญหาได้รับความช่วยเหลือให้เกิด

ความรู้สึกลงและการแสดงพฤติกรรมอย่างสบายใจต่อตนเองมากขึ้น โดยผ่านการปะทะสัมพันธ์กับบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเองหรือผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งจะให้ข้อมูลและแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบอันจะเป็นสิ่งเร้าทำให้ผู้มีปัญหาสามารถพัฒนาการแสดงพฤติกรรมของตนเอง ทำให้สามารถติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เป็นอย่างดีเพื่อช่วยให้ ผู้รับคำปรึกษาได้เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจสิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ลักษณะของการให้คำปรึกษา

คมเพชร นัตรสกุล . (2547: 11) ได้กล่าวถึงลักษณะของการให้คำปรึกษาไว้ดังนี้

1. สถานการณ์ในการให้ คำปรึกษานั้นย่อมประกอบด้วยบุคคลทั้งสองฝ่าย คือ ผู้มารับคำปรึกษา (Counselee) หรือจะเรียกว่าผู้มีปัญหา (Client) ก็ได้กับผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา (Counselor)

2. สถานการณ์ในการให้คำปรึกษาเป็นสถานการณ์ที่บุคคลทั้งสองฝ่ายมีจุดประสงค์ร่วมกันคือ การแก้ปัญหาหรือ อุปสรรคในชีวิตของผู้มีปัญหา ดังนั้น เมื่อเกิดการปรึกษาขึ้น ย่อมอาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความคิดขึ้นได้ แต่จะต้องไม่เกิดจากการบังคับ เพราะเป็นการแลกเปลี่ยน(Exchange) ในเรื่องความคิดและทัศนคติของแต่ละฝ่าย

3. เมื่อบุคคลได้รับความช่วยเหลือจากการให้ คำปรึกษา ย่อมจะทำให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านบุคลิกภาพ และนำไปสู่ความสามารถที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ด้วยความมั่นใจว่าจะสามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าเดิม เพราะมีความเข้าใจตนเองดีขึ้นและรู้แนวทางของการตัดสินใจ

4. การให้คำปรึกษาจะต้องเป็นหน้าที่ของผู้มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะเพราะการให้คำปรึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง ต้องใช้ทั้งความรู้และทักษะที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี ถ้าใครไม่เคยได้เรียนรู้และรับการฝึกฝนจะไม่สามารถทำการให้คำปรึกษาได้ แต่ถ้าจะกระทำก็อาจจะเป็นระดับของการพูดคุย สนทนา หรือสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาเท่านั้น

5. การให้คำปรึกษาไม่สามารถกำหนดวิธีการที่แน่นอนลงไปได้ว่า จะใช้ทฤษฎีและเทคนิคอย่างไรในการให้คำปรึกษา เนื่องจากผู้ที่มีรับคำปรึกษามีลักษณะแตกต่างกันไป เผชิญปัญหาที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษาแต่ละคนจะต้องใช้ความสามารถที่จะพิจารณาว่า ในสถานการณ์ที่ตนกำลังเผชิญนั้นควรใช้วิธีการอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด

เนื่องจากกรรมวิธีที่จะให้คำปรึกษาย่อมขึ้นอยู่กับทฤษฎีการให้คำปรึกษาซึ่งมีอยู่หลายทฤษฎี ทฤษฎีทุกทฤษฎีมีความเชื่อที่แตกต่างกัน ไปทำให้วิธีการ และเทคนิคที่นำมาใช้แตกต่างกัน ผู้ที่จะให้คำปรึกษาควรจะเรียนรู้ทุก ๆ แนวความคิด เพื่อจะพิจารณานำไปใช้ในการให้คำปรึกษาต่อไป

3.3 องค์ประกอบเบื้องต้นของการให้คำปรึกษา

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2543 : 6-7) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงในระหว่างให้คำปรึกษา คือ สายสัมพันธ์ (Rapport) ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา ความเกี่ยวโยงระหว่างบุคคลทั้งสองนี้นับว่าเป็นพื้นฐานโดยธรรมชาติของการให้คำปรึกษา ในลักษณะของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลต่อบุคคล ซึ่งองค์ประกอบเบื้องต้นบางประการของการให้คำปรึกษา อันเป็นพื้นฐานที่ผู้ให้คำปรึกษาควรตระหนักอยู่เสมอ อในระหว่างการให้คำปรึกษา ได้แก่

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการจูงใจ (Motivation Factor) ผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้รับคำปรึกษาเป็นหลักอยู่ตลอดเวลา โดยเริ่มตั้งแต่การพิจารณาว่าผู้รับคำปรึกษา จะยินดีรับคำปรึกษาเพียงใด ไม่ว่าการให้คำปรึกษาครั้งนั้นจะโดยผู้รับคำปรึกษาหรือผู้ให้คำปรึกษา เป็นฝ่ายเริ่มนัดก็ตาม สิ่งดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่ต้องตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่าทำอย่างไรจึงจะสามารถ สร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นได้ในขณะที่มีการให้คำปรึกษา

2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับคำปรึกษากับผู้ให้คำปรึกษา (The Counselor-Counselor Relationship) บรรยากาศที่ต้องการอย่างยิ่งสำหรับการให้คำปรึกษาจะมีลักษณะเป็นไปในทางที่จะทำให้ผู้รับคำปรึกษาได้รู้ตัวว่า ตนเองนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือเสมอเหมือนบุคคลเช่นกัน ในขอบเขตเช่นนี้ ผู้ให้คำปรึกษาจะมีความสามารถสร้างสรรค์บรรยากาศในลักษณะดังกล่าวได้อย่างไร

3. ความรับผิดชอบในการตัดสินใจของผู้ให้คำปรึกษา (The Counselor's Decision Making Responsibility) ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเร่งรัดส่งเสริมและช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาค้นหา หรือ จัดลำดับ ขั้นตอนในการเลือก และเปิดโอกาสให้ผู้รับคำปรึกษาได้กระทำ ในสิ่งที่เขาตัดสินใจเลือก แนวทางแห่งชีวิต มีขอบเขตเพียงใดที่ผู้ให้คำปรึกษาจะสามารถมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา และผู้รับคำปรึกษาจะมีสิทธิเพียงใดในการตัดสินใจ

4. การเคารพนับถือในสิทธิส่วนตัวที่ผู้ให้คำปรึกษา มีต่อผู้รับคำปรึกษาในขณะสนทนา (The counselor's respect for the privacy of communication) ผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องเคารพในสิทธิส่วนบุคคลของผู้รับคำปรึกษา เว้นแต่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพของบุคคลนั้น หรือเรื่องที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวม ในขอบเขตเพียงใดที่จะถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้รับคำปรึกษา ในการที่ผู้ให้คำปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องยอมรับได้ก่อนที่จะเริ่มการให้คำปรึกษา

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การที่จะให้การให้คำปรึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการจูงใจ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับคำปรึกษากับผู้ให้คำปรึกษา ความรับผิดชอบในการตัดสินใจของผู้ให้คำปรึกษา และการเคารพนับถือในสิทธิส่วนตัวที่ผู้ให้คำปรึกษา มีต่อผู้รับคำปรึกษาในขณะสนทนา

3.4 กลวิธีการให้คำปรึกษา (Techniques of Counseling)

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2543 : 13-18) ได้เสนอกลวิธีหรือ เทคนิค สำคัญสำหรับผู้ให้คำปรึกษาที่จะนำมาใช้ในระหว่างให้คำปรึกษาดังนี้

1. การเริ่มต้นให้คำปรึกษา (Opening the Interview)

การเริ่มต้นการให้คำปรึกษาจำเป็นต้องอาศัยทักษะในการนำ หรือเริ่มสนทนา (Leading Skill) บรรยากาศของการเริ่มต้นให้คำปรึกษาควรมีความอบอุ่น และเป็นกันเอง ในกระบวนการให้คำปรึกษา โดยทั่วไปนั้น ผู้ให้คำปรึกษามักจะรอให้ผู้รับการปรึกษาเป็นผู้เริ่มต้นโดยบอกถึงสาเหตุที่มาพบแต่ถ้าผู้รับการปรึกษารู้สึกตื่นเต้นหรือลำบากใจในการแสดงออกผู้ให้คำปรึกษาก็จำเป็นต้องพยายามหาทางช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความสบายใจ

1.1 การนำเข้าสู่การสนทนาโดยตรง (Direct Leading) เป็นการกระตุ้นให้การสนทนาดำเนินต่อไป อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาขยายความถึงเรื่องราวที่กำลังสนทนาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เข้าใจเรื่องราวที่ตนกำลังพูดใหม่ชัดยิ่งขึ้น

1.2 การนำสนทนาให้เข้าประเด็น (Focusing) บางครั้งผู้รับการปรึกษาอาจเกิดความสับสนในเรื่องที่กำลังสนทนากัน โดยเฉพาะในตอนต้นของการสนทนาเกี่ยวกับปัญหาของผู้รับคำปรึกษา กลวิธีนี้จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ทราบถึงประเด็นที่กำลังคุยกันได้แน่ชัด อันเป็นการช่วยให้ได้มอง ถึงปัญหานั้นอย่างเจาะจงลงไป

2. การตั้งคำถาม (Questioning) ผู้ให้คำปรึกษาสามารถใช้คำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลในด้านต่างๆ เพิ่มเติม เช่น ภู มิหลัง ความสนใจ จุดดี จุดอ่อนของผู้รับคำปรึกษา เพื่อที่จะช่วยผู้รับคำปรึกษาได้ มีโอกาสเข้าใจถึงปัญหา และตัวผู้รับคำปรึกษาได้ดียิ่งขึ้น คำถามที่ดีจะเป็นคำถามที่ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เข้าถึงปัญหาตลอดถึงอารมณ์ และความรู้สึกของตนเอง คำถามที่จะนำไปสู่คำตอบว่า “ใช่ – ไม่ใช่” “จริง – ไม่จริง” เป็นคำถามที่จะตัดการสนทนา หรือการ บอกเล่าอย่างละเอียดจากปากของผู้รับคำปรึกษา

3. การสอบซัก (Probing) เป็นการป้อนคำถามตรงๆ หลายๆ คำถามติดต่อกันเพื่อดึงเอาคำตอบจากผู้รับคำปรึกษาออกมา กลวิธีการสอบซักนี้ผู้ให้คำปรึกษาไม่ควรใช้บ่อยนัก เพราะเป็นการรับแรงกระบวนกรให้คำปรึกษาโดยใช้การสอบซักเพื่อให้ได้คำตอบเร็วเกินกว่าที่ผู้รับคำปรึกษาจะมีความพร้อมที่จะพูดถึง ปัญหาของเขา ก็อาจจะทำให้เกิดความล้มเหลวในการปรึกษาได้ วิธีการสอบซักอาจใช้ได้ผลเมื่อผู้รับคำปรึกษาพยายามหลีกเลี่ยงที่จะกล่าวถึงจุดสำคัญของปัญหาอยู่ตลอดเวลาแต่ขณะที่ผู้ให้คำปรึกษาใช้กลวิธี นี้จะได้สังเกตถึงความเปลี่ยนแปลงความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษา ไปพร้อมกันด้วยและถ้าหากเกิดการต่อต้านก็ควรหยุดใช้ทันที

4. การเงียบ (Silence) การเงียบเป็นกลวิธีหนึ่ง ใช้ภายหลังจากผู้ให้คำปรึกษาป้อนคำถามให้ผู้รับการปรึกษาและผู้รับการปรึกษากำลังคิดว่าจะตอบปัญหานั้นหรือไม่ หรือจะตอบปัญหานั้นอย่างไรดี การ ใช้กลวิธีการเงียบเพื่อคอยฟังคำตอบจากผู้รับคำปรึกษานั้นอาจสร้างความอึดอัดใจ เมื่อผู้รับคำปรึกษาหนึ่งเงียบ ผู้ให้คำปรึกษาจะแสดงออกก็เพียงแต่ท่าทีของความสนใจ และให้ผู้รับคำปรึกษาทราบว่าเราตั้งใจรอฟังเรื่องราวอยู่ ซึ่งการเงียบอาจกินเวลานานถึง 2-3 นาที

5. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) หมายถึงการพูดซ้ำประโยคที่ผู้รับคำปรึกษาพูดมาแต่ใช้ถ้อยคำน้อยลง ขณะเดียวกันก็คงความหมายเดิมอยู่ จุดประสงค์ของการทบทวนประโยค

เพื่อจะบอกให้ผู้รับคำปรึกษาทราบว่า ผู้ให้คำปรึกษาเข้าใจเรื่องราวที่ผู้รับคำปรึกษาพูดมา และยังคงติดตามรับฟังเรื่องราวของผู้รับคำปรึกษาอยู่

6. การสรุป (Summarizing) ในระหว่างให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับการปรึกษา อาจสนทนากันหลายเรื่องพร้อมๆ กัน และอาจเกิดความสับสน ดังนั้นการใช้ทักษะการสรุปก็คือ การพยายามรวบรวมสิ่งที่พูดกันแล้วนั้นให้เป็นประโยคเดียว โดยครอบคลุมเนื้อเรื่องต่างๆ ที่ได้สนทนา มาแต่ละตอนของการสนทนา ในการสรุปจำเป็นต้องอาศัยความจำในเรื่องราวต่างๆ ที่พูดคุยกันมา เป็นอย่างดี สิ่งที่พึงระลึกในการสรุปก็คือ อย่างนำเอาความคิดใหม่เพิ่มเติมเข้ามาในการสรุปแต่ควร เป็นการรวบรวมสิ่งต่างๆ ที่ได้พูดคุยกันมาแล้ว

7. การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling) เป็นการนำเอาข้อความและคำพูด ของผู้รับคำปรึกษามาตีความหมายและพูดออกมาในเชิงของความรู้สึกที่แฝงอยู่ในเนื้อหา นั้นโดยผู้ให้ คำปรึกษาอาจถอดข้อความและจัดคำพูดใหม่ โดยพยายามเน้นถึงความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษา มากกว่าทางด้านคำพูดซึ่งจะช่วยผู้รับคำปรึกษาได้รับรู้และเข้าใจถึงความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง เมื่อผู้รับคำปรึกษาเข้าใจถึงความรู้สึกของตนเองแล้วจะช่วยให้การให้คำปรึกษาดำเนินไปได้อย่าง ราบรื่นและตรงเป้าหมายการสะท้อนความรู้สึกเป็นกลวิธีที่ผู้ให้คำปรึกษาที่ยึดแนวทางของ Person Centered Theory ใช้เพื่อช่วยให้ผู้รับ คำปรึกษาเผชิญกับความรู้สึกของตนเอง และสามารถแสดง ความรู้สึกของตนเองออกมาด้วยวาจา โดยปราศจากความวิตกกังวล

8. การตีความ (Interpreting) ในระหว่างการให้คำปรึกษา ผู้รับคำปรึกษาอาจกล่าวถึง เรื่องราวบางสิ่งที่มีความหมาย สืบเนื่องมาจากเรื่องราวที่ได้เคยกล่าวมาแล้ว และในขณะที่นั้นผู้ให้ คำปรึกษาอาจมองเห็นความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเดิม จึงใช้วิธีการตีความเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเห็น ความเกี่ยวข้องกับปัญหาและยอมรับในปัญหานั้น หรืออาจได้กล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การตีความ เป็น กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาอธิบายความหมายของเหตุการณ์ให้ผู้รับคำปรึกษาได้เข้าใจปัญหาของ ตนเองในด้านอื่นที่อาจยังไม่ได้มองมาก่อน ซึ่งต่างกับการทบทวนประโยค (Paraphrasing) ในแง่ที่ว่า การตีความหมายนั้น ผู้ให้คำปรึกษาได้เสนอ กรอบแนวคิด (Frame of Reference) ใหม่ให้ผู้รับการ ปรึกษาได้พิจารณาปัญหาของตนเอง การตีความจะช่วยผู้รับคำปรึกษาเข้าใจถึงปัญหาของตนเองได้ กว้างขวางยิ่งขึ้น

9. การชี้แนะ (Suggesting) เป็นกลวิธีเสนอความคิด หรือวิธีการแก้ไขปัญหาแบบอ้อมๆ เพื่อจูงใจให้ผู้รับคำปรึกษาคิดแก้ไขปัญหา หรือรับเอาวิธีนั้นไว้ใช้เป็นแนวทางในกา รแก้ไขปัญหาคือ

10. การแสดงความเห็นชอบ(Approval) เป็นกลวิธีหนึ่งที่จะให้กำลังใจแก่ผู้รับคำปรึกษา ที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาคือ ผู้ให้คำปรึกษาสามารถใช้คำพูด หรือการทำทางที่แสดงให้ผู้รับ คำปรึกษาได้รับรู้ว่าผู้ให้คำปรึกษาเห็นชอบด้วยกับวิธีการของผู้รับคำปรึกษา

11. การให้ความมั่นใจ (Assurance) เมื่อผู้รับคำปรึกษาแสดงทัศนะ หรือโครงการต่อผู้ให้คำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษามั่นใจว่าทัศนะ หรือโครงการนั้นถูกต้อง และได้ผลดีจริง ผู้ให้คำปรึกษาจะแสดงออกเพื่อเป็นการให้ความมั่นใจแก่ผู้รับคำปรึกษา

12. การเผชิญหน้า (Confrontation) การเผชิญหน้าเป็นกลวิธีหนึ่งที่ทำให้คำปรึกษาจะบอกถึงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองต่อผู้รับคำปรึกษาโดยตรงไปตรงมา เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้เข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนพฤติกรรมของตนเองให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากขึ้น

13. การท้าทาย (Challenge) เป็นกลวิธีอีกชนิดหนึ่งที่กระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาต้องใช้เวลาความตั้งใจมากขึ้นในการแก้ปัญหา แต่ในเวลาเดียวกันกลวิธีดังกล่าวก็อาจสร้างความกังวลใจแก่ผู้รับคำปรึกษาเพิ่มขึ้นได้

14. การไม่ยอมรับ (Rejection) เป็นกลวิธีที่ผู้ให้คำปรึกษาจะใช้เมื่อเห็นว่า ผู้รับคำปรึกษาแสดงความคิดเห็นที่ผิดไปจากความเป็นจริง หรือแสดงออกถึงความคิดที่เพ้อฝันมากเกินไป ผู้ให้คำปรึกษาจะแสดงการไม่ยอมรับเพื่อตั้งให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนแปลงแนวคิดใหม่

กลวิธีการไม่ยอมรับนี้ สำหรับผู้ให้คำปรึกษาที่เริ่มฝึกหัด ถ้าจะใช้วิธีการดังกล่าวต้องใช้ด้วยความระมัดระวังเพราะอาจทำให้ผู้รับคำปรึกษาไม่ยอมรับผู้ให้คำปรึกษาได้ เมื่อผู้รับคำปรึกษารู้สึกว่าผู้ให้คำปรึกษาไม่ยอมรับเขาก่อน

15. การฟัง (Listening) นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ให้คำปรึกษาทุกคน การฟังเป็นศิลปะที่ต้องอาศัยความอดทนและต้องใช้สมาธิเป็นอย่างมาก เพราะในระหว่างให้คำปรึกษานั้น ผู้ให้คำปรึกษามีไช้จะรับฟังเพียงเรื่องราวที่ผู้รับคำปรึกษาเล่าออกมาเท่านั้น แต่จะต้องทำความเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาในขณะนั้นพร้อมทั้งร่วมรับอารมณ์ของผู้รับคำปรึกษาด้วย

ในขณะที่ผู้ให้คำปรึกษารับฟังคำปรึกษาอยู่นั้นผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องแสดงความเอาใจใส่ (Attending) ต่อผู้รับคำปรึกษา ซึ่งอาจแสดงออกได้โดยการสบตา หรือพยักหน้าเล็กน้อยในขณะที่รับฟัง หรือพูดเสริมขึ้นภายหลังจากที่ผู้รับคำปรึกษาพูดจบ ลักษณะท่าทางในการนั่งที่โน้มตัวไปข้างหน้าพอสมควรของผู้รับคำปรึกษาก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะแสดงออกถึงความเอาใจใส่ต่อผู้รับคำปรึกษาในขณะนั้นด้วย

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเทคนิคการให้คำปรึกษาสามารถสรุปได้ว่าเทคนิคที่สำคัญในการให้คำปรึกษาได้แก่ การเริ่มต้นให้คำปรึกษา การตั้งคำถาม การสอบถาม การเงี่ย การทบทวนประโยค การสรุป การสะท้อนความรู้สึก การตีความ การชี้แนะ การแสดงความเห็นชอบ การให้ความมั่นใจ การเผชิญหน้า การท้าทาย การไม่ยอมรับ และการฟัง

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

4.1 ความหมายของเจตคติ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

เจตคติ เป็นการรวบรวมเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Beliefs) และความจริง (ซึ่งได้แก่ความรู้ต่างๆ) รวมทั้งความรู้สึก ซึ่งอาจเป็นการประเมินทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกัน แล้วบรรยายให้รู้ถึงจุดแกนกลางของวัตถุนั้นๆ ความรู้และความรู้ สึกเหล่านี้มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดพฤติกรรมชนิดใดชนิดหนึ่งต่อไป (คักดี สุนทรเสถณี. 2531: 2)

เจตคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก หรือความคิด ที่บุคคลมีต่อวัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคลอื่นๆ ซึ่งอยู่รอบตัวเรา ลักษณะโดยทั่วไปของเจตคตินั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ผูกพันอยู่กับเป้า มีทิศทางและความเข้มข้นที่แปรไปได้ เมื่อเกิดแล้วค่อนข้างคงทนแต่ก็เปลี่ยนแปลงได้ และอาจแสดงออกมาให้เห็นได้ (กฤษณี คำชาย. 2540: 159)

เจตคติเป็นความรู้สึกของคน คนเราจะรู้สึกได้ก็ต่อเมื่อประสาทของเราได้สัมผัสกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งก่อน นั่นคือรับรู้สิ่งนั้นก่อนนั่นเอง ถ้าจิตเราเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกได้ ตั้งแต่ขั้นต้นๆ จนถึงขั้นสูงๆ คือเกิดความสนใจ ความซาบซึ้งพอใจ และเจตคติตามมา(ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 52)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของเจตคติสามารถสรุปความหมายของเจตคติว่าเจตคติหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีแนวโน้มไปในทางที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

4.2 การเกิดของเจตคติ

เจตคติเกิดจากปัจจัยหลายอย่างดังที่นักวิชาการได้กล่าวถึงการเกิดของเจตคติไว้ดังนี้

คักดี สุนทรเสถณี. (2531: 4) ได้กล่าวถึงการเกิดของเจตคติไว้ว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล ซึ่ง ออลพอร์ต (Allport) (คักดี สุนทรเสถณี. 2531: 4; อ้างอิงจาก Ernest R. Higar. 1962) เสนอความคิดเห็นว่าเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเกิดขึ้นได้ ตามเงื่อนไข 4 ประการ คือ

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูนและบูรณาการของการตอบสนอง แนวความคิดต่างๆ เช่นเจตคติจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอน และอื่นๆ
2. ประสบการณ์ส่วนตัวขึ้นอยู่กับความแตกต่างของบุคคล ซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันไปนอก จากประสบการณ์ของคนจะสะสมขึ้นเรื่อยๆ แล้วยังทำให้มีกระสวน (Pattern) เป็นของตัวเองด้วย ดังนั้นเจตคติบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคลแล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของคนๆนั้น
3. การเลียนแบบ การถ่ายทอดเจตคติของคนบางคนได้จากการเรียนแบบเจตคติของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อ-แม่ ครู พี่น้อง และบุคคลอื่นๆ

4. อิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีเจตคติคล้ายตามกลุ่มสังคมที่ตนอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม เช่น เจตคติต่อศาสนา สถาบันต่างๆ เป็นต้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ . (2546: 250-251) ได้กล่าวถึงการเกิดของเจตคติไว้ว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของบุคคลจึงเกิดจากเงื่อนไข 4 ประการ คือ

1. การเพิ่มและการรวมตัวกันของการตอบสนองที่เกิดจากการเรียนรู้ในด้านต่างๆ และจากบุคคลต่างๆ เช่นจากบ้าน โรงเรียนและสังคม
2. แบบแผนของตนเอง ความแตกต่างของประสบการณ์ทำให้เกิดเจตคติของแต่ละคนแตกต่างกันไป เจตคติบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะของตนแล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโตของคนนั้น

3. อิทธิพลของประสบการณ์ ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน หรือความตกใจ จะเป็นผลให้จดจำประสบการณ์นั้นได้นานๆ เป็นสิ่งที่ทำให้คนมีเจตคติต่อสิ่งนั้นๆ เช่น เคยขึ้นรถ ทรเมลล์แล้วประสบอุบัติเหตุก็จะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ขึ้นรถเมลล์สายนั้น

4. การเลียนแบบ คนเราชอบหรือมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบบุคคล สำคัญที่เราชื่นชอบเจตคติจึงเน้นการถ่ายทอดจากคนที่เราพึงพอใจและนับถือ เช่น เจตคติจากพ่อแม่ถึงลูก

จากการศึกษาเอกสาร ในเบื้องต้น สรุปได้ว่า เจตคติเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่ การเรียนรู้ ประสบการณ์ การเรียนแบบ และกลุ่มสังคม

4.3 ลักษณะของเจตคติ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

พยอม วงศ์สารศรี (2526: 190) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติกระตุ้นให้ บุคคลแสดงพฤติกรรม เมื่อบุคคลมีความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เราจะรู้ได้ด้วยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมาอาจจะแสดงออกด้วยคำพูด ด้วยสีหน้า และท่าทางก็ได้
2. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน บุคคลอาจมีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในลักษณะที่ซับซ้อนมาก เช่น เรารู้ว่าเพื่อนของเราคนหนึ่งชอบเที่ยว เพราะเห็นเขาไปทัศนจรอยู่เรื่อย แต่ถ้าเราได้เข้าไปชักชวนอาจพบว่าเขามีข้อแม้มากมาย เช่นจะไปถ้าเพื่อนคนนั้นไปด้วย จะไปถ้ารถที่มีห้องน้ำอยู่ในรถ ซึ่งเจตคติเหล่านี้ถ้าเรามองเห็นเพียงผิวเผินจะไม่พบพฤติกรรมหลายอย่าง ที่แฝงอยู่ในพฤติกรรมรวมของบุคคลนั้น
3. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นในทางดีหรือไม่ก็ตาม เมื่อสิ่งนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป หรือมีการได้รับข้อมูลใหม่มากขึ้น เจตคติของบุคคล ก็จะเปลี่ยนจากเจตคติที่ยอมรับไปสู่เจตคติที่ไม่ยอมรับ หรือจากเจตคติที่ไม่ยอมรับไปสู่เจตคติที่ยอมรับก็ได้

กฤษฎณา ศักดิ์ศรี (2530: 185-188) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ (Learning) หรือประสบการณ์ (Experience) มิได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้ ย่อมมีความรู้สึก (Feeling) และความคิดเห็น (Opinion) เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ นั่นคือเกิดเจตคติ (Attitude) ขึ้นนั่นเอง และเจตคติอาจเกิดจากการเรียนรู้ด้วยการวางเงื่อนไขได้ด้วย

2. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ (Changable) มิใช่ว่าคนเราชอบหรือเกลียดอะไรแล้วจะต้องชอบหรือเกลียดไปตลอดชีวิต อาจเปลี่ยนแปลงเป็นตรงกันข้ามก็ได้ ถ้าสภาพแวดล้อมสถานการณ์ เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป เจตคติของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงจากเจตคติที่ยอมรับ (Positive Attitude) เป็นเจตคติที่ไม่ยอมรับ (Negative Attitude) หรือจากไม่ยอมรับไปสู่ยอมรับก็ได้

3. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอก เราสามารถทราบได้ว่าบุคคลใดมีเจตคติในทางยอมรับ หรือไม่ยอมรับ โดยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออก อาจแสดงออกด้วยคำพูด (Verbalized) หรือด้วยสีหน้า ท่าทางพอใจหรือ ไม่พอใจ (Favorable or Unfavorable)

4. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน (Complex) มีที่มาสลับซับซ้อน (Complexity) เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับหลายประการ เช่น ประสบการณ์การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ฉะนั้นจึงผันแปรได้

5. เจตคติเกิดจากการเรียนแบบ (Imitation) เจตคติสามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่น ๆ ได้จากการคล้อยตามเป็นธรรมดาที่จะพึงมี ถ้าเราเคารพ รัก นับถือ พอใจ ศรัทธาใคร ก็ย่อมจะมีฉันทคติ เห็นว่าพฤติกรรมของบุคคลที่เรายอมรับนั้นดีงาม จึงเลียนแบบเป็นเยี่ยงอย่างไม่ว่าจะเป็นท่วงทำนองการพูดจา ท่าทาง หรืออุปนิสัยใจคอ

6. มีทิศทางและปริมาณของเจตคติ ปริมาณความเข้มข้นของเจตคติ ปริมาณ (degree) มีตั้งแต่พอใจอย่างยิ่ง ปานกลาง จนถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง ความเข้มข้น (Intensity) ก็แล้วแต่ว่าจะมีความรู้สึกสุดปลายไปด้านใด เจตคติของบุคคลมีระดับความรุนแรง (Valence) ต่างกัน ทิศทางของเจตคติ มี 2 ทิศทาง คือ สนับสนุนหรือต่อต้าน

7. เจตคติเกิดขึ้นจากความมีจิตสำนึก (Consciousness) หรือจากจิตไร้สำนึก (Unconsciousness) ก็ได้เมื่อบุคคลเรียนรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับอะไรก็จะมีจิตสำนึกบริบูรณ์ เพราะได้สังเกตเห็น คิด พิจารณา หาเหตุผล วิเคราะห์ จนแน่ใจว่าถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร ดีหรือเลว เป็นประการใด เจตคติที่เกิดขึ้นจากลักษณะนี้เรียกว่าเกิดจากจิตสำนึก (Consciousness) ในบางกรณี เจตคติอาจเกิดขึ้นโดยปราศจากจิตสำนึก (Unconsciousness) ก็ได้ ความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นโดยมิได้มีการพิจารณาไตร่ตรองแต่อย่างใด

8. เจตคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควร กว่าบุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดได้ ต้องใช้เวลานาน ใช้ความคิดลึกซึ้ง พิจารณาละเอียดรอบคอบแล้ว เจตคติเกิดจากความรู้สึกที่สะสมมานานพอสมควร จริงอยู่เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ แต่มิได้หมายความว่าเปลี่ยนแปลงในระยะ เวลาชั่วครู่ชั่วยาม หรือในวันหนึ่ง เดียวเกลียด เดียวชอบ กลับไปกลับมาไม่รู้กี่หน เจตคติย่อมมีความคงทนยากที่

จะเปลี่ยนแปลง มีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดในลักษณะใดลักษณะหนึ่งก็จะมีความรู้สึกเช่นนั้นตลอดไป บางคนไม่ชอบสิ่งใดก็ไม่ชอบสิ่งนั้นไปจนตาย หรือกว่าจะเปลี่ยนใจได้ก็ต้องใช้เวลา กระทั่งสถานการณ์ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไป เกิดการเรียนรู้ใหม่ ใจยอมรับแสดงว่ามีกระบวนการซึ่งต้องใช้เวลา ไม่ใช่ว่าจะเปลี่ยนกันได้ง่ายๆ ขอร้อง สั่ง จ้าง วาน ให้เปลี่ยนเจตคติได้ยาก ความรู้สึกบางครั้งบางคราว หรือความรู้สึกพอใจและไม่พอใจสลับกันไป ไม่อาจเรียกว่าเป็นเจตคติ ทั้งนี้ได้ปฏิเสธว่า เจตคติมีทั้งถาวรตลอดไปและชั่วคราว เจตคติบางอย่างอยู่ในสภาพที่ไม่มั่นคงก็พร้อมจะเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนเจตคติที่มั่นคงถาวรเปลี่ยนแปลงได้ยาก มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพมาก

9. บุคคลแต่ละคนย่อมมีเจตคติต่อบุคคล สถานการณ์ สิ่งเดียวกันแตกต่างกันไป ทั้งนี้แล้วแต่ประสบการณ์ของบุคคลนั้น

ซอร์ และไรท์ (ลัวัน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 57-58; อ้างอิงจาก Shaw; & Wright. 1976) ได้รวบรวมลักษณะทั่วไปหรือมิติของเจตคติของนักจิตวิทยาหลายคน ส่วนใหญ่แล้วมองเจตคติมีลักษณะดังนี้

1. เจตคติขึ้นอยู่กับการประเมินโนภาพของเจตคติ แล้วเกิดเป็นพฤติกรรม แรงจูงใจ เจตคติเป็นเพียงความรู้สึกโน้มน้าวเพียงจากการประเมินยังไม่ใช้พฤติกรรม ตัวเจตคติเองไม่ใช่แรงจูงใจ แต่เป็นตัวการให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม แต่ถ้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมแล้วจะเป็นลักษณะ 4 กลุ่ม คือ Positive- approach เช่น ความเป็นเพื่อน ความรัก Negative- approach เช่น โจมตี ต่ำ ต่อสู้ Negative-avoidance เช่น ความกลัว ความเกลียด ประเภทนี้เป็นเจตคติที่ไม่ดีแบบไม่ยอมพบเห็นหน้าคืออยากหลีกเลี่ยงให้ไกลนั่นเอง Positive-avoidance เป็นลักษณะเจตคติในทางบวกแต่ก็อยากหลบ หรือ หลีก หรือไม่รบกวน เช่น การปล่อยให้เขาอยู่เงียบๆ เมื่อเขามีทุกข์

2. เจตคติเปลี่ยนแปรความเข้มข้นตามแนวของทิศทาง ตั้งแต่บวกจนถึงลบ นั่นคือเป็นการแสดงความรู้สึกไปทางบวกมากหรือน้อย ไปทางลบมากหรือน้อย ความเข้มข้นสูง ย่ก็คือไม่รู้สึกนั่นเอง หรือเป็นกลางระหว่างบวกกับลบ แต่จุดที่เป็นกลางนั้นเป็นปัญหาต่อการแปลผล เพราะตามธรรมชาติจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตอบ (Central error) บางคนไม่คิดอะไรมักจะชี้ดลงตรงกลางก็มีมาก

3. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาเองแต่กำเนิด เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์รอบตัวเรา ซึ่งเป็นเป้าคติทั้งหลาย ถ้าเรารู้ว่าสิ่งนั้นไม่มีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติที่ไม่ดี สิ่งใดเราไม่เคยรู้จักไม่เคยเรียนรู้เลยจะไม่เกิดเจตคติ เพราะไม่ได้ศึกษารายละเอียดของสิ่งนั้น การเรียนรู้เป้าเจตคติอาจผ่านตัวจริงหรือผ่านสื่อทั้งหลายที่มีเป้าเจตคติตัวจริงก็สามารถเกิดเจตคติขึ้นได้

4. เจตคติขึ้นอยู่กับเป้าคติหรือกลุ่มสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง สิ่งเร้าทั้งหลายอาจเป็นคน สัตว์ สิ่งของ สถาบัน มโนภาพ อุดมการณ์ อาชีพหรือสิ่งอื่นๆ ก็ได้ เจตคติมีลักษณะอย่างไรจึงขึ้นอยู่กับเป้าเจตคติ ที่ได้สัมผัสเรียนรู้มาอย่างน้อยแตกต่างกันเป็นสำคัญ เป้าเจตคติที่มีลักษณะเป็นกลุ่มใกล้เคียงกัน จะมีเจตคติแตกต่างจากเป้าคติที่มีลักษณะของกลุ่มแตกต่างกันมาก

5. เจตคติมีค่าสหสัมพันธ์ภายในเปลี่ยนแปลงไปตามกลุ่ม นั่นคือ กลุ่มที่มีลักษณะเดียวกัน เจตคติจะมีความสัมพันธ์กันสูง กลุ่มที่มีลักษณะต่างกันเจตคติจะมีความสัมพันธ์กันต่ำ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีเจตคติต่อสิ่งเดียวกันย่อมมีความสัมพันธ์กันด้วย

6. เจตคติมีลักษณะมั่นคงและทนทานเปลี่ยนแปลงยาก นั่นคือ ถ้าเป็นเจตคติจริงๆ แล้วการเปลี่ยนแปลงจะช้าและทำได้ยาก เช่นเรารู้ว่าใครคนหนึ่งเมื่อรักแล้วก็ยังรักอยู่ไม่ว่าใครจะให้ข้อมูลไม่ตัวอย่างไร หรือแม้แต่คนที่เรารักมีความผิดพลาดเรื่องใดเราก็มักยังรักอยู่ แต่ถ้าพฤติกรรมของคนที่เรารักเบี่ยงเบนไปบ่อยๆ นานๆ เข้าเจตคติก็เปลี่ยนแปลงจากรักไปเป็นเกลียดได้

ตามแนวคิดของเชกส์ (ลัวิน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2543: 58-59; อ้างอิงจาก Sax. 1980) มองคุณลักษณะของเจตคติแปรเปลี่ยนไป 5 ประการดังนี้

1. มีทิศทาง (Direction) เจตคติมีทิศทาง เพราะความรู้สึกของคนที่มีต่อเป้าเจตคติเป็นบวกและลบ หรือชอบและไม่ชอบ กรณีวัดเจตคติต่อเป้าเจตคติชนิดหนึ่งนักเรียนตอบ ว่าชอบ แปลว่าไปในทิศทางบวก ถ้าตอบว่าไม่ชอบแปลว่าไปในทิศทางลบ

2. มีความเข้มข้น (Intensity) เจตคติเป็นความรู้สึกต่อเนื่องกันตั้งแต่บวกถึงลบ เนื่องจากเจตคติเป็นความรู้สึกต่อเนื่อง ถ้าไปทางบวกก็จะมีตั้งแต่บวกน้อยๆ จนถึงบวกมากๆ ถ้าลบก็จะมีตั้งแต่ลบมากๆ จนถึงลบน้อยๆ ความมากน้อยของเจตคตินี้ก็คือความเข้มข้นนั่นเอง

3. มีการแผ่ซ่าน (Pervasiveness) เจตคติมีลักษณะแพร่กระจายหรือแผ่ซ่านจากกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่งได้เช่น กลุ่มเล็กๆ มีเจตคติไม่ดีต่อการสร้างเขื่อน เจตคติที่ไม่ดีลักษณะนี้อาจแพร่กระจายไปสู่คนหมู่มากได้ ในที่สุดเจตคติที่ไม่ดีต่อการสร้างเขื่อนก็อาจลุกลามไปทั่วทั้งกลุ่มใหญ่ของประชากร เกิดการต่อต้านการสร้างเขื่อนได้

4. มีความคงเส้นคงวา (Consistency) เจตคติเป็นความรู้สึกที่ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงได้ง่ายๆ เป็นความรู้สึกค่อนข้างคงที่ เจตคติของบุคคลในระยะสั้นๆ จะเหมือนๆ เดิม เจตคติจึงมีลักษณะฝังแน่นตรึงในแบบใดแบบหนึ่งได้นานพอสมควร

5. มีความพร้อมที่จะแสดงออกเด่นชัด (Salience) หมายถึงระดับขั้นของความเต็มใจหรือความพร้อมในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของเจตคติ ความจริงเป็นเรื่องของความตรึงตรานั่นเอง การที่คนจะมีลักษณะนี้ของเจตคติต้องเป็นคนที่มีมองเห็นความเด่นความสำคัญ และมีความรอบรู้้อย่างมากต่อเป้าเจตคติความประทับใจเด่นชัดนี้จะวัดได้เมื่อเจตคติแสดงออกมาปราศจากการตะล่อมกล่อมเกลา มาตราของเจตคติที่วัดจากข้อความ ให้แสดงความรู้สึกเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ไม่สามารถวัดความประทับใจได้ ดังนั้นความประทับใจจะวัดได้จากการสัมภาษณ์หรือการสังเกตการณ์ที่มีโอกาสของการแสดงความคิดเห็นแบบดังกล่าวออกมาเท่านั้น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของสามารถสรุปลักษณะของเจตคติได้ว่า เจตคติเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรม ทั้งภายในและภายนอก เกิดจากการเรียนรู้ การเลียนแบบ มีทิศทางที่แน่นอน ตั้งแต่บวกถึงลบ มีความมั่นคงไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงได้ง่ายๆ ดังนั้น เจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ของครูซึ่งเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนซึ่งอาจจะไปในทางสนับสนุนหรือเห็นด้วยหรือคัดค้านไม่เห็นด้วย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเอกสารเสริมความรู้

ชูศรี ศรีมั่นคงธรรม (2542: 51) ได้ศึกษาการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อสอบของอาจารย์หมวดวิทยาศาสตร์โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัย ยาลักษณ์นครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่าความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อสอบของอาจารย์หมวดวิทยาศาสตร์ หลังการให้เอกสารเสริมความรู้สูงกว่าก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วารุ เฟิงส์วีสต์ (2544: บทคัดย่อ) ได้สร้างชุดพัฒนาตนเองเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผลการทดลองหาประสิทธิภาพชุดพัฒนาตนเอง 3 ครั้ง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูประจำการจำนวน 2 คน, 4 คน และ 30 คน ตามลำดับ พบว่าชุดพัฒนาตนเองมีประสิทธิภาพ 68.18/71, 77.92/81.50 และ 80.30/80.80 ตามลำดับ และพบว่าผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนหลังการศึกษาชุดพัฒนาตนเองสูงกว่าคะแนนก่อนการศึกษาชุดพัฒนาตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการการศึกษาและพัฒนาความสามารถด้านการวิจัย ในชั้นเรียนโดยใช้เทคนิคการประเมินตามสภาพจริงของครูฯ วงษ์ชั้นที่4โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ พบว่าการศึกษาด้วยตนเองจากชุดเอกสารเสริมความรู้ และการฝึกปฏิบัติจริงภายใต้การให้คำปรึกษาของผู้วิจัยส่งผลให้ครกลุ่มเป้าหมายมีความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีจำนวนครู 15 คน จาก 18 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ที่สามารถพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพในระดับดีขึ้น

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน

ศิริพร สลึงค์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความ สามารถ เจตคติ และพฤติกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ค่านักความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ระดับการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี เทียบเท่ากับปริญญาตรี และแรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในการงานส่งผลต่อความสามารถด้านการวิจัย ในชั้นเรียน และเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน และปัจจัยด้านความรับผิดชอบ แรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และความเชื่ออำนาจในตนเองส่งผลต่อพฤติกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียน และพบว่าครูที่จบสูงกว่าปริญญาตรีมีความสามารถสูงกว่า และมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนดีกว่าครูที่จบปริญญาตรี ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี มีความสามารถสูงกว่าและมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนดีกว่า ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี มีพฤติกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนดีกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20ปี ครูที่เข้ารับการอบรม 1-2 ครั้ง มีเจตคติต่อการทำวิจัยชั้นเรียนดีกว่าครูที่เข้ารับการอบรมมากกว่า 2 ครั้ง และครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีมีพฤติกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนดีกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

นริศว์ ปรารมภ์ (สำนักงานเลขาธิการการศึกษา. 2546: 187-188; อ้างอิงจาก นริศว์ ปรารมภ์ . 2544) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ในกรุงเทพมหานคร ได้ผลการศึกษาดังนี้เจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนคล้อยตาม กลุ่ม อ้างอิง และการรับรู้ความสารถในการควบคุม วางแผนการวิจัยในชั้นเรียนของครู สามารถ ทำนายเจตนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูได้สรุปผลดังนี้

ตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียน การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ร่วมกันทำนายเจตนาการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครูได้ร้อยละ 43.12 โดยมีตัวแปรทั้ง 3 ที่ทำนายพฤติกรรมกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนกับ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมและการประเมินผลพฤติกรรมสรุปผลได้ดังนี้

เจตนาต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมและการ ประเมินผลพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .4742

ผดุงศักดิ์ วิไลลักษณ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าปัจจัยที่ ส่งผลให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นได้แก่ ความเข้าใจ และความตระหนักในการทำวิจัย ในชั้นเรียน สภาพทั่วไปในการทำวิจัยและปัจจัยภายนอกในการทำวิจัย ในชั้นเรียน แต่ปัจจัยในการ ทำวิจัยในชั้นเรียนก็มีปัญหาอุปสรรคที่ควรจะได้ตระหนักและหาทางแก้ไขต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวพบว่าความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย ในชั้นเรียนส่งผลให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ประสบความสำเร็จ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้าราชการครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 32 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้าราชการครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 16 คน โดยอาสาสมัคร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

1. เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
3. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

ขั้นตอนการสร้างเอกสารเสริมความรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้เทคนิคการประเมินตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้ใช้เอกสารของคณะผู้วิจัยซึ่งเป็นคณาจารย์ของภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ รศ.นิภา ศรีไพโรจน์ รศ.ชูศรี วงศ์รัตน์ ดร.สุพร เข้มเฮง และ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ (2552) ประกอบด้วย 8 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 การประเมินตามสภาพจริง หน่วยที่ 2 การวิจัยในชั้นเรียน หน่วยที่ 3 การวิเคราะห์

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 4 การศึกษาเอกสารเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัย หน่วยที่ 5 แนวทางการประเมินการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินตามสภาพจริง หน่วยที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และตรวจสอบคุณภาพ หน่วยที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูล หน่วยที่ 8 การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน และการนำผลวิจัยไปใช้

1.2 ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนจากเอกสารตำราต่างๆ ได้แก่ สุวิมล ว่องวานิช (2553) และภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2554)

1.3 สร้างเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นเอกสารที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน มีทั้งหมด 8 หน่วย แต่ละหน่วยประกอบด้วย ชื่อหน่วย ขอบข่ายของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ แบบประเมินก่อนศึกษาเอกสาร เนื้อหา และแบบประเมินหลังศึกษาเอกสาร ประกอบไปด้วย 8 หน่วย ดังนี้

- หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
- หน่วยที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้
- หน่วยที่ 3 การศึกษาเอกสารเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย
- หน่วยที่ 4 การออกแบบการวิจัยและการดำเนินการวิจัย
- หน่วยที่ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- หน่วยที่ 6 การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย
- หน่วยที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูล
- หน่วยที่ 8 การเขียนรายงานการวิจัย

สำหรับหน่วยที่ 2 และ หน่วยที่ 6 มีใบงานให้ครูได้ฝึกปฏิบัติ

2. เครื่องมือวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.1 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.1.1 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสาร ตำราต่างๆ ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ชวาล แพรัตกุล (2552) และ รองศาสตราจารย์ล้วน สายยศ รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ (2543)

2.1.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ของเนื้อหาแต่ละหน่วยในเอกสารเสริมความรู้ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

2.1.3 สร้างแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกโดยให้ครอบคลุม เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละหน่วย จำนวน 43 ข้อ

2.2 ขั้นตอนการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย ในชั้นเรียน

2.2.1 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานควบคุมปริญญาโท เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ปรับปรุงแก้ไข

2.2.2 นำข้อสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับ ครูประจำการของโรงเรียน วัดมงคลวราราม(สมพรพสกสรรค์) จำนวน 20 คน ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนวัดนางนอง (พิพัฒน์) จำนวน 32 คน รวมทั้งหมด 52 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ได้ข้อสอบที่มีพิสัยของค่าความยาก อยู่ระหว่าง 0.37 - 0.73 และพิสัยของค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.00 - 0.86 ผู้วิจัยเลือกข้อสอบที่มีพิสัยของค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.37 - 0.73 และพิสัยของค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.29 - 0.86 ได้จำนวน 40 ข้อ

2.2.3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) ด้วยสูตร KR_{20} ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.72

2.2.4 จัดพิมพ์แบบทดสอบเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เครื่องมือวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

3.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

เครื่องมือวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูโรงเรียนวัดมงคลวรารามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัยของของ ศิริพร สลึงค์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมี 15 ข้อ

3.2 ขั้นตอนการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

3.2.1 นำแบบสอบถามไปทดสอบกับ ครูประจำการของโรงเรียนวัดมงคลวราราม (สมพรพสกสรรค์) จำนวน 20 คนซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนวัดนางนอง(พิพัฒน์) จำนวน 32 คน รวมทั้งหมด 52 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกมากกว่าเกณฑ์ 0.2 ขึ้นไปทั้ง 15 ข้อ คือ ได้พิสัยของค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.36 - 0.66 โดยคัดเลือกไว้ทั้ง 15 ข้อ และ หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87

3.2.2 จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. เอกสารเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบของ บทเรียนโมดูล เป็นเอกสารที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน มีทั้งหมด 8 หน่วย แต่ละหน่วยประกอบด้วย ชื่อหน่วย ขอบข่ายของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ แบบประเมินก่อนศึกษาเอกสาร เนื้อหา และแบบประเมินหลังศึกษาเอกสาร

2. แบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีลักษณะดังนี้

- (0). จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนที่สุดของการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- เพื่อสำรวจปัญหาในชั้นเรียน
 - เพื่อทดลองนวัตกรรมในชั้นเรียน
 - เพื่อพัฒนานวัตกรรมใช้ในการเรียนการสอนให้มากที่สุด
 - เพื่อพัฒนานวัตกรรมที่จะแก้ปัญหการเรียนการสอนในชั้นเรียน

- (00). ข้อใดคือลักษณะที่สำคัญที่สุดของงานวิจัยในชั้นเรียน
- เป็นงานวิจัยที่สามารถอ้างอิงผลไปยังกลุ่มประชากร
 - เป็นงานวิจัยที่ต้องอาศัยสถิติในการทดสอบสมมติฐาน
 - เป็นงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหการเรียนการสอนอย่างทันทั่วทั้งที่
 - เป็นงานวิจัยที่ต้องวางแผนควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนอย่างรัดกุม
- เฉลย ข้อ 0.ตอบ ง. , ข้อ 00. ตอบ ค.

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ของครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงาน
 เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

- ระดับการศึกษาสูงสุด
 ปริญญาตรี ปริญญาโท
- วิชาเอกที่จบ
 ทางวิทยาศาสตร์- คณิตศาสตร์ ไม่ใช่ทางวิทยาศาสตร์- คณิตศาสตร์
- ประสบการณ์การทำงาน
 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี
 16-20 ปี มากกว่า 20 ปี
- การเข้ารับการอบรมการวิจัยในชั้นเรียน
 1-2 ครั้ง มากกว่า 2 ครั้ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
(0) การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานที่เสียเวลา					
(00) การทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูเกิดการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน					

เกณฑ์ การตรวจให้คะแนน

	ระดับคะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
ไม่เห็นด้วย	2	4
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1

การแปลความหมายคะแนน

คะแนนเฉลี่ย 15.00 – 22.49	หมายถึง	ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 22.50 – 37.49	หมายถึง	ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับ ค่อนข้างต่ำ
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 37.50 – 52.49	หมายถึง	ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 52.50 – 67.49	หมายถึง	ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 67.50 – 75.00	หมายถึง	ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับสูง

ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งการทดลอง (Quasi – Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้การทดลองแบบกลุ่มเดียววัดสองครั้ง (The One-Group Pretest-Posttest Design) ดังรูป (ชูศรี วงศ์รัตนะ; และ องอาจ นัยพัฒน์. 2551: 34)

ทดสอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	ทดสอบหลัง
T_1	X	T_2

เมื่อ	T_1	แทน	การวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนการทดลอง
	X	แทน	การใช้เอกสารเสริมความรู้ และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน
	T_2	แทน	การวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนหลังการทดลอง

2. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการทดลองดังนี้
ระยะเตรียมการก่อนทดลอง

1. ผู้วิจัย จัดเตรียม เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 8 หน่วย คือ

- หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
- หน่วยที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้
- หน่วยที่ 3 การศึกษาเอกสารเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย
- หน่วยที่ 4 การออกแบบการวิจัยและการดำเนินการวิจัย
- หน่วยที่ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- หน่วยที่ 6 การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย
- หน่วยที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูล
- หน่วยที่ 8 การเขียนรายงานการวิจัย

2. จัดเตรียมกำหนดการในการให้เอกสารเสริมความรู้ และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. สันทนากับครูโรงเรียนวัดมงคลวรารามเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ข้อตกลงในการรับเอกสารเสริมความรู้ โดยผู้วิจัยอธิบายให้ครูเข้าใจว่าการให้เอกสารเสริมความรู้นี้ต้องการให้ครูมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญที่จะช่วยให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ด้วยตนเองในอนาคต

ระยะทดลอง

1. ทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 15 ข้อ เก็บแบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน มาตรวจให้คะแนน

2. การให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในแต่ละหน่วย (Pre-test)

2.2 แจกเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูแต่ละท่าน ได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน

2.3 หลังจากที่ครูได้ศึกษาเอกสารเสริมความรู้ และปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานแล้ว ผู้วิจัยตรวจใบงานที่ครูส่ง และให้คำปรึกษาในรายละเอียดที่ครูไม่เข้าใจ ข้อคำถามใดที่ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีผู้วิจัยจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาในเวลาที่ว่างจากการสอนในแต่ละวัน ส่วนข้อคำถามใดที่ผู้วิจัยยังไม่สามารถให้ความกระจ่างได้ผู้วิจัยก็จะนำไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมและจะให้คำปรึกษาในวันถัดไป

2.4 หลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาเอกสารเสริมความรู้จบในแต่ละหน่วยแล้ว ผู้วิจัยจะทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนหลังจากศึกษาเอกสารในเรื่องนั้น (Post-test)

3. ให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษาเอกสารหน่วยต่อไปจนครบทุกหน่วย โดยดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 – 2.4

4. ให้ครูแต่ละท่านเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยโดยกำหนดหัวข้อวิจัยจากปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่ครูพบในห้องเรียนของตนเอง

5. ครูส่งข้อเสนอโครงการวิจัยให้กับผู้วิจัยตรวจและให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องเป็นระยะ

6. ครูส่งข้อเสนอโครงการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขจนเสร็จสมบูรณ์แล้วให้กับผู้วิจัยตรวจและประเมินคุณภาพ

ระยะสิ้นสุดการทดลอง

1. หลังจากที่ได้ให้กลุ่มตัวอย่างศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนครบทุกหน่วยแล้วแจกแบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนจำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 15 ข้อ ให้ครูแต่ละคน เป็นการทดสอบหลังทดลอง (Post-test)

2. เก็บแบบทดสอบ และแบบสอบถามมาทำการตรวจให้คะแนน และรายงานผลให้ครูแต่ละคนทราบ

3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนการทดลอง (Pre-test) และหลังการทดลอง (Post-test) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากข้อเสนอโครงการวิจัยที่ครูนำเสนอ

ตาราง 3 แสดงขั้นตอนในการทดลองโดยสรุป

ลำดับที่	วันที่ปฏิบัติกิจกรรม	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
1	8 กุมภาพันธ์ 2554	แจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบเรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
2	9 กุมภาพันธ์ 2554	1. แจกแบบทดสอบก่อนศึกษาเอกสารเสริมความรู้และแบบวัดเจตคติเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนให้กลุ่มตัวอย่าง 2. ตรวจแบบทดสอบก่อนการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน และแบบวัดเจตคติเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
3	10 กุมภาพันธ์ 2554	ให้เอกสารเสริมความรู้ เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
4	11 กุมภาพันธ์ 2554	กลุ่มตัวอย่างเลือกปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มา 1 ปัญหา
5	12 กุมภาพันธ์ 2554	ให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่างโดยใช้กระบวนการเชิงระบบ
6	13 กุมภาพันธ์ 2554	1. แจกใบงานการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนแก่กลุ่มตัวอย่าง 2. กลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ปัญหาที่เลือกมาโดยใช้กระบวนการเชิงระบบ และส่งใบงานการวิเคราะห์

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	วันที่ปฏิบัติกิจกรรม	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
		ปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเชิงระบบให้ผู้วิจัย
7	14 กุมภาพันธ์ 2554	1. ผู้วิจัยตรวจใบงานการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและส่งคืนกลุ่มตัวอย่าง 2. แจกเอกสารเสริมความรู้เรื่องการศึกษาเอกสารเพื่อเป็นแนวทางการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่าง
8	15 กุมภาพันธ์ 2554	แจกใบงานการเลือกแนวทางหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหา และการตั้งชื่อเรื่องการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่าง
9	16 กุมภาพันธ์ 2554	1. ผู้วิจัยตรวจใบงานการเลือกแนวทางหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาและส่งคืนกลุ่มตัวอย่าง 2. แจกเอกสารการออกแบบและการดำเนินการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่าง 3. แจกใบงานการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่าง
10	18-20 กุมภาพันธ์ 2554	กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยภายใต้การให้คำปรึกษา
11	21-22 กุมภาพันธ์ 2554	กลุ่มตัวอย่างส่งใบงานข้อเสนอโครงการวิจัยให้ผู้วิจัยตรวจและเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไข
12	23 กุมภาพันธ์ 2554	กลุ่มตัวอย่างรับใบงานข้อเสนอโครงการวิจัยจากผู้วิจัยและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ภายใต้การให้คำปรึกษา
13	24-25 กุมภาพันธ์ 2554	กลุ่มตัวอย่างปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอโครงการวิจัยให้ถูกต้อง ภายใต้การให้คำปรึกษา
14	26 กุมภาพันธ์ 2554	กลุ่มตัวอย่างส่งข้อเสนอโครงการวิจัยที่แก้ไขแล้วให้กับผู้วิจัย
15	27 กุมภาพันธ์ 2554	แจกเอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่าง
16	28 กุมภาพันธ์ 2554	1. วัดเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัย

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	วันที่ปฏิบัติกิจกรรม	กิจกรรมที่ปฏิบัติ
		<p>ในชั้นเรียนโดยใช้แบบสอบถาม</p> <p>2. วัดความรู้และความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน</p>
17	1-5 มีนาคม 2554	วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระหว่าง ก่อน และหลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา และโดยรวม โดยการทดสอบค่าที่ในกรณีของกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples)
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระหว่าง ก่อน และหลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนรวมกับการให้คำปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม โดยการทดสอบค่าที่ในกรณีของกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples)
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ระหว่างครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กับครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท โดยการทดสอบค่าที่ในกรณีกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent samples) โดยใช้ค่าผลต่างระหว่างคะแนนความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา
4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ระหว่างครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กับครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท โดยการทดสอบค่าที่ในกรณีกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent samples) โดยใช้ค่าผลต่างระหว่างคะแนนเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา
5. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการให้คำปรึกษา และจากการตรวจใบงาน โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2536; อ้างอิงจาก Rovinelli; & Hambleton. 1977)

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.1.2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545: 84)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆที่เหลือทุกข้อ

1.1.3 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536: 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

1.2 การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อโดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 84-85) คือ

$$r = \frac{RU - RL}{f}$$

เมื่อ	r	แทน	อำนาจจำแนก
	RU	แทน	จำนวนคนกลุ่มสูงที่ตอบถูก
	RL	แทน	จำนวนคนกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
	f	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

1.2.2 การหาค่าระดับความยากง่าย (p) ของข้อสอบรายข้อโดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 84-85) คือ

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	p	แทน	ระดับความยาก
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.2.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ Kuder – Richardson สูตร KR_{20} (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 88)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อหนึ่ง ๆ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อหนึ่ง ๆ
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

2.1 t-test for dependent samples (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550: 179)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ D แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 n แทน จำนวนคู่
 df แทน ชั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom)

2.2 t-test for independent sample (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2550: 155)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2 + \left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2} \cdot \frac{1}{\frac{1}{n_1-1} + \frac{1}{n_2-1}}$$

เมื่อ \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนผลต่างก่อนและหลังการทดลองของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทตามลำดับ
 df แทน ชั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์เนื้อหาในข้อเสนอโครงการวิจัยที่ครูแต่ละคนเขียนขึ้นโดยจำแนกคุณภาพของงานออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2552: 24-25)

ระดับดีมาก	หมายถึง	ข้อเสนอโครงการวิจัยมีหัวข้อสำคัญครบถ้วน แต่ละหัวข้อเขียนได้ครอบคลุมชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาทุกหัวข้อ
ระดับดี	หมายถึง	ข้อเสนอโครงการวิจัยมีหัวข้อสำคัญครบถ้วน ครอบคลุมและชัดเจนเป็นส่วนใหญ่
ระดับพอใช้	หมายถึง	ข้อเสนอโครงการวิจัยมีหัวข้อสำคัญไม่ครบถ้วน มีหลายหัวข้อที่ขาดความชัดเจน และไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับความหมายในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ตรงกัน ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
D	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D$	แทน	ผลรวมของค่าความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของค่าความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution

การเสนอผลการวิเคราะห์

การเสนอผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเป็นผลลำดับดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ตัวแปรเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม ระหว่างก่อนและหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม
3. เปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม ระหว่างก่อนและหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนจำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม

4. เปรียบเทียบความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท โดยใช้คะแนนผลต่างระหว่างก่อนและหลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา

5. เปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท โดยใช้คะแนนผลต่างระหว่างก่อนและหลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการศึกษา
เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาของครูโรงเรียน
วัดมงคลวราราม (n=16)

วุฒิการศึกษา	คนที่	คะแนนก่อนศึกษา	คะแนนหลังศึกษา	คะแนนพัฒนาการ
		เอกสาร	เอกสาร	
ปริญญาตรี	1	14	25	11
	2	14	27	13
	3	23	26	3
	4	14	30	16
	5	18	30	12
	6	23	35	12
	7	18	32	14
	8	22	37	15
	9	12	20	8
	10	19	31	12
	11	20	34	14
	12	22	33	11
\bar{X}		18.25	30.00	11.75
S		3.93	4.81	3.47
ปริญญาโท	1	28	37	9
	2	30	37	7
	3	25	33	7
	4	31	36	5
\bar{X}		28.50	35.75	7.00
S		2.65	1.89	1.63
\bar{X} ทั้งสองกลุ่ม		20.81	31.44	10.56
S ทั้งสองกลุ่ม		5.81	4.926	3.72

จากตาราง 4 แสดงว่าหลังจากศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน แล้วครูทุกคนมีพัฒนาการด้านความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้น

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนของครูทั้งหมดพบว่า ค่าเฉลี่ยก่อนศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเท่ากับ 20.81 และหลัง ศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นเป็น 31.44

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า ก่อนการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนพบว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมีคะแนนเฉลี่ยก่อน และหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็น 28.50 และ 35.75 ซึ่งสูงกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเฉลี่ยก่อน และหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็น 18.25 และ 30.00

เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่าความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนการศึกษาเอกสารเสริมความรู้มีความเชื่อมั่นได้ในระดับใด และครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้แตกต่างกันหรือไม่ จึงได้ทำการเปรียบเทียบด้วยสถิติทดสอบค่าที โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 5 เปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม ระหว่างก่อนและหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม

กลุ่มตัวอย่าง	การใช้เอกสารเสริมความรู้	\bar{X}	s	$\sum D$	$\sum D^2$	t	sig
ครูที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี (n=12)	ก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้	18.25	3.93	141	1789	11.74	.000
	หลังใช้เอกสารเสริมความรู้	30.00	4.81				
ครูที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท (n=4)	ก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้	28.50	2.65	28	204	8.49	.002
	หลังใช้เอกสารเสริมความรู้	35.75	1.89				
รวม (n=16)	ก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้	20.81	5.81	169	1993	11.59	.000
	หลังใช้เอกสารเสริมความรู้	31.44	4.93				

จากตาราง 5 พบว่าก่อนและหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 18.25 และ 30.00 ตามลำดับ โดยครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั้น

คือ การใช้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยมีผลต่อการพัฒนาความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

ก่อนและหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 28.50 และ 35.75 ตามลำดับ โดยครูมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยมีผลต่อการพัฒนาความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

เมื่อเปรียบเทียบโดยรวมพบว่าก่อนและหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้ ครูมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 20.81 และ 31.44 ตามลำดับ โดยครูมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยช่วยพัฒนาความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูให้สูงขึ้น

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาของครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม (n=16)

วุฒิการศึกษา	คนที่	คะแนนก่อนศึกษา	คะแนนหลังศึกษา	คะแนนพัฒนาการ
		เอกสาร	เอกสาร	
ปริญญาตรี	1	62	67	5
	2	68	72	4
	3	58	72	14
	4	53	69	16
	5	56	68	12
	6	62	67	5
	7	49	60	11
	8	65	68	3
	9	64	65	1
	10	49	61	12
	11	52	68	16
	12	59	68	9
\bar{X}		58.08	67.08	9.00
S		6.36	3.66	5.24
ปริญญาโท	1	58	65	7
	2	69	71	2
	3	56	61	5
	4	65	72	7
\bar{X}		62	67.25	5.25
S		6.06	5.19	2.36
\bar{X} ทั้งสองกลุ่ม		59.06	67.13	8.06
ค่า S ทั้งสองกลุ่ม		6.33	3.90	4.91

จากตาราง 6 แสดงว่าหลังจากศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนแล้วครูทุกคนมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้น

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนของครูทั้งหมดพบว่า ค่าเฉลี่ยก่อนศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเท่ากับ 59.06 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และหลัง ศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นเป็น 67.13 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า ก่อนการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนพบว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อน และหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็น 62 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และ 67.25 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสูงกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อน และหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็น 58.08 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และ 67.08 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่าเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนการศึกษาเอกสารเสริมความรู้มีความเชื่อมั่นได้ในระดับใด และครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้แตกต่างกันหรือไม่ จึงได้ทำการเปรียบเทียบด้วยสถิติทดสอบค่าที โดยตั้งระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 7 เปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมิ่งคลวราวม ระหว่างก่อน และหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาจำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม

กลุ่มตัวอย่าง	การใช้เอกสารเสริมความรู้	\bar{X}	s	$\sum D$	$\sum D^2$	t	sig
ครูที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี (n=12)	ก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้	58.08	6.36	108	1274	5.95	.000
	หลังใช้เอกสารเสริมความรู้	67.08	3.66				
ครูที่สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาโท (n=4)	ก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้	62.00	6.06	21	127	4.44	.011
	หลังใช้เอกสารเสริมความรู้	67.25	5.19				
รวม (n=16)	ก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้	59.06	6.33	129	1401	6.574	.000
	หลังใช้เอกสารเสริมความรู้	67.13	3.90				

จากตาราง 7 พบว่าก่อนและหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้ ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 58.08 และ 67.08 ตามลำดับ โดยครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้เอกสาร

เสริมความรู้และการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยมีผลต่อการพัฒนาเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

ก่อนและหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้ พบว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 62.00 และ 67.25 ตามลำดับ โดยครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการใช้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยมีผลต่อการพัฒนาเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

เมื่อเปรียบเทียบโดยรวมพบว่าก่อนและหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้ ครูเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 59.06 และ 67.13 ตามลำดับ โดยครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้เอกสารเสริมความรู้ และการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยช่วยให้ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้น

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม ระหว่างครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S^2	t	sig
ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี	12	11.75	12.04	3.68	.003
ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท	4	7.00	2.66		

เมื่อนำค่าผลต่างระหว่างคะแนนความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อน และหลัง การศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษามาวิเคราะห์

จากตาราง 8 พบว่า หลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท มีพัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 11.75 และ 7.00 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีพัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยช่วยให้ครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทมีพัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม ระหว่างครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทหลังศึกษา เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}	S^2	t	sig
ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี	12	9.00	27.46		
ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท	4	5.25	5.57	1.95	.074

เมื่อนำค่าผลต่างระหว่างคะแนนเจตคติการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อน และหลังการศึกษา เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษามาวិเคราะห์

จากตาราง 9 พบว่า หลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่าครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท มีพัฒนาการของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 9.00 และ 5.25 โดยครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรีมีพัฒนาการของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาโทอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือการใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยช่วยให้ครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีพัฒนาการของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย

ครูที่เข้ารับการอบรมมี จำนวน 16 คน โดยผู้วิจัยเลือกมาโดยอาสาสมัคร เข้าสอบทั้งก่อน และหลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนครบทุกคน และปฏิบัติการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนาตามคำแนะนำของผู้วิจัย จากการตรวจสอบข้อเสนอโครงการวิจัยของครู ทั้ง 16 คน พบว่าในระยะแรก วันที่ 21-22 กุมภาพันธ์ 2554 พบปัญหาในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยในหลายหัวข้อ โดยเฉพาะในหัวข้อ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย การนิยามศัพท์เฉพาะ การดำเนินการวิจัย โดยพบว่าครูเขียนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือไม่ได้เขียนในบางหัวข้อ แต่เมื่อผู้วิจัยให้คำปรึกษาแล้วพบว่าครูมีพัฒนาการในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยสูงขึ้นตามลำดับ

จากการตรวจสอบข้อเสนอโครงการวิจัยของครูทั้ง 16 คน ในครั้งสุดท้าย วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2554 พบว่าครูส่วนใหญ่สามารถเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยได้โดยมีส่วนประกอบของข้อเสนอโครงการวิจัยครบถ้วนเป็นส่วนใหญ่และมีความชัดเจนในเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย การกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ส่วนประเด็นที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยเข้าใจ แสดงดังตาราง

ตาราง 10 ประเด็นปัญหาที่พบในการตรวจข้อเสนอโครงการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ลำดับที่	หัวข้อ	ประเด็นปัญหาที่พบ	จำนวน	ร้อยละ
1	นิยามศัพท์เฉพาะ	ครูนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรตามที่เป็นนามธรรมไม่ชัดเจนไม่ได้อยู่ในรูปของนิยามปฏิบัติการที่สามารถวัดได้	7	43.75
2	ชื่อเรื่องการวิจัย	ครูไม่ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายลงในชื่อเรื่องการวิจัย หรือกำหนดกลุ่มเป้าหมายกว้างเกินกว่าที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัย	6	37.5
3	ภูมิหลัง	ครูส่วนใหญ่ไม่ได้บอกถึงความสำคัญของตัวแปรตามว่ามีความสำคัญกับนักเรียนอย่างไร เหตุใดจึงต้องพัฒนาตัวแปรตามนั้น	4	25
4	ความสำคัญของการวิจัย	ครูนำวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาเขียนเป็นความสำคัญของการวิจัย	4	25
5	ขอบเขตของการวิจัย	ครูที่ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้กำหนดเนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยว่าจะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอะไร	4	25

ผลการประเมินคุณภาพของข้อเสนอโครงการวิจัยของครูทั้ง 16 คน ดังเสนอในตาราง 11

ตาราง 11 ร้อยละของครูจำแนกตามระดับคุณภาพของการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย

ระดับคุณภาพ	จำนวน (N=16)	ร้อยละ
ดีมาก	2	12.50
ดี	12	75.00
พอใช้	2	12.50

จากตาราง 10 พบว่าจากจำนวนครูทั้งหมด 16 คนสามารถเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยได้คุณภาพระดับดีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ครูที่สามารถเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยได้คุณภาพระดับดี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ในขณะที่ครูจำนวน 2 คน สามารถเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยได้คุณภาพระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 12.50

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานการวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลการพัฒนาความเข้าใจและเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยวิธีการใช้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังนี้

สังเขปของความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระหว่าง ก่อน และหลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระหว่าง ก่อน และหลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ร่วมกับการให้คำปรึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและโดยรวม เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ระหว่างครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กับครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท เมื่อได้รับเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ระหว่างครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กับครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท เมื่อได้รับเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

หลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษา ครูมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษา หลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา หลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน และหลังการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้าราชการครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 32 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้าราชการครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 16 คน โดยอาสาสมัคร

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา และระดับการศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ คือ ปริญญาตรี และปริญญาโท ตัวแปรตามได้แก่ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมี 8 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน หน่วยที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 การศึกษาเอกสารเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย หน่วยที่ 4 การออกแบบการวิจัยและการดำเนินการวิจัย หน่วยที่ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หน่วยที่ 6 การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย หน่วยที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูล และหน่วยที่ 8 การเขียนรายงานการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลองได้แก่ เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 8 หน่วย ซึ่งแต่ละหน่วยประกอบด้วย ชื่อหน่วย ขอบข่ายของเนื้อหา จุดประสงค์ การเรียนรู้ สาระสำคัญ แบบประเมินก่อนศึกษาเอกสาร เนื้อหา และแบบประเมินหลังศึกษาเอกสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีพิสัยของค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.37 – 0.73 มีพิสัยของค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.29 – 0.86 มีค่าความเชื่อมั่น 0.72 และเครื่องมือวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีพิสัยของค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.36 - 0.66 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.87

ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

แบบแผนการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งการทดลอง (Quasi – Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้การทดลองแบบกลุ่มเดียววัดสองครั้ง (The One-Group Pretest-Posttest Design) ในขั้นก่อนดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองดังนี้ จัดเตรียม เอกสารเสริม

ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 8 หน่วย จัดเตรียมกำหนดการในการให้เอกสารเสริมความรู้ และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน กับครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม เกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ข้อตกลงในการรับเอกสารเสริมความรู้ ในระยะทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ ทดสอบความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนก่อนการทดลอง (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 15 ข้อ เก็บแบบทดสอบ และแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน ให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ร่วมกับการทำใบงานและการให้คำปรึกษา โดยให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษาเอกสารที่ละหน่วยจนครบทั้ง 8 หน่วย ให้ครูแต่ละคนเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยโดยกำหนดหัวข้อวิจัยจากปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนรู้อันที่ครูพบในห้องเรียนของตนเอง ครูส่งข้อเสนอโครงการวิจัยให้กับผู้วิจัยตรวจและให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่องเป็นระยะ ครูส่งข้อเสนอโครงการวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขจนเสร็จสมบูรณ์แล้วให้กับผู้วิจัยตรวจและประเมินคุณภาพ ในระยะสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ แจกแบบทดสอบวัดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนจำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 15 ข้อให้ครูแต่ละคน เป็นการทดสอบหลังทดลอง (Post-test) เก็บแบบทดสอบ และแบบสอบถามมาทำการตรวจให้คะแนน และรายงานผลให้ครูแต่ละคนทราบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent samples) และในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent samples) และการวิเคราะห์เนื้อหาข้อเสนอโครงการวิจัยของครู

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้ ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยช่วยพัฒนาความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูให้สูงขึ้น
2. หลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา พบว่าครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบโดยรวมพบว่า ครูมีเจตคติต่อการทำวิจัย

ในชั้นเรียนสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยช่วยให้ครุมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้น

3. หลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาพบว่าครุที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท มีพัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยช่วยให้ครุที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทมีพัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. หลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาพบว่าครุที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโทมีพัฒนาการของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยไม่ช่วยให้ครุที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีพัฒนาการของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน

5. ครูโรงเรียนวัดมงคลวรารามจำนวน 16 คนสามารถเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยได้คุณภาพระดับดีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ครูที่สามารถเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยได้คุณภาพระดับดี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ในขณะที่ครูจำนวน 2 คน สามารถเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยได้คุณภาพระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 12.50

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้ว่าในครั้งนี้อภิปรายผลได้ดังนี้

1. หลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาครุที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่าหลังศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา ครุมีความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน สูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยมีผลต่อการพัฒนาความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครุ แสดงให้เห็นว่าเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจาก เอกสารเสริมความรู้ทั้ง 8 หน่วย มีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ ชื่อหน่วย ขอบข่ายของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ สารสำคัญ แบบประเมินก่อนศึกษาเอกสาร เนื้อหา และแบบประเมินหลังศึกษาเอกสาร ซึ่งยึดรูปแบบของบทเรียนโมดูล ซึ่งบุญเกื้อ คอรวาเวช (2543: 78-89) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบทเรียนโมดูลไว้ว่า เป็นบทเรียนสำเร็จรูป ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามอัตราความสามารถของตน เป็นการเรียนแบบเอกัตบุคคล เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มีระเบียบแบบแผนและรวมการสอนหลายๆ อย่างเอาไว้ด้วยกัน เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความรู้แตกต่างกัน ช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความสามารถและความก้าวหน้าของตนทุกระยะ จากประโยชน์เหล่านี้จึงส่งผล

หรือเป็นกลางระหว่างบวกกับลบ เจตคติเกิดจากการเรียนรู้มากกว่ามีมาเองแต่กำเนิด เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์รอบตัวเรา ซึ่งเป็นเป้าคติทั้งหลาย ถ้าเรียนรู้ว่าสิ่งนั้นไม่มีคุณค่าก็จะเกิดเจตคติที่ไม่ดี สิ่งใดเราไม่เคยรู้จักไม่เคยเรียนรู้เลยจะไม่เกิดเจตคติ เพราะไม่ได้ศึกษารายละเอียดของสิ่งนั้นการเรียนรู้เป้าเจตคติอาจผ่านตัวจริงหรือผ่านสื่อทั้งหลายที่มีเป้าเจตคติตัวจริงก็ได้สามารถเกิดเจตคติขึ้นได้

3. หลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาของผู้วิจัย ทำให้ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีพัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือการใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยช่วยให้ครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทมีพัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมีพัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากศึกษาในระดับปริญญาตรีทางด้านการศึกษา นั้นผู้เรียนจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการวิจัยไม่มากนักส่วนใหญ่วิธีเรียนเพียงแค่หนึ่งภาคเรียนเท่านั้นหรืออาจผ่านการทำวิจัยมาบ้างแล้วแต่ส่วนใหญ่มักทำวิจัยเป็นกลุ่ม ทำให้ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยที่ตรงแท้เมื่อได้รับความรู้จากการศึกษาเอกสารเสริมความรู้และการปฏิบัติการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยจากปัญหาที่พบจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับการให้คำปรึกษาของผู้วิจัย จึงทำให้ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีพัฒนาการของความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นจากเดิมมาก ส่วนครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมีคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนก่อนการทดลองสูงอยู่แล้ว นั่นคือครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่แล้ว เนื่องจากการศึกษาในระดับปริญญาโททุกสาขาวิชาผู้เรียนจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการวิจัยตามหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา และจะต้องผ่านการทำปฏิญานินพนธ์ หรือสารนิพนธ์มาแล้ว ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมานี้ จึงทำให้พัฒนาการของความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทต่ำกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมิได้หมายความว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเก่งความครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

4. หลังการศึกษาเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาพบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท มีพัฒนาการของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการใช้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนและการให้คำปรึกษาของผู้วิจัยไม่ช่วยให้ครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีพัฒนาการของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากก่อนให้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษา ครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนค่อนข้างสูงอยู่แล้ว และมีค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการทำ

วิจัยในชั้นเรียนใกล้เคียงกัน และหลังจากการให้เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาพบว่าครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นโดยมีค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เพราะนอกจากเจตคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากการเรียนรู้แล้ว เจตคดียังมีความซับซ้อนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ดังที่ กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530:185-188) ได้กล่าวถึงลักษณะหนึ่งของเจตคติไว้ว่าเจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน (Complex) มีที่มาสลับซับซ้อน(Complexity) เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับหลายประการ เช่น ประสบการณ์การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ฉะนั้นจึงผันแปรได้ สอดคล้องกับชอว์และไรท์(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543:57-58; อ้างอิงจาก Shaw & Wright .1976) ได้กล่าวถึงลักษณะหนึ่งของ เจตคติไว้ว่า เจตคติมีค่าสหสัมพันธ์ภายในเปลี่ยนแปลงไปตามกลุ่ม นั่นคือ กลุ่มที่มีลักษณะเดียวกัน เจตคติจะมีความสัมพันธ์กันสูง กลุ่มที่มีลักษณะต่างกันเจตคติจะมีความสัมพันธ์กันต่ำ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่มีเจตคติต่อสิ่งเดียวกันย่อมมีความสัมพันธ์กันด้วย สอดคล้องกับ Allport (ศักดิ์ สุนทรเสณี .2531: 4; อ้างอิงจาก Ernest R. Higar. 1962) ที่กล่าวว่า เจตคติเกิดจากอิทธิพลของกลุ่มสังคม คนย่อมมีเจตคติคล้ายตามกลุ่มสังคมที่ตนอาศัยอยู่ตามสภาพแวดล้อม ดังนั้นทั้งครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ซึ่งต่างก็ทำงานอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน อยู่ในกลุ่มสังคมเดียวกัน มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่คล้ายกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีและในระดับปริญญาโทมีพัฒนาการของเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน

5. ครูทั้ง 16 คน ส่งข้อเสนอโครงการวิจัยให้ผู้วิจัยครบทุกคน และ ข้อเสนอโครงการวิจัยของครูส่วนใหญ่(ร้อยละ 75) มีคุณภาพอยู่ในระดับดี เนื่องจากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีจัดทำแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน และได้ดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนจากการศึกษาเอกสารเสริมความรู้ก่อนปฏิบัติการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย และในขั้นตอนของการปฏิบัติการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเมื่อครูเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเสร็จแล้วก็จะนำมาส่งให้ผู้วิจัยตรวจและให้คำปรึกษาอย่างเป็นกันเองกับครูในการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังผิดพลาดเป็นระยะ จึงทำให้ครูมีความมั่นใจในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย และเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยได้มีคุณภาพในระดับดีเป็นส่วนใหญ่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ที่จะทำการวิจัยด้วยวิธีการเดียวกันนี้ควรเพิ่มระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยให้มากขึ้น เพื่อให้ครูได้มีเวลาศึกษาเอกสารเสริมความรู้ให้ละเอียดมากขึ้น และมีเวลาในการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยในชั้นเรียนของตนเองมากขึ้น และควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน ที่มีต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และมาตรฐานวิชาชีพครู เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียน

เป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่สำคัญสำหรับครูตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้ครูได้ทุ่มเทเวลาให้กับการศึกษาเอกสารอย่างจริงจัง อันจะเป็นผลให้การพัฒนาความเข้าใจ หรือความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

1.2 ครูควรดำเนินการปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัยของตนเองให้มีคุณภาพสูงขึ้นและถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยศึกษาทบทวนเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนประกอบการแก้ไขข้อเสนอโครงการวิจัย รวมทั้งนำมาให้ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยในชั้นเรียนตรวจเป็นระยะ และดำเนินการวิจัยต่อตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้จนเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย และเขียนรายงานผลการวิจัยเผยแพร่

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำเอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการพัฒนาความรู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูที่ปฏิบัติการสอนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรให้การสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูโดยการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู เช่นการจัดหาแหล่งเรียนรู้สำหรับครู โดยการรวบรวมเอกสาร ตำราที่จำเป็นสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนไว้ให้ครูได้ศึกษา ควรมีการรวบรวมผลงานวิจัยในชั้นเรียนไว้ให้ครูได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในการทำวิจัยในชั้นเรียนของตนเอง รวมทั้งส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการใช้เอกสารเสริมความรู้และการให้คำปรึกษาในการพัฒนาความเข้าใจและเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ดังนั้นผู้ที่จะดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรใช้วิธีการพัฒนาความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโดยใช้วิธีการอื่นบ้าง เช่นการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาตัวแปรแทรกซ้อนอื่นๆที่มีผลต่อความเข้าใจและเจตคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนนอกจากระดับการศึกษา เช่น ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ภาระงานที่รับผิดชอบ เป็นต้น

2.3 การทำวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเมื่อให้ความรู้แก่ครูแล้ว ในขั้นของการปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนควรให้ครูได้ปฏิบัติจริงจากสภาพการทำงานที่เป็นอยู่ โดยให้ครูดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ร่วมกับการให้คำปรึกษาตั้งแต่ขั้นของการสำรวจปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ไปจนกระทั่งสรุปและอภิปรายผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งครูได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจะทำให้ครูเกิดความเข้าใจอันต้องแท้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่าการที่ให้ครูได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงถึงขั้นการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยในชั้นเรียนเท่านั้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กิตติพร ปัญญาภิญโญผล. (2549). วิจัยปฏิบัติการ แนวทางสำหรับครู: กรุงเทพฯ: นันทพันธ์พริ้นติ้ง.
- กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กัญชรี คำชาย. (2540). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง.
- คมเพชร จัตตสุภกุล. (2547). ทฤษฎีการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.).
- ชาติรี เกิดธรรม. (2544). อยากทำวิจัยในชั้นเรียน แต่เขียนไม่เป็น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เลียงเชียง.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ; และคณะ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เมธิทีปส์.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์ โพรเกรสชิป จำกัด.
- (2552). การศึกษาและพัฒนาความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้เทคนิคการประเมินตามสภาพจริงของครูช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์ โพรเกรสชิป.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ; และองอาจ นัยพัฒน์. (2551). แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองและสถิติวิเคราะห์: แนวคิดพื้นฐานและวิธีการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี ศรีมั่นคงธรรม. (2542). การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อสอบของอาจารย์หมวดวิทยาศาสตร์ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). กรุงเทพมหานคร. ปรินท์นิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพจน์ รั้งงาม. (2544). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: เจริญผล.
- (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. สถาบันส่งเสริมการวิจัยการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: เจริญผล.
- ทิสนา แคมมณีน; นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2546). แก้วก้าวสู่ความสำเร็จในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและการสังเคราะห์งานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

- ทัศนาศาสตร์ (2543, พฤษภาคม). การวิจัยในชั้นเรียน. วารสารวิชาการ. 3 (5): 72 – 77).
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2550). เทคนิคการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. สงขลา: เหมการพิมพ์
สงขลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
----- (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา.
นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บุญเกื้อ คอราหาเวช. (2543). นวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: SR Printing.
- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). การวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- ปรีดา เบ็ญการ. (2548). การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัย
ปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู. ปรินญาณินพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์; ลัดดา ภูเกียรติ; สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. (2543). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้
สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์; พเยาว์ ยินดีสุข. (2551). ทักษะ 5 C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการ
จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2544). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้: ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ไพจิตร สะดวกการ; ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2545). ชุดฝึกอบรมครู ประมวลสาระ เรื่องการวิจัย
ในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2543). ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
พัฒนาศึกษา.
- ผดุงศักดิ์ วิไลลักษณ์. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2526). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สารเสรมฐ์.
- ล้วน สายยศ; อังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
----- (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วัชรวิ ทรัพย์มี. (2533). ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันทิพย์ สิ้นสูงสุด. (2549). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สยามมิตรการพิมพ์.

- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2544). การสร้างชุดพัฒนาตนเอง เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- (2546). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2531). เจตคติ. กรุงเทพฯ: รุ่งวัฒนา.
- ศิริพร สลิ่งศรี. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุวิมล ว่องวานิช. (2553). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. (2540). แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนในแบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2549). การทำวิจัยในชั้นเรียน เรียนรู้ได้ใน 5 ชั่วโมง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). การประชุมทางวิชาการการวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 10. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2544-2559). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: พริกหวานการพิมพ์.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). การวิจัยแบบง่าย : บันไดสู่ครูนักวิจัย (วิจัยแผ่นเดียว) / โดยความร่วมมือระหว่าง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- เสาวณี เตชะพัฒนางษ์. (2553). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคล เป็นศูนย์กลางที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (ม.ป.ป.). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2543, พฤษภาคม-สิงหาคม). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ : แนวคิดและวิธีการ. วารสารวัดผลการศึกษา. 64: 23-40.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน. กรุงเทพฯ: ฟันนี่.

Elliot, John. (1991). *Action Research for Educational Change*. Philadelphia: Open University Press.

Kemmis, s & McTaggart, R. (1990). *The action research planner*. 3 rd ed. Victoria: Deakin University.

Sheldon, B. P.; & Allain, V.P. (1987). *Using Educational Research in the classroom, Bloomington*. Indiana: Phi Delta Kappa Educational Foundation.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ชื่อเรื่องข้อเสนอโครงการวิจัยของครู

ตาราง 12 ชื่อหัวข้อวิจัยของครูที่เข้าร่วมพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้
เอกสารเสริมความรู้ และการให้คำปรึกษา

ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่องงานวิจัย
1. นายสุนทร ไทนอก	การพัฒนาจินตนาการการวาดภาพ โดยใช้เทคนิคเส้นสี
2. นางเกยูร ท้าวทิพย์	การพัฒนาการอ่าน ร ล ว ควบกกล้าของนักเรียนชั้น ป.5 โดยใช้แบบฝึกการอ่านคำควบกกล้า
3. นายไพโรจน์ สุขมาก	การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนวัดมงคลวราราม ปีการศึกษา 2553 โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ
4. น.ส.กิตติยาลักษณ์ พรหมมงคล	การใช้ละครหุ่นมือเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบในการเก็บของเล่นของนักเรียนชั้นอนุบาล 2/2
5. นางจันทิมา อินทร์ตา	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการบวก การลบ การคูณ การหารเศษส่วน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ ชิปปา โมเดล
6. นางสาวพรรณิ นรสมัญญ์	การพัฒนาทักษะการร้อยมาลัยกลม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้สื่อวีดิทัศน์
7. นางสาว รัตนา ปริงประโคน	การศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
8. นางรัตนาวดี ลีลากุลเวช	ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนวัดมงคลวราราม
9. นางวรรณิ เมษะมาน	การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดมงคลวราราม เขตจอมทอง โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม
10.นางวารภรณ์ ปัญจนตร	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสารและสมบัติของสาร และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นพื้นฐาน 8 ทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนแบบโครงงาน
11.นางศรีแก้ว แก้วสมนึก	การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการคิดเลขเร็วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดมงคลวราราม

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อผู้วิจัย	ชื่อเรื่องงานวิจัย
12.นายศุภณัฐ อ้นน่วม	การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์
13.นางสาวสำออง ศรีเมือง	การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการคูณการหาร
14.นางสาวสุจิตรา เคียงรัมย์	การศึกษาพฤติกรรมการมีความระเบียบวินัยของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ห้อง 3 โดยใช้การเสริมแรงทางบวก
15.นางสาวสุจิตา จันโทสถ	การพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้น ป.2/3 โดยใช้แบบฝึกสะกดคำ
16.นางสุนหา สิริเสาวลักษณ์	การพัฒนาความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียน ห้อง 1 ชั้น ป.2 โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างข้อเสนอโครงการวิจัยของครู

ข้อเสนอโครงการวิจัยของครูที่เข้าร่วมพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัย ในชั้นเรียนโดยใช้เอกสารเสริมความรู้ และการให้คำปรึกษา

1. ชื่อผู้วิจัย น.ส.กิตติยาลักษณ์ พรหมมงคล ตำแหน่ง ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประถมวัย
2. ชื่อเรื่องการวิจัย การใช้ละครหุ่นมือเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบในการเก็บของเล่น ของนักเรียน
ชั้นอนุบาล 2/2

3. ภูมิหลังหรือที่มาของปัญหา

ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องปลูกฝังหรือส่งเสริมให้กับนักเรียน ทั้งนี้เพราะบุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีความเพียรพยายาม อดทน และตั้งใจเรียน ให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เมื่อเกิดความก้าวหน้าต่อตนเองและสังคม

นักเรียนชั้นอนุบาล 2/2 ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมเสรี โดยการเล่นของเล่นอย่างอิสระ เป็นนักเรียนเล่นของเล่นตามมุมในแต่ละมุมเสร็จแล้ว ไม่ยอมเก็บของเล่นเข้าที่ ก่อนจะไปเล่นที่มุมใหม่ ทำให้ครูต้องเสียเวลาในการสอบถามว่าใครเป็นคนเล่น และเด็กจะไม่รับว่าตนเองเป็นผู้เล่น เป็นส่วนมาก ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้จะไม่เก็บของเล่นเป็นประจำ แม้แต่บางวันเล่นหลังเลิกเรียน (ขณะรอผู้ปกครองมารับ พ่อผู้ปกครองมารับกลับบ้านไปเลย ต้องเตือนเพื่อนที่ยังไม่กลับเก็บให้)

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นอนุบาล 2/2 หลังจากการใช้ละครหุ่นมือ

5. ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อให้ครูและผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ได้แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรม หรือความประพฤติของนักเรียน โดยการใช้ละครหุ่นมือ

6. ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การใช้ละครหุ่นมือ

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ

ประชากร

นักเรียนชั้นอนุบาล 2/2 จำนวน 12 คน

กลุ่มตัวอย่าง

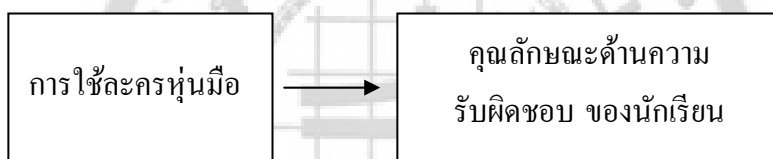
นักเรียนที่ไม่เก็บของเล่นหลังจากเลิกเล่นแล้ว จำนวน 12 คนได้มาโดย การเลือกแบบเจาะจงเฉพาะนักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบ

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ละครหุ่นมือ คือ หุ่นที่ทำจากผ้า โดยหัวหุ่น จะใช้ผ้ายัด ส่วนตัวเย็บเป็นเสื่อต่อมือ ที่มีแขนเสื่อนำไปสอดในคอหุ่น เย็บขาหุ่นทั้งสองข้างและเย็บติดกับเอวเสื่อด้านใน ขณะที่แสดง การเซดก็ทำให้หุ่นห้อยขา เป็นท่าหนึ่งหรือลอยให้สองเท้าชิดขอบเวที

2. คุณลักษณะของความรับผิดชอบ คือ การรู้จักหน้าที่ของตน แล้วปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ตั้งใจและมุ่งมั่น รับผิดชอบได้โดย การใช้สังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมแบบประเมิน พฤติกรรม

8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

9. สมมติฐานการวิจัย

หลังจากการใช้ละครหุ่นแล้วนักเรียนชั้นอนุบาล 2/2 มีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อของสูงขึ้น

10. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

10.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับละครหุ่นมือ

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike สรุปได้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) กล่าวถึง ความพร้อมของผู้เล่นทั้ง ร่างกาย และจิตใจ ทางร่างกาย หมายถึง ความพร้อมทางวุฒิภาวะและอวัยวะของร่างกาย ทาง จิตใจ หมายถึง ความพร้อมที่เกิดจากความพึงพอใจเป็นสำคัญ

2. กฎแห่งการเคร่งครัด (Law of exercise) กล่าวถึงความมั่นคงของการ เชื่อมโยงกระฉ่าง สิ่งเร็วกับการตอบสนองที่ถูกตอง โดยการฝึกผิดทำซ้ำบ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิดกา เรียนรู้ได้ตามและคงทนถาวร

3. กฎแห่งผล (Law of effect) กล่าวถึงผลที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมกา เรียนรู้แล้วถ้าได้รับผลที่พอใจ อยากรจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ อินทรีย์ก็ไม่อยาก เรียนรู้หรือเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ได้

10.2 การใช้ละครหุ่นมือในการแก้ปัญหา การขาดความรับผิดชอบ มีขั้นตอนการสอนดังนี้

1. ช้่นนำผู้สอนเชื่อมโยงเนื้อหาที่สอนในบทเรียน กระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วม
2. ช้่นสอน
 - 2.1 เสนอเนื้อหาให้นักเรียนฟังและดูหุ่นมือ
 - 2.2 ฝึกปฏิบัติให้นักเรียนแต่ละคนได้ใช้หุ่นมือฝึกปฏิบัติจากสิ่งที่นักเรียนให้ช้่นนำเสนอเนื้อหา เช่น การฝึกบทสนทนาโต้ตอบ
 - 2.3 นำภาษาไปใช้เพื่อการสื่อสาร นักเรียนทำเนื้อหาไปทำกิจกรรม เช่น การผลัดเปลี่ยนกันสนทนาในกลุ่ม การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
3. ช้่นสรุป นักเรียนสรุปสิ่งที่เรียนไปแล้ว เพื่อให้เกิดมโนคติที่เรียนด้วยตัวของนักเรียนเอง
4. ช้่นวัดและประเมินผล การสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรม การฝึกสนทนาถามตอบ

10.3 แนวคิด/ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบ

ความสำคัญของความรับผิดชอบ

กรมการศาสนา (2525 : 2) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ เป็นคุณลักษณะของคนไทยอย่างหนึ่งที่ต้องปลูกฝังให้กับคนไทย การปลูกฝังให้คนไทยมีสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติก็เป็นสิ่งเป็น เพราะความรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองที่ดี เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้สังคมเป็นระเบียบแล้วสงบสุข

ทองคุณ หงส์พันธ์ (2535 : 122) ได้กล่าวได้ว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้อื่น การงานสำเร็จเรียบร้อยได้ผลดี เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องครบถ้วน เกิดความมั่นคงในสังคมและประสบการณ์ สังคมและประเทศชาติสามารถพัฒนาไปสู่ความเจริญได้รวดเร็ว ก่อให้เกิดความสะอาดสบายและร่มเย็นเป็นสุขเกิดขึ้นในสังคมและประเทศชาติ

พิศนา แคมมณี และคณะ (2546 : 3) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะพึ่งตนเองได้นั้น บุคคลจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในตนเอง หากบุคคลขาดความรับผิดชอบในตนเองแล้วก็จะขาดจิตสำนึกในการพึ่งตนเอง

สรุปบุคคลที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต คือบุคคลที่มีความรับผิดชอบในตนเอง

ประทีน มรรคพันธ์ (2536 : 7, 29-36) กล่าวว่า การสอนเด็กให้มีความรับผิดชอบนั้น ไม่มีเวลาใดที่ช้ดว่าเร็วเกินไป แม้ว่าเด็กจะอยู่ในวัยทารก พ่อแม่ก็สามารถสอนให้เด็กรับผิดชอบได้ ความรับผิดชอบที่เด็กพึงมีถูกต้องควบคู่ไปกับการเล่นเสมอ ทั้งนี้ เพราะการดูว่าการเล่นเป็นชีวิตจิตใจของเด็ก เป็นสิ่งที่เด็กพึงพอใจ

จूरิรัตน์ พินทัยทวีกุล สรุปว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบ ประกอบด้วย

1. มีความเอาใจใส่ ถึงการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง โดยมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้ประกอบกิจกรรมด้วยความสนใจ เต็มใจทำอย่างสม่ำเสมอ มีจุดมุ่งหมายปลายทาง มีใจจดจ่อ มีสมาธิ เพื่อได้งานในหน้าที่ของคนหรืองานที่ได้รับมอบหมาย เสร็จเรียบร้อย
2. มีความละเอียดรอบคอบ รู้จักใคร่ครวญในงานที่ทำ เพื่อให้ถูกต้องและสมบูรณ์ รู้จักคิดก่อนคำว่างงานนั้นจะมีผลดีผลเสียอย่างไร
3. มีความขยันหมั่นเพียร พยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในงานที่ทำ
4. มีความอดทน สามารถทนต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้นาน ๆ จะทำให้สำเร็จได้โดยไม่คำนึงถึงอุปสรรคใด ๆ
5. มีความตรงต่อเวลา

สรุป

พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบรับผิดชอบ ประกอบด้วย ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความตรงต่อเวลา และความเอาใจใส่อย่างละเอียดลออในงานที่ทำ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จด้วยดี

10.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัตนา บำรุงญาติ ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการพัฒนาจริยธรรมด้วยความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยการใช้หุ่นมือ การเล่านิทาน และการใช้แถบเสียงนิทาน มีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อสูงกว่าก่อนทำการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยการใช้หุ่นมือ การเล่านิทาน และการใช้แถบเสียงนิทานที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยการใช้หุ่นมือ การเล่านิทาน แล้วการใช้แถบเสียงนิทานมีพัฒนาการทางจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

ต้องจิตต์ หาสุวรรณ ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเมตตากรุณาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนมีความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนมีความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการใช้บทบาทสมมติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับนักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติมีความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

11. วิธีดำเนินการวิจัย

11.1 กลุ่มเป้าหมายนักเรียน

นักเรียนชั้นอนุบาล 2/2 ที่มีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบ

11.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

11.2.1 เครื่องมือการวิจัยที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ลักษณะเครื่องมือ เป็นสมุดบันทึกพฤติกรรมได้มาโดยผู้วิจัยสร้างเอง

11.2.2 เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการทดลอง

- ละครหุ่นมือ ลักษณะเครื่องมือ หุ่นที่ทำจากผ้า โดยหัวหุ่น จะใช้ผ้ายัด ส่วนตัวเย็บเป็นเสื่อต่อมือที่มีแขนเสื่อนำไปสอดในคอหุ่น เย็บขาหุ่นทั้งสองข้างและเย็บติดกับเอวเสื่อด้านใน ขณะที่แสดงการเชิดก็ทำให้หุ่นห้อยขา เป็นทำนองหรือลอยให้สองเท้าชิดขอบเวที ทำให้หุ่นน่าสนใจมากขึ้น

11.3 แบบแผนการวิจัย

- ชื่อแบบแผนการวิจัย กึ่งการทดลอง
- จำนวนกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นอนุบาล 2/2 ที่มีพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบ
- จำนวนครั้งของการเก็บข้อมูล 5 ครั้ง

11.4 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

ก่อนการทดลอง

1. สร้างโครงเรื่อง
2. กำหนดตัวละคร
3. ผลิตตัวละคร

ระยะทดลอง

1. ผู้สอนเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง
2. เลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้แสดง พร้อมทั้งกำหนดตัวละคร
3. ฝึกการเชิดหุ่นและการใช้คำพูด
4. เลือกใช้ภาษาและคำพูดที่สร้างสรรค์ และก่อให้เกิดความรับผิดชอบ

11.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสังเกตพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
2. บันทึกพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโดยผู้วิจัยเป็นผู้บันทึก

11.6 การสะท้อนข้อมูลกลับ

การปรึกษา และการวิพากษ์วิจารณ์ ในกลุ่มเพื่อนครู

11.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากแบบบันทึกพฤติกรรมด้านความ
 รับผิดชอบของนักเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ค่าร้อยละ

11. งบประมาณค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในการดำเนินงาน

งบประมาณค่าใช้จ่าย

ประมาณ 1,200 บาท โดยใช้อุปกรณ์ดังนี้

1. ผ้าสำลี , เศษผ้าสีลวดลายต่าง ๆ
2. ไหมพรมสีดำ, น้ำตาล
3. เข็ม
4. ด้าย
5. ตุงตา, กระจดุม
6. กาวลาเท็กซ์
7. ไยสังเคราะห์

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 5 สัปดาห์

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ของครูโรงเรียนวัดมงคลวราราม สำนักงานเขต
จอมทอง กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ระดับการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี ปริญญาโท

2. วิชาเอกที่จบ

ทางวิทยาศาสตร์- คณิตศาสตร์ ไม่ใช่ทางวิทยาศาสตร์- คณิตศาสตร์

3. ประสบการณ์การทำงาน

1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี

16-20 ปี มากกว่า 20 ปี

4. การเข้ารับการอบรมการวิจัยในชั้นเรียน

1-2 ครั้ง มากกว่า 2 ครั้ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย \surd ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1. การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูเกิดการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น					
2. การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูทราบข้อมูลที่เอื้อต่อการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนหรือพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้น					
3. การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูค้นพบทางเลือกในการแก้ปัญหาของนักเรียนได้ถูกต้อง					
4. การทำวิจัยในชั้นเรียนส่งผลให้การทำงานของครูมีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้น					
5. การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูเกิดความภาคภูมิใจและศรัทธาในอาชีพครู					
6. การทำวิจัยในชั้นเรียนกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
7. การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูทำงานมีระเบียบแบบแผนมากขึ้น					
8. การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นงานที่เสียเวลา					
9. การทำวิจัยในชั้นเรียนส่งผลให้ครูเกิดความเครียด					
10. การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการประเมินผลการทำงานของครูเป็นอย่างดี					
11. การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูเกิดองค์ความรู้ใหม่					
12. การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น					
13. การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูมีประสบการณ์มากขึ้น					
14. การทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้เกิดปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
15. การทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่เรื่องที่ยากจนเกินไป					

ภาคผนวก ง
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 13 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจ
เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการคัดเลือก
1	0.519	0.429	คัดเลือกไว้
2	0.481	0.429	คัดเลือกไว้
3	0.365	0.429	คัดเลือกไว้
4	0.673	0.429	คัดเลือกไว้
5	0.558	0.000	ตัดทิ้ง
6	0.654	0.286	คัดเลือกไว้
7	0.558	0.429	คัดเลือกไว้
8	0.442	0.429	คัดเลือกไว้
9	0.462	0.714	คัดเลือกไว้
10	0.558	0.714	คัดเลือกไว้
11	0.423	0.429	คัดเลือกไว้
12	0.442	0.571	คัดเลือกไว้
13	0.673	0.857	คัดเลือกไว้
14	0.442	0.571	คัดเลือกไว้
15	0.673	0.429	คัดเลือกไว้
16	0.442	0.571	คัดเลือกไว้
17	0.538	0.429	คัดเลือกไว้
18	0.404	0.714	คัดเลือกไว้
19	0.481	0.571	คัดเลือกไว้
20	0.519	0.429	คัดเลือกไว้
21	0.423	0.143	ตัดทิ้ง
22	0.538	0.429	คัดเลือกไว้
23	0.519	0.429	คัดเลือกไว้
24	0.577	0.286	คัดเลือกไว้
25	0.731	0.571	คัดเลือกไว้
26	0.558	0.429	คัดเลือกไว้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการคัดเลือก
27	0.519	0.571	คัดเลือกไว้
28	0.558	0.429	คัดเลือกไว้
29	0.596	0.429	คัดเลือกไว้
30	0.519	0.429	คัดเลือกไว้
31	0.692	0.286	คัดเลือกไว้
32	0.404	0.000	ตัดทิ้ง
33	0.442	0.286	คัดเลือกไว้
34	0.538	0.429	คัดเลือกไว้
35	0.423	0.286	คัดเลือกไว้
36	0.558	0.286	คัดเลือกไว้
37	0.558	0.286	คัดเลือกไว้
38	0.596	0.429	คัดเลือกไว้
39	0.500	0.286	คัดเลือกไว้
40	0.538	0.571	คัดเลือกไว้
41	0.558	0.286	คัดเลือกไว้
42	0.519	0.571	คัดเลือกไว้
43	0.635	0.286	คัดเลือกไว้

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการคัดเลือก
1	0.6364	คัดเลือกไว้
2	0.5836	คัดเลือกไว้
3	0.5855	คัดเลือกไว้
4	0.4654	คัดเลือกไว้
5	0.5931	คัดเลือกไว้
6	0.4246	คัดเลือกไว้
7	0.4993	คัดเลือกไว้
8	0.3826	คัดเลือกไว้
9	0.4522	คัดเลือกไว้
10	0.6598	คัดเลือกไว้
11	0.8510	คัดเลือกไว้
12	0.6586	คัดเลือกไว้
13	0.5470	คัดเลือกไว้
14	0.3694	คัดเลือกไว้
15	0.6040	คัดเลือกไว้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายปิยะเมศ อินทจำรัส
วันเดือนปีเกิด	16 มิถุนายน 2519
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	270/1 หมู่ 3 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ 10290
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2532	ประถมศึกษา จากโรงเรียนชุมชนวัดสาขลา จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ.2535	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสาขาสุธีราอุปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ.2538	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสตรีสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ.2542	ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) วิชาเอก วิทยาศาสตร์ทั่วไป จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2554	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ